



glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1983



1119830997,5

COTISS

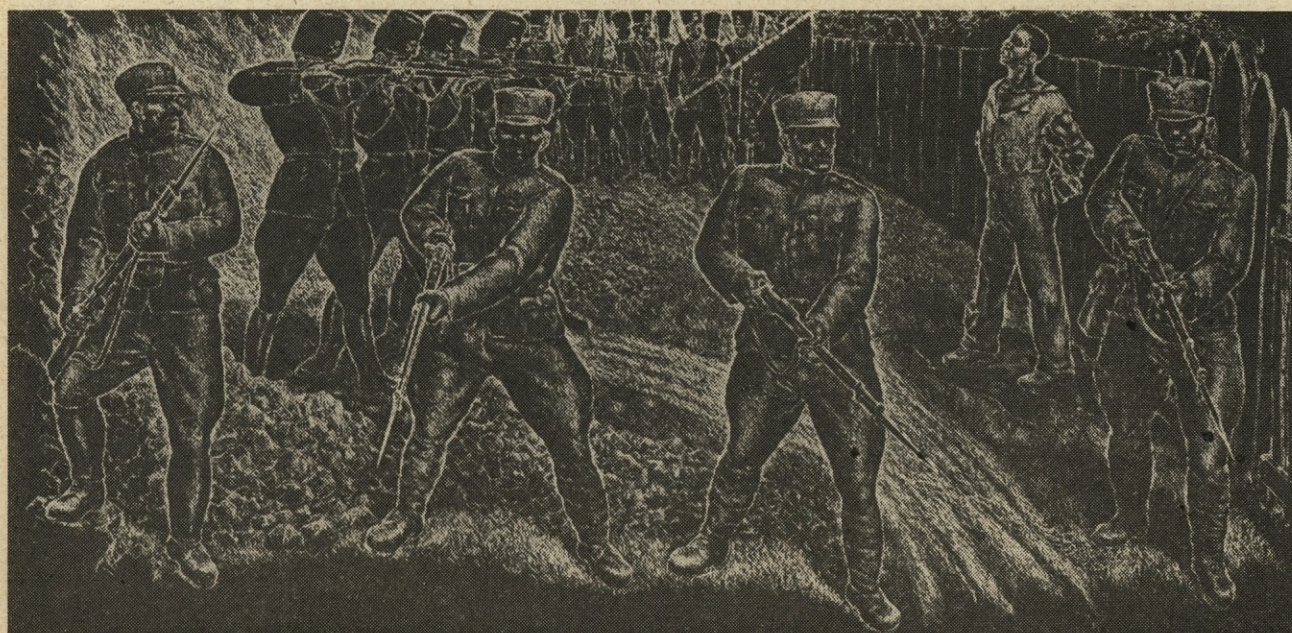
OSREDNJA KNJ. CELJE

maj 1983

leto XIX

št. 5

srečno



Tone Kralj: Prvi junij 1924 v Trbovljah — iz cikla Rudarske Trbovlje, jedkanica.

Foto: B. Klančar

Uspehi in težave DO ZPT

V Zasavskih premogovnikih smo na zborih delavcev, pa tudi na vseh samoupravnih organih, to je delavskih svetih in izvršilnih odborih v vseh TOZD in DS kot tudi na nivoju delovne organizacije temeljito pregledali poslovanje v prvih treh mesecih. Imeli smo na razpolago vse potrebne že znane rezultate, ki sicer kažejo na vse planirane dosežke za to leto, vendar pa zbudajo tudi določeno bojazen zaradi sicer

pričakovane izgube, še bolj pa zaradi izredno slabih proizvodnih rezultatov v mesecu aprilu, pa tudi delno v mesecu maju. Zato je potrebno ob vseh pripravljenih analizah poiskati in realizirati ukrepe, da bi dosegli čimboljše rezultate. To še tembolj, ker bomo v letošnjem letu ob doseganju vseh predvidenih proizvodnih rezultatov in tudi doseganju planiranih stroškovnih elementov ob predvideni nepo-

kriti elektroenergetski bilanci na koncu poslovnega leta izkazali izgubo od 800 do 900 mio din.

Poslovni rezultati prvega trimesečja nam to tudi nakazujejo, saj smo v Zasavskih premogovnikih skupno izkazali 154.489.582,80 din izgube. Pri tem moramo upoštevati, da je bila v prvem trimesečju proizvodnja skoraj dosežena, saj jo izkazujemo v višini 371.842 ton, kar je 24,6%, medtem ko je po dose-

ženi toplotni vrednosti premoga načrt dosežen. To pa je bistvo, kajti premog dobimo plačan po njegovi energetski vrednosti, izraženi v GJ. Planirano energijo v GJ pa smo dosegli v vrednosti 4.062.764, za GJ smo povprečno dobili 172,34 din/GJ, kar je komaj 82,71 % od planirane cene. Povprečno je bila pri tem tona premoga plačana po 1.881,67 din/t. Ta povprečno dosežena cena je precej nižja od internih cen vseh premogovnikov, zato se nismo mogli dogovoriti na nivoju DO o obračunu po IC. Odprli so se ponovno vsi stari problemi notranjih dohodkovnih odnosov, ki se tako drastično odražajo ob vsakokratnem nedoseganju eksternih cen. Zato smo se na delavskem svetu Zasavskih premogovnikov dogovorili, da vsem premogovskiškim tozdom obračunamo proizvedene GJ po povprečni doseženi prodajni ceni. Vsem storitvenim tozdom in pa DS pa se je zmanjšal njihov prihodek v skladu s samoupravnim sporazumom, sklenjenim s proizvodnimi tozdi. Zato je ob takih kvartalnih pregledih poslovnih rezultatov potrebno gledati predvsem delovno organizacijo kot celoto in iz tega tudi vse poslovne rezultate, ker se zaključujejo v delovni organizaciji, vse drugo je več ali manj dogovorjeno na samoupravnih organih in tudi tako prikazano.

Razumljivo je, da se tako izguba najbolj drastično izkazuje na TOZD Premogovniku Kotredež z din 115.434.629, ostala pa več ali manj enakomerno pri vseh treh premogovnikih, medtem ko ostali ne izkazujejo izgube. Zato moramo vse te poslovne rezultate, kot so bili predloženi, predvsem analizirati v primerjavi s planom in doseženim po posameznih elementih in jih kot take medsebojno primerjati, da dobimo prave pokazatelje. Tu ne moremo mimo ugotovitve, da so vse storitve v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta v upadanju.

Pa še na eno stvar je potrebno opozoriti, da se kvalifikacijski sestav rudarjev stalno slabša, kajti še kar naprej odhaja precej kvalificiranih rudarjev (v glavnem v pokoj, ki jih nadomeščamo s polkvalificiranimi ali nekvalificiranimi v zadostnem številu, tako da ne prihaja več do čiste fluktuacije, ampak je že

več prihoda delavcev kot odhodov.

Ob ugotavljanju trimesečnega poslovanja, ki je bilo glede na izkazano izgubo sorazmerno zaskrbljujoče, pa se je ta zaskrbljenost v celotni delovni organizaciji Zasavski premogovniki še močno povečala ob izredno slabih proizvodnih rezultatih v mesecu aprilu, pa tudi slabem nadaljevanju v mesecu maju. Pri tem je potrebno poudariti in pravilno oceniti lastno krivdo oz. vse objektivne težave, ki so se nakopičile tudi zato, da bomo našli najbolj primerne ukrepe za odpravo slabih proizvodnih rezultatov. Zunanji pogoji, ki so vplivali na nedoseganje rezultatov, so bili predvsem naslednji: polna deponija pri TET v Trbovljah in neodvzemanje premoga TET zaradi remonta, zato smo se morali preorientirati na odpošiljanje premoga po železnici v TOL in TEŠ ter drugim porabnikom. Tu pa smo naleteli na velike težave, ker imajo ti porabniki omejene razkladalne kapacitete na eni strani, na drugi strani pa železnica ni mogla enakomerno, pravočasno in v zadostnem številu dostavljati potrebnih vagonov.

Drugi velik vpliv, ki je na eni strani onemogočil delo na vseh dnevnih kopih so bili nalivi, ki so na drugi strani povzročili izliv blata na deloviščih v trboveljski, hrastniški in ojstrski jami, tako da je bil vsak normalen transport premoga z jamskimi vozički izredno otežkočen in tudi separacija je imela pri tem ogromne težave. Zato smo vsako delo na površinskih kopih ustavili in pripravili nove vhodne poti za separiranje oz. klasiranje premoga s površinskih kopov, tako da bomo v poletnih mesecih vse izgubljeno z omenjenih kopov preko teh novih naprav nadoknadili. Tako bo v mesecu juniju pričel z vsemi zmogljivostmi obratovati površinski kop Lakonca z mesečno proizvodnjo preko 20.000 ton, premog pa bomo klasirali na samem površinskem kopu preko novo zgrajene klasirnice in ga pri tem 20 do 30 % debelih vrst oddajali kot komercialni premog, ostalo pa vozili direktno v železniške vagone na zagorsko separacijo. Premog s površinskih kopov Ojstro in Blate bomo forsirano usmerjali preko novo zgrajene vhodne poti na trboveljski separa-

ciji za komercialne vrste, s površinskega kopa Retje pa tudi po stari dopolnjeni vhodni poti v drobilnico za kotlovni premog. V mesecu juniju bomo pričeli tudi odkopavati premog še na dveh površinskih kopih na področju Zagorja, kar naj bi nadomestilo dosedanja izpad proizvodnje premogovnika Kotredež, kajti v prihodnjih mesecih lahko izjame v Kisovcu, delovišč Kotredeža v Trbovljah in iz delovišč v sami jami Kotredež pričakujemo ugodne proizvodne rezultate. Tudi premogovnik Trbovlje ima odprta sorazmerno zelo dobra delovišča v najugodnejših prilikah, ki jih jama Trbovlje ima, zato tudi v tem premogovniku lahko pričakujemo doseganje načrtovanih proizvodnih rezultatov. Seveda je pri tem pogoj stalno urejanje skupnega prevoza in vseh normalnih obratovalnih razmer na separaciji Trbovlje. Precej drugačno pa je stanje in bližnja perspektiva odkopavanja v jami Hrastnik in jami Ojstro. V hrastniški jami smo v tem času pri odkopavanju najtežjih predelov, saj so vsi ti predeli locirani v prelomni coni, koder se občasno pojavljajo izlivi mokrega materiala, tako da je otežkočeno ali celo onemogočeno odkopavanje premoga po sedANJI odkopni metodi, tj. s pridobivanjem premoga iz nadkopnega predela. Tako smo v dosedanjem odkopavanju izredno težke montan-geološke prilike v A polju kompenzirali z uporabo težkega samohodnega podporja Becorit, ki je do sedaj vzdržal vse izlive blata in občasne povečane pritiske na samem čelu. Vendar smo pri tako težkih pogojih morali opustiti vsako pridobivanje premoga, kar nedvoumno povzroča velik izpad odkopnih storitev in proizvodnje. Povečani pritiski v prelomnih conah povzročajo ogromno dodatnega dela pri vzdrževanju vseh jamskih objektov v tem predelu in angažirajo veliko dodatne delovne sile, ki bi bila sicer zaposlena na produktivnih delih. Zelo težko je predvideti takojšnjo sanacijo takšnega stanja. Nedvoumno pa bo v bodoče lažje poiskati boljše rešitve, kajti regularnost slojnih prilik se od tega predela, koder se trenutno odkopava, izboljšuje, to pa tudi zagotavlja normalnejše montan-geološke pogoje. Nepoznavanje dosedanjih

mikro lokacijskih slojnih prilik gre prav gotovo na račun premajhnih raziskovalnih del, ki jih nismo v preteklosti izvršili, ker v rudarstvo nismo vlagali nobenih sredstev za kakršna koli raziskovalno rudarska dela, ki bi bila nujno potrebna. Zaradi tako nepremišljene raziskovalne politike smo v določeni meri prišli v še težje prilike pred dvema letoma v jami Kotredež.

Tudi v ojrštrki jami so se stalno in se še v tem času pojavljajo izlivji blata in vode na jamskih deloviščih, ki prav tako preprečujejo doseganje normalnih odkopnih prilik in s tem doseg planirane proizvodnje. Predvideva se hitrejša napredovanje čel, izboljšava nekaterih odkopnih prilik in izvajanje posebnih ukrepov za predhodno odvodnjavanje in odkopavanje z močnejšim odkopnim podporjem.

Ob vsej opisani situaciji je delavski svet Zasavskih premogovnikov sprejel vrsto predlaganih ukrepov z namenom, da se opravijo vsa možna dela za doseg čimvečje proizvodnje in izkoristijo vsi možni ukrepi za najboljše možno poslovanje. Ti ukrepi so, na kratko povzeto, naslednji:

— Že utečeni dohodkovni odnosi v okviru DO ZPT morajo biti z delovnim načrtom opredeljeni tako, da se kaže ob vsakokratnem analiziranju jasen in razumljiv finančni rezultat vsake TOZD oz. DS v okviru delovne organizacije.

— Izvajanje nagrajevanja po delu tako kot je sprejeto v pravilnikih in po poslovnih rezultatih, ki so bili ustvarjeni. Predvsem pa je treba izvajati nagrajevanje po količini in kvaliteti opravljenega dela za posameznike ali skupine, kar mora ob pravilnem izvajanju dovesti do povečane in izboljšane proizvodnje.

— Nižanje stroškov tako proizvodnih kot drugih storitev in izvedba načrtov prehoda v boljšo organizacijo dela v smeri manjšanja nadurnega dela.

— Doseganje in stalno forsiranje količine proizvodnje.

— Stalno doseganje in forsiranje kvalitete premoga.

— Dokončno urediti skupni prevoz in separacijo Trbovlje, ki omogoča prevoz načrtovanih količin premoga z delovišč.

— Separacija Zagorje mora preurediti suho odsejavanje premoga za večje kapacitete z uvedbo primernih sitov.

— Zaradi racionalne nabave in trošenja vseh materialov se mora skladiščno službo organizirati tako, da je možno nabavo in sprotno trošenje ob mesečnih analizah v okviru DO ZPT nedvoumno ugotavljati in s tem koregirati.

— Skrbniki investicij so dolžni vsak mesec na sejah delavskih svetov poročati o izvajanju vseh investicijskih del in o morebitnih zastojih in težavah pri nabavi opreme.

— Kadrovske službe so dolžne zagotoviti planirani stalež delavcev ter skrbeti za strokovno izpopolnjevanje kadrov in nadomeščanje odhajajoče delovne sile iz strokovnih služb predvsem z delavci primerne strokovnosti.

— Vsaka proizvodna TOZD in DS naj sprejme tudi svoje specifične ukrepe, ki ji zagotavljajo uresničevanje zastavljenih načrtov.

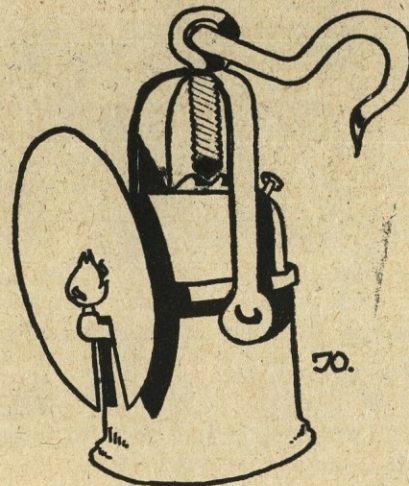
Čeprav so v letošnjem letu proizvodni, pa tudi poslovni rezultati slabi, lahko ob prizadevanju vseh delavcev v Zasavskih premogovnikih pričakujemo določene perspektivnejše rezultate že v prihodnjih mesecih. V tem trenutku mislim, da je vse odvisno od uspešnih sanacij na področju Hrastnika, v kar pa lahko ob znanem prizadevanju in požrtvovalnosti hrastniških rudarjev pričakujemo. Tudi pri ponovnem vrednotenju elektroenergetske bilance v skupščini ISE je bila sprejeta cena za energetske premog v ZPT 227,13 din/GJ, kar zagotavlja tudi boljše poslovne rezultate v prihodnjih mesecih.

Ivan Berger

Prvomajsko priznanje rudniku Kanižarica

Dne 18. maja je predsednik Sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Bogoljub Nedeljkovič izročil prvomajsko priznanja najboljšim sindikalnim organizacijam v državi. Ta priznanja je prejelo osem občinskih sindikalnih svetov v državi, od tega iz Slovenije Žalec. Prvomajsko priznanje pa je prejela tudi Osnovna organizacija Zveze sindikatov Rudnika rjavega premoga Kanižarica, enovita delovna organizacija našega kombinata. Celotnemu kolektivu v rudniku Kanižarica velja vse priznanje za dosežene uspehe in najtoplejše čestitke k prejetemu prvomajskemu priznanju. Kolektiv rudnika Kanižarica se je v preteklosti boril z velikimi težavami, saj so nam dobro znani meseci, ko je bila jama potopljena, kar je terjalo posebne napore celotnega kolektiva in drugih kolektivov, da so ukrotili vodno stihijo. Posebno v letošnjem letu je kolektiv rudnika Kanižarica dosegel lepe rezultate v proizvodnji premoga, pa tudi na drugih področjih.

Ob tej priliki je prejelo prvomajsko priznanja še 23 drugih Osnovnih organizacij Zveze sindikatov Jugoslavije. Iz Slovenije sta jih prejela še OO ZS Gorenje Muta in Tovarna pohištva Straža.



V jami Ojstro so težave objektivnega značaja

V jami Ojstro odkopavamo premog v Javor sloju na koti 150 in v Terezija II polju na koti 160 (sever). Izvajamo pa tudi likvidacijo širokega čela v Javor sloju na koti 160, priprave za novo široko čelo pa se vršijo v Terezija II polju na koti 160 (jug).

Načrtovana proizvodnja za leto 1983 je 227000 ton, od tega 10000 ton kotlovca in 217000 ton separiranega premoga, skupna toplotna vrednost pa naj bi znašala 2 869454 GJ. V prvih treh mesecih smo načrtovali izkop premoga v višini 60720 ton, dosežen pa je bil v višini 56307 ton ali za 4413 ton manj kot smo planirali.

Vzroki za nedoseganje proizvodnje so sledeči:

a) Odkopavanje premoga na širokem čelu v Javor sloju na koti 160 je nenormalno že od začetka leta zaradi ogrevanja premoga v stropu in v tej zvezi pojava strupenih in zadušljivih plinov, talne vode, ki razmaka tla, posledica tega je, da podporje Salzgitter nenormalno tone (ovirana prestavitev in podkopno napredovanje); krušljive čelne stene (ob čelni steni je potrebno še dodatno postaviti frikcijske stojke, pred tem pa vgraditi v steno opazne stropnike — ročno delo brez odstreljevanja).

b) Prav tako ni normalno pridobivanje premoga tudi na širokem čelu v Terezija II polju na koti 160. Na tem čelu se pojavljajo manjši in večji izrivi blata iz porušenega dela (starega dela), ki močno ovirajo izvajanje posameznih faz dela. Tudi tu je podobno s čelno steno kot na širokem čelu v Javor sloju. Čelna stena se ruši zaradi močnih pritiskov, ki se pojavljajo ob izrivi blata, ali kadar se pripravlja za izriv le-tega, pa ga preprečimo z močnim opažem. Normalno delo ovira tudi voda in blato v tleh, ki močno moti obratovanje transportne mehanizacije.

c) Likvidacija širokega čela v Javor sloju na koti 160 je precej otežkočena, ker ovira normalno delo pojav jamskega ognja in v tej zvezi nastajanje jamskih plinov ter pojavljanje pritiska — nizko široko čelo.

d) V Terezija II polju na koti 160 (sever) pripravljamo za obratovanje novo široko čelo, ki ga bomo podgradili s hidravličnim podporjem Becorit. Podporje Becorit ima sorazmerno velike gabaride, jamski prostori pa imajo od dneva do širokega čela na več mestih premajhen profil za transport tega podporja. Zaradi tega je bilo potrebno veliko delavcev angažirati za ta dela.

e) Za pripravo omenjenega širokega čela smo morali izdelati 350 m prog več, kot jih predvideva delovni načrt za leto 1983. Zaradi varnostnih ukrepov v tem delu slojišča predvideva projekt dodatno število prog za lažji in hitrejši umik zaposlenih v slučaju nevarnosti (projekt še ni bil izdelan ob izdelavi delovnega načrta). Dela, opisana pod točkami c, d in e pa nam zmanjšujejo število odkopnih šihtov, kar znaša okoli dvajset šihtov na dan manj, kot je predvideno v delovnem načrtu.

Če sedaj primerjamo težave opisane pod točkama a in b in pomanjkanje odkopnih šihtov zaradi izvajanja del pod c, d in e, sodim, da je vzrok za nedoseganje proizvodnje v TOZD Premogovnik Ojstro v pretežni meri objektivni.

V delovnem načrtu smo predvidevali nekatere težave, ne pa vseh, ki so se pokazale. Zaradi tega odkopa premoga na dnevnem kopu nismo planirali, vendar pa smo se dogovorili, da bo premog iz DK kompenziral izpad proizvodnje v jami. Na nesrečo pa iz tega ni bilo nič. V začetku leta so onemogočale izkop premoga vremenske razmere, ko pa so se te izboljšale, pa je bila za okoli dva meseca v remontu TET, ki naj bi koristila ta premog.

Jože Vidmar



Franc Rezec in Rasim Nezirovič posnemata progo na VII. obzorju v jami Hrastnik.

Foto: A. Bregant

Površinski odkop premoga Lakonca

Kot je znano, se je letos januarja pričelo pridobivanje premoga na površinskem odkopu premoga Lakonca. V prvem trimesečju tega leta so na obe separaciji prepeljali 22.738 t premoga. Njegova povprečna kurilnost je znašala 12.936 MJ/kg. Od te količine smo prodali 16.409 t premoga, kar pomeni, da se je pri separiranju izgubilo 6.329 t premoga, ozi-

roma, da je bil izplen 72,16 %. Stroški pridobitve tega premoga so znašali 40.414.004,90 din, prodali pa smo ga za 35.482.656,90 din. To pomeni, da je površinski kop Lakonca v prvem trimesečju tega leta ustvaril 4.932.148.000 din izgube. Če iščemo vzrok za izgubo in pri tem izhajamo iz investicijskega programa, potem ugotovimo naslednje:

— Po investicijskem programu je bilo predvideno, da bo izplen 100 %, kar pomeni, da bi iztržili približno 13.685.765,500 din več.

— Po investicijskem programu je bilo predvideno, da bomo ves premog. transportirali na separacijo v Trbovlje. Ker pa je bilo od 22.738 t premoga 18.977 t prepejanega v Zagorje, pomeni to za 2.467.010,00 din večje transportne stroške.

— Investicijski program ni predvideval stroškov v zvezi z deponiranjem odkrivke na Dobrni. Ti stroški so v stroških prvega trimesečja že upoštevani.

Ugotovljena izguba in zgoraj navedene ugotovitve so bile vzrok, da je bila že na začetku aprila proizvodnja premoga iz Lakonce ustavljena. Ta odločitev je povezana z odločitvijo o graditvi in samo graditvi začasne klasirnice na Lakonci. Ta je zdaj že v zaključni fazi izgradnje, služila pa bo klasiranju premoga na granulacijo do 30 mm (energetski premog) in nad 30 mm (komercialni premog).

Drobna vrsta, to je energetski premog granulacije do 30 mm, bo transportirana direktno v vagone v Zagorje, premog granulacije nad 30 mm pa bo direktno iz Lakonce prodan kot komercialni premog. Pričakovati je, da bo slednjega 20-30 % od pridobljenih količin.

To bo imelo za posledico, da bo vsa količina premoga iz Lakonce prodana in da izpada prihodka zaradi izplena ne bo.

Klasirnica v Lakonci bo začela normalno obratovati v začet-

ku junija letos. Potem bo treba z intenzivnim delom in došti dobro organizacijo nadoknaditi nastalo zamudo. Po ustavitvi del v Lakonci smo se z izvajalci del sporazumeli, da z odkopom in transportom odkrivke nadaljujemo. Tako je do danes izkopane približno 400.000 m³ odkrivke, kar je nekaj več kot četrtina vsega odkopa.

V zadnjih dneh so se pogoji dela na Lakonci občutno izboljšali, in sicer zaradi ugodnih vremenskih razmer in zaradi ugodnejšega sestava odkrivke. Ta je vse manj glinena in vse bolj gruščnata. To podaljšuje tudi izgradnjo deponije energetskega premoga, ker zanjo koristimo to, gruščnato, odkrivko.

Srečko Koritnik

Težave v jami Hrastnik

TOZD Premogovnik Hrastnik planira v letu 1983 320.000 ton, od tega 20.000 ton kotlovnega ter 300.000 ton komercialnega premoga. Plan proizvodnje za prve štiri mesece je znašal 109.020 ton, dosegli pa smo 91.449 ton oziroma 17.571 ton manj, kot je bilo planirano.

V jami Hrastnik trenutno odkopavamo na štirih širokih čelih, skupna odkopna fronta pa je 175 m in se manjša zaradi likvidacije čela v severnem delu Talnega sklada na k. 95.

Pri odkopavanju premoga imamo mnogo težav na posameznih čelih in imajo glavni vpliv na nižjo proizvodnjo. Te težave po posameznih

širokih čelih so:

— Široko čelo A-polje na k. 87 (VII. obzorje) je podgrajeno s hidravličnim podporjem »BECORIT« in podkopno odkopavamo s strojem Revageuse. To etažo smo pričeli odkopavati julija 1980 in jo odkopavamo od vzhoda proti zahodu. V času odkopavanja proti zapadu smo imeli vdore blata v letu 1980, vdor vode (3 m³/min) v letu 1981, vdore blata in vode v letu 1982 in zelo povečane pritiske in vdore blata v novembru leta 1982. Zaradi povečanih pritiskov je kljub masivnemu in močnemu podporju prišlo do prekinitev odkopavanja za približno en mesec. V času sanacije širokega čela je bilo veliko vdorov tekočega



Ludvik Brečko, Stane Bršnjak in Leon Vidmar pri izdelavi Južne raziskovalne proge v Kótnem polju na V. obzorju v jami Hrastnik. Dela izvaja DO RGD — TOZD RIG.

Foto: Bregant

blata (od 10—80 m³). Po sanaciji smo nadaljevali z odkopavanjem, težave zaradi pritiskov, vode in zruškov čelne stene pa nas spremljajo tudi sedaj.

V začetku maja smo tudi prišli s širokim čelom v opuščeno permanizirano horizontno progo in v zasuti opuščeni permanizirani presipni jašek.

— Široko čelo v vzhodnem delu Talnega sklada je na k. 130 in odkopavamo drugo etažo tega sloja. Čelo je podprto s Salzgitter podporjem in nakladamo s Salzgitter nakladalcem. Na zgornji etaži na k. 138 smo imeli več vdorov metana, blata in vode.

Na tej etaži vdorov metana nismo imeli, imamo pa dotoke vode s stropa in tal po celotni površini čela.

Dne 9. 4. 1983 je bil v stebru čela tudi vdor blata (cca 50 m³) in prišlo je do prekinitve pretočnega zračanja.

Zaradi varnosti in ukrepov, ki sledijo po vdorih blata se na tem čelu dela samo podkopno, ker je pridobivanje iz nadkopnega dela prepovedano.

— Na širokem čelu v Talnem skladu na k. 95 (podporje Hydro Marrel stroj Revageuse) pri odkopavanju, razen zruškov čelne stene, nismo imeli težav in na tem čelu smo dosegli planirano proizvodnjo. Širina čela je bila 70 m, sedaj je 40 m in čelo postopoma likvidiramo, ker prihajamo s fronto do izjalovitve premoga na tej etaži.

— Zaradi postopne likvidacije širokega čela v Talnem skladu sever k. 95 in doseganja planirane proizvodnje smo pripravili novo čelo v D-polju na k. 108, katerega širina znaša 35 m. Čelo je podgrajeno s Salzgitter podporjem in nakladanje v sprednji lini vršimo z nakladalcem Salzgitter.

Iz navedenega je razvidno, da je na dveh čelih, kjer je bila planirana glavna proizvodnja, onemogočeno normalno odkopavanje zaradi pritiskov, vode in vdorov blata, tretje čelo je v postopni likvidaciji in na četrtem čelu smo pričeli z odkopavanjem.

Delno izboljšanje odkopnih pogojev pričakujemo v mesecu juniju.

Jože Kandolf

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA V ČASU OD 1. I. do 15. V. 1983

DO TOZD	načrt ton	doseženo ton	+— ton	%		
DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI						
Proizvodnja premoga						
Pr. Hrastnik	121.410	99.054	— 22.356	81,6	5.918	
Pr. Ojstro	86.960	76.678	— 10.282	88,2	4.289	
Pr. Trbovlje	270.800	255.420	— 15.380	94,3	14.419	
Pr. Kotredež	86.620	78.641	— 7.979	90,8	5.211	
SKUPAJ	565.790	509.793	— 55.997	90,1	29.837	
od tega						
Retje 80		7.159			358	
Ojstro 80		3.460			122	
Blate		3.480			161	
Lakonca	48.600	16.711	— 31.889	34,4	1.461	
KO I		—				
KO II		—				
Sa pov. kopi		30.810			2.102	

Proizvodnja gradbenega materiala

TOZD	letni načrt	doseženo	%
Pr. Kotredež — kamnolom (m ³)	110.000	36.907	33,6

Storitve delavnic

RESD Hrastnik (din) — 30. 4.	241.695.000	74.901.463,75	31,6
RESD Trbovlje (din) — 30. 4.	182.180.000	65.923.452,05	36,2
RESD Zagorje (din) — 30. 4.	108.999.000	37.803.759,50	34,7
PJL (din) 30. 4.	82.576.000	29.203.268,15	35,4
Toplarna Hr. (Mwh)	26.200	10.899,5	41,6

DO SENOVO

	načrt ton	doseženo ton	+— ton	%	
RP Senovo — 30. 4.	40.500	41.404	+ 904	102,2	

DO KANIŽARICA

RP Kanižarica — 30. 4.	41.000	46.750	+ 5.750	114,0	
RP Laško 30. 4.	13.350	12.050	— 1.300	90,3	

DO TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE

Proizvodnja električne energije (Mwh)

	načrt	doseženo	%
PEE — PP	12.000	237	2,0
PEE — N	157.500	154.527	98,1
KE	—	266	—
DO TET	169.500	154.498	91,2

Ostalo — storitve

	letni načrt	doseženo	%
Vzdrževanje naprav (din) — 30. 4.		42.058.600,10	

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST

RIG (din) — 30. 4.	804,500.000	171,622.697,30	21,3
ESMD (din) — 30. 4.	142,000.000	37,448.748,60	26,4
Avtoprevoz			
»Zasavje« (t/km)	9,200.000	3,072.332	33,4
Avtoprevoz			
»Zasavje« (din) — 30. 4.	102,374.000	28,959.562,25	28,3

GRAMAT

opekarna (enot)	10,000.000	2,315.320	23,2
čiska — separacija.	50.000	20.855,5	41,7

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE

SIMD (din) — 30. 4	102,424.000	38,006.312,50	37,1
EIMD (din) — 30. 4.	57,956.000	19,146.451,30	33,0

GRAMAT

opekarna (din) — 30. 4.	46,136.000	11,531.445,40	25,0
kamnolom (din) — 30. 4.	8,171.000	2,861.392,55	35,0
gradb. skupina (din) — 30. 4.	7,743.000	3,807.437,85	49,2

Erika Kavčič



Na odkopnem čelu jame premogovnika Trbovlje — AB polje, samohodno hidravlično podporje Hydro Marrel.

Foto: I. Glavač

Priprave na odkopavanje Frančiška polja v jami Trbovlje

Za pričetek izvajanja pripravljalnih del v Frančiška polju je potrebno dokončati oz. — 300 m nadkopa,

pričeti z izgradnjo investicijskih objektov:

- ventilatorsko postajo,
- manipulacijski prostor na površini pred ustjem vpadnika,
- transportno pot — Frančiška — Separacija,
- energetske napajanje (elektro in kompr. vod).

Trenutno izvajajo pripravljalna dela za montažo GT 800, kar je predpogoj za nadaljevanje izkopa nadkopa. Sama rudarsko-gradbena dela potekajo z manjšo zamudo, ki ne bo odločilno vplivala na pričetek pripravljalnih del oz. odpiralnih del v Frančiška polju. Rudarski projekti za odpiranje in eksploatacijo so že narejeni. Rešiti je potrebno transport premoga do separacije in postavitve ventilacijske postaje. Kot problem je izpostavljen v glavnem transport premoga do separacije, predvsem zaradi različnih pogledov posameznih strokovnih delavcev.

Vprašanje je kontinuiran oz. diskontinuiran transport premoga od Frančiška polja do separacije. Z ozirom na lokacijo odkopnega polja, ki je v neposredni bližini separacije, je to ugodno za prehod z diskontinuirnega na kontinuirni transport premoga.

Poleg odprtih vprašanj transporta premoga in ventilacijske postaje ostaja tudi vprašanje energetskega napajanja (elektr. energija in komprimiran zrak).

Po srednjeročnem planu se Frančiška vključi v redno proizvodnjo že koncem tega srednjeročnega obdobja. Zato je nujno v čim krajšem času poenotiti stališča okrog omenjenih vprašanj.

Za opredelitev je na razpolago nekaj tehničnih faktorjev:

— polje je v fazi odpiranja in je možno uskladiti izgradnjo investicijskih objektov z odpiralnimi brez motenj obstoječe proizvodnje:

— neposredna bližina do separacije zahteva manjša vlaganja, tako da se prehod lahko izvrši postopoma v več faz (brez motenj obstoječe proizvodnje);

— nesprejemljivo je vlaganje v objekte za diskontinuiran transport, če je usmeritev za

celotno področje prehod na transport premoga z GT.

Z ozirom na to je nujno potrebno rešiti tehnična vprašanja in pristopiti v čim krajšem času k izdelavi še potrebnih projektov — strojni, elektro in gradbeni del.

Celotna naloga je zahtevna, zato je potreben enoten pristop k realizaciji. V srednjeročnih planih TOZD PT je predviden prehod na kontinuiran transport premoga že v sedanjem srednjeročnem obdobju oz. v letošnjem letu. Prav za-

to opravičeno pričakujemo tehnične rešitve in pristop k realizaciji tega projekta že v letošnjem letu. Pripominjamo, da smo na premogovniku Trbovlje vse preveč vajeni besed in obljub, zato je zdaj skrajni čas, da preidemo na dejanja. Vsako odlaganje bo povečalo nezaupanje v strokovnost strokovnega kadra in bo poleg tega imelo neprecenljivo škodo zaradi nepravočasne priprave odkopnih kapacitet, podražitev investicije in t.n. Potrebno je tudi uskladiti odkopne kapacitete (za naslednje srednjeročno obdobje). Na podlagi zagotovljenih odkopnih kapacitet bo opravičena zahteva po izgradnji energetskih objektov TET III in deponije energetskega premoga na Lakonci.

Na koncu naj še omenim, da še niso zagotovljena finančna sredstva za nadaljevanje pripravljalnih oz. investicijskih del v letošnjem letu.

Martin Putrič



Jože Jerman na odkopnem čelu AB polje jame premogovnika Trbovlje.

Foto: I. Glavač

Jama Kotredež

NADALJEVANJE SANACIJE

S sanacijskimi deli pri čiščenju zalitih jamskih prostorov pod 6. obz. jame Kotredež nadaljujemo. Tudi komisija, ki je odgovorna za izvedbo sanacije kotredeške jame, se redno sestaja vsak teden enkrat in analizira do sedaj izvršena dela in dela, ki jih bo potrebno še opraviti v bližnji in daljni prihodnosti do zaključka sanacijskih del oz. do u-sposobitve jame za normalno proizvodnjo okrog 300.000 ton letno.

Sedaj smo že očistili 100 m vpadnika V-74 in izvajamo očiščevalna dela že 10 m pod 3. etažo tega vpadnika. Betonski čep 12 m pod 3. etažo v vpadniku V-75 je že izdelan, prav tako je izvedena že demontaža tira in talčnih cevovodov po vpadniku. Na vrhu vpadnika je že napravljena razširitev prekopa, ki je bila potrebna za postavitev pogona za transporter po vpadniku.

Pripravljamo izdelavo nove smeri vpadnika od 3. etaže v V-75 do prekopa P-76 na 7. obz. Nadaljujemo tudi dela na pretesarbi glavnega transportnega zračilnega vpadnika V-77, v katerem nad 3. etažo že poteka normalna proizvodnja z 2. etaže in kjer smo odkopali v zadnjih treh mesecih že okoli 80 m sloja po dolžini.

Pripravljamo tudi odkopavanje 3. etaže, kjer smo že pretesarili 160 m smerne proge in je potrebno obdelati še okrog 20 m proge, da bi lahko formirali odkop tudi na tej etaži.

Dotoki vode na teh odkopnih etažah so trenutno okrog 300 l/min. Obnovili smo že okrog 30 m vpadnika V-77 pod 3. etažo. Dotok vode v vpadniku se je zmanjšal in je količina sedaj okrog 1 m³/min vode, ki še prihaja po vpadniku navzgor in še bolj otežkoča napredovanje in obnovitvena dela v vpadniku V-77.

Dela na izdelavi čepa skozi madžarsko vrtino M-4 so bila pred

prvomajskimi prazniki končana. Test tesnosti izdelanega čepa po tej vrtini pa bo opravljen v bližnji prihodnosti. Prav tako bo izvedena tudi injekcijska zavesa za prekop na ordinati 4200.

Vrtamo drugo vrtino pod vdorno mesto Kj-13 a, ki je že dosegla globino 110 m z dotokom vode 60 l/min. Že izvrtana vrtina Kj-15 je aktivirana in daje okrog 800 l/min. čiste vode.

Dotoki vode iz jame Kotredež, merjeni na prelivu pred Vine rovom, se gibljejo okrog 10 m³/min. Črpalke OU-300 A/6, nabavljene na Madžarskem, sedaj delajo v redu in so se z obratovalnimi urami izenačile s črpalkami Pellizzari, t.j. okrog 1800 obratovalnih ur. K temu je seveda delno prispevala svoj delež tudi čista voda iz odvodnjevalnih vrtin, ki so bile izvrtane v dolomit.

Podtalnica v piezometru počasi pada, tako da je sedaj na koti — 51,74 m.

Anton Prebil

Stanje TET po remontu

Remont na bloku 4 (125 MW) je bil po planu končan, tako da je zopet začel proizvajati električno energijo 25. 4. 1983. Na remontu je sodelovalo povprečno 250 delavcev, od tega 50 od tujih izvajalcev. Na remontu so sodelovali tudi strokovnjaki iz Poljske, predvsem na popravilu bobna kotla in nadzoru pri remontnih delih na turboagregatu. Obseg remontnih del je bil v normalnih okvirih. Tudi na turboagregatu je bil demontiran le nizkotlačni del turbine, predvsem zaradi popravila stelitnih oblog na lopaticah. Na kotlu pa smo opazili precej veliko dotrajanost uparjalnika. Dotrajanost je tako velika, da bo potrebno v letu 1985 obnoviti ta del kotla, da bo lahko življenjska doba bloka nekako do leta 1992. Glavni vzrok poslabšanja stanja uparjalnika je pav gotovo v kvaliteti premoga, saj je kurilnost skoraj vedno pod 9 MJ/kg in vsebina pepela od 40—50 %.

Preizkusni zagoni posameznih sklopov bloka in samega bloka so se vršili od 22. do 25. 4. 1983. Rezultati preizkusov so pokazali, da je bil remont dobro opravljen, in da je blok ponovno sposoben proizvajati el. energijo. Posebno razveseljivo pa je bilo tudi dejstvo, da je dinamično stanje turboagregata zopet zelo zadovoljivo, saj smo ravno s tem imeli v preteklosti mnogo težav. V času remonta je bila tudi izvedena rekonstrukcija vlek ventilatorja kotla. Nova vleka upošteva vpliv delovanja dimnika 360 m, zaradi tega je zmanjšana moč el. motorjev in je zmanjšana tudi hitrost rotorjev in konstrukcija lopatic. Cilj te rekonstrukcije je bil v tem, da bi se zmanjšala obraba in seveda s tem zaustavitve, ki so sledile povečani obrabi. Turboinštitut, ki izvaja rekonstrukcijo, zatrjuje, da bodo cilji rekonstrukcije doseženi, čeprav je poizkusno obratovanje pokazalo še nekatere pomanjkljivosti.

V času obratovanja od 25. 4. 1983 dalje so potrdili ocene, dosežene v času remonta in v času preizkušanja

nja bloka 4. Spoznali pa smo tudi, da bo potrebno v bodoče veliko več pozornosti posvetiti kvaliteti premoga, saj le ta neposredno vpliva na število defektov, režim obratovanja in življenjsko dobo bloka. Rezultati in izkušnje so pokazali, da mora biti kvaliteta premoga: kurilnost nad 9 MJ/kg, vsebina pepela pod 40 %, vsebina vlage pod 36 % (za prah), kajti izkušnje so pokazale, če pade kurilnost pod 9 MJ/kg, se mora že dodajati kurilno olje, obratovanje kotla postaja nestabilno, zniža se moč. Praktično s premogom pod 8,4 MJ/kg kotel ne more več obratovati.

Vsebinska pepela pa ogromno prispeva k obrabi vseh elementov kotla pri prehodu dimnih plinov, razen tega pa tudi neposredno vpliva na sam transport pepela, ki ni bil zgrajen za tako velike količine, npr., dnevna poraba premoga je cca 3200 t (1600 t pepela), kapaciteta transporta pepela pa je 50 t/h (67 t/h pepela).

Iz navedenega sledi, da bo blok 4 zadovoljivo obratoval le, če mu bomo preskrbeli premog ustrezne kvalitete. Vendar to ne sme biti le naloga TET, ampak tudi proizvodnje premoga oz. celotnega REK, ker bomo le na ta način omogočili vzorno obratovanje bloka 4, saj je to tudi osnovno, kar moramo zagotoviti.

Leopold Jamšek

Temeljni organizaciji SIMD in EIMD DO IMD opravljata dela tudi izven SOZD

V prizadevanju za čimboljše organiziranost in smotno poslovanje elektro-strojne dejavnosti (ESD) v SOZD REK Edvarda Kardelja so se delavci elektro obrata, ki je stationiran na platuju rudnika Trbovlje in delavci strojnih delavnic na platuju Gvida, ki so bile v sestavi Zaslavskih premogovnikov, leta 1979 združili in ustanovili DO Industrijske montažne delavnice (IMD). Tako sta iz bivših obratov nastala dva tozda, ki na osnovi skupnega delovanja delujeta sorazmerno samostojno. Za opravila skupnega pomena pa je bila ustanovljena DS SS.

V tem obdobju združevanja je bilo dogovorjeno, da bi se v bodoče k temu združevanju pridružile še ostale podobne dejavnosti v SOZD, kar iz različnih v glavnem pa subjektivnih razlogov do danes še nismo uspeli.

Obe TOZD na osnovi potreb in Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD, opravljata določena dela in opravila, čeravno se z vidika planiranja zasedenosti kapacitet ne moremo pohvaliti. Zaradi tega variira delež zasedenosti kapa-

citet iz leta v leto ter redko za kratko časovno obdobje doseže polno zasedenost za potrebe SOZD REK, zato moramo za proste kapacitete iskati dela izven SOZD. Teh prostih kapacitet je običajno na razpolago do 30 %.

Razumljivo je, da se pojavijo določena časovna obdobja, ko po naših storitvah pri nekaterih delih oz. opravilih ni povpraševanja, vendar je tudi to resnica, da smo v preteklosti zaradi pomanjkanja informacij iskali delo drugje, čeravno ga je bilo v sozdu dovolj.

Tako danes obe TOZD nastopata s prostimi kapacitetami na osnovi ponudbe in povpraševanja izven SOZD ter se vključujeta v družbeno delitev dela po različnih poteh. Na osnovi večletnega poslovnega sodelovanja TOZD SIMD planira storitve z dogovorom s poslovnimi partnerji. V zadnjem obdobju ta TOZD dobro sodeluje z DO RGD v podobni aktivnosti, ki na osnovi delitve dela izvajata investicije. Tak je bil skupni nastop v Ripendi in drugje.

Posle sklepamo preko kupoprodajnih odnosov tudi preko RUDI-

SA. Veliko naročil je individualnih in enkratnih.

TOZD EIMD posebno dobro sodeluje z DO STT, za katero izvaja predvsem montažna elektro dela na njihovi opremi.

Mislim, da je potrebno omeniti, da DO IMD posluje po vseh tržnih zakonitostih, saj je njeno delovanje pod nadzorom družbenega dogovora. To pa zahteva čim bolj racionalno poslovanje, ki ga dosegamo s čim večjo izkoriščenostjo kapacitet, upoštevanjem normativov dela in materiala ter organizacije dela.

Na nekaterih področjih, predvsem zaradi zaostale tehnične opremljenosti in težkih delovnih pogojev, s težavo dosegamo povprečno družbeno produktivnost, zato vodimo v DO IMD takšno politiko, da v tem oziru dohitevamo druge, s katerimi se srečujemo na trgu in jih naše težave ne zanimajo.

ESD v REK pa opravlja enake ali podobne dejavnosti kot DO IMD, predvsem za potrebe DO ZPT. še mnogo asociacij. Poslujejo po drugih kriterijih kot DO IMD, dela zanje pa je vedno dovolj ter

ga ni potrebno iskati izven REK EK. Izplačevanje višjih OD, raznih dodatkov in priznanje benifikacij, ki jih za enaka dela v DO IMD ni, negativno vpliva v združenju. Zato je potrebno, da se na osnovi delitve dela v SOZD dokončno organizira ta ESD dejavnost na znanih načelih. S tem se morajo tudi poenotiti vsi elementi obračuna poslovanja, vrednotenja dela in drugo, kar vodi v diferenciacijo in slabo vzdušje zaradi tega v prizadetih kolektivih.

Mihael ERŽEN

Proizvodna, kadrovska, zdravstvena in stanovanjska problematika rudnika Laško

PROIZVODNA PROBLEMATIKA

Proizvodnja premoga je na rudniku Laško točasno dokaj zadovoljiva, kljub težavam, ki nam jih povzroča stalni dotok vode (cca 250 l/min). V Liša polju dosegamo zadnja dva meseca nekoliko nadplansko proizvodnjo. Trenutno pridobivamo v Liša polju nekaj nad 80 % celotne proizvodnje. Tako smo v prvem trimesečju tega leta izpolnili plan le 84 %. V mesecu aprilu pa smo mesečni plan presegli že za 9 %. Zaloge premoga, s katerimi razpolagamo na prvi etaži v Liša polju, zadoščajo le še za mesec dni. Iz tega razloga hitimo s pripravljalnimi deli iz novo zgrajenega vpadnika, ki sega na 5. etažo pod Glavni rov. Tako si želimo zagotoviti dodatne zaloge premoga za redno proizvodnjo v prihodnjih mesecih tega leta. Z odpiralnimi deli s 5. na 2. etažo bomo pripravili za odkopavanje okoli 30.000 ton kvalitetnega premoga. V kolikor nam dotok vode v Liša polju ne bo povzročal prevelikih nevšečnosti, upamo, da bomo ob koncu tekočega leta izpolnili planske obveznosti (40.000), ki smo si jih z letnim planom zastavili.

Ostalih 20 % proizvodnje pridobivamo trenutno še v vzhodnem delu polja Tomaž. Tu odkopavamo izklinjeni del sloja, ki pa bo v me-

secu juniju tudi že izčrpan.

Za zagotovitev zalog za prihodnje leto nameravamo še letos pričeti z odpiralnimi deli v Klara polju, kjer imamo v evidenci še 57.800 ton A, B in C₁ zalog premoga. Tudi na področju Barbara vpadnika bomo v tekočem letu izvršili prva odpiralna dela na obzorju 196. Tu naj bi odprli sloj premoga med obzorjem Glavnega rova kote 256 in obzorjem 196. S temi odpiralnimi deli predvidevamo, da si bomo zagotovili zadostne količine zalog premoga, ki naj bi služile za odkopavanje v prihodnjem in v naslednjih letih.

KADROVSKA PROBLEMATIKA

Stanje kadrov je na rudniku Laško problematično. Iz odmirajočega rudnika se danes ponovno poraja nova delovna organizacija, ki naj bi v prihodnjih letih zagotovila na svojem ožjem področju dovolj velike količine premoga, zlasti za široko potrošnjo. Seveda pa so za ta preporod potrebni kadri vseh profilov od rudarskih inženirjev, tehnikov, ekonomistov, rudarjev kopačev in ostalih pomožnih delavcev na zunanjem obratu. Kljub večkratnemu razpisu v časopisu se do danes še niso javili ustrezni strokovno tehnični kadri, pa tudi fizične delovne sile za redno in nemoteno proizvodnjo nam primanjkuje.

ZDRAVSTVENA PROBLEMATIKA

Zdravstveno stanje delavcev rudnika Laško ni v zavidljivem stanju. Povprečna starost ljudi, ki delajo v jami, znaša 38 let, povprečna starost na zunanjem obratu pa 41 let.

Vse to se odraža tudi v razmeroma visokem odstotku bolniškega staleža. Ta znaša v prvem trimesečju 9,6 % od celotnega jamskega staleža. Obenem pa je ta starostni pokazatelj tudi odraz, da je še vedno razmeroma majhen priliv mlade delovne sile v rudarstvo. Zato so na odkopih in drugih zahtevnejših delovnih mestih zaposleni večinoma starejši delavci, ki zaradi svojega zdravstvenega in starostnega stanja ne morejo več v celoti izpolnjevati zahtevanih nalog.

STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

Stanovanjsko vprašanje je na rudniku Laško slabo rešeno. Novih stanovanj tako rekoč nimamo. Na razpolago so le stara rudniška stanovanja na Breznem. Ta so brez kopalnic in ostalih sanitarnih prostorov. Nekaj novejših stanovanj imamo v stolpnici v Laškem in Debru. Trenutno bi potrebovali vsaj deset novih stanovanj. Čeprav je večina zaposlenih iz bližnje okolice, in

imajo stanovanjsko vprašanje več ali manj rešeno, pa se vseeno poraja vprašanje stanovanja, zlasti pri mlajših, ki si iščejo zaposlitve in seveda tudi stanovanje. Zato bo potrebno v bodoče poskrbeti tudi za nova stanovanja. Ker si bo le tako rudnik lahko pridobil nove kadre in novo delovno silo, ki bo neobhodno potrebna v prihodnjih letih za njegov nadaljnji obstoj.

Stanko Dernovšek

Kakšne projekte

PRIPRAVLJAMO ZA
POTREBE REK EK
V LETOŠNJEM LETU

Kot že vsa prejšnja leta, je tudi za leto 1983 pripravljen program dela za del. skupnost TSO, ki navaja med drugim tudi program dela sektorja za razvoj in projektiranje. Ta program, sestavljen je bil v sodelovanju z vsemi TOZD oziroma DO ob koncu preteklega leta, našteva vso projektno-tehnično dokumentacijo, ki jo bo potrebno pripraviti v letu 1983, in sicer na osnovi takrat znanih potreb odn. predvidevanj. Projektno-tehnična dokumentacija, ki je bila predvidena, naj bi omogočila nemoteno nadaljevanje vlaganj v razvoj proizvodnje premoga in zagotavljal potek proizvodnega procesa in s tem tudi doseganje planirane proizvodnje.

Projektna odn. tehnična dokumentacija, ki jo pripravljamo v sektorju za razvoj in projektiranje, ima dvojni pomen, in sicer:

— dokumentacija, potrebna za načrtovanje in realizacijo razvojnih ciljev tako v proizvodnji premoga kot tudi za ostale dejavnosti ter

— projektno tehnična dokumentacija, ki služi za nemoten odn. za izboljšave obstoječega proizvodnega procesa..

Dokumentacija za načrtovanje srednjeročnih in dolgoro-

nih razvojnih ciljev zajema predvsem projekte raziskav (geološke, hidrološke, tehnološke in druge raziskave), ki imajo namen ugotoviti zaloge premoga, količinsko in kakovostno, ter vsaj orientacijsko določiti tudi predvsem pogoje eksploatacije in predvideti tudi tehnološki proces pridobivanja. V to skupino dokumentacije sodijo tako projekti za odpiranje novih predelov slojišč, ki obsegajo načine odpiranja (vključno z alternativnimi rešitvami) kot tudi sisteme transporta, oskrbe z energijo, metode odkopavanja, vplive odkopavanja na okolico (površino) in seveda stroške odn. predračun stroškov potrebnih vlaganj in proizvodnje. Projektno-tehnična dokumentacija za posodabljanje tehnologije pridobivanja, transporta, oskrbe z energijo in izdelovalnim materialom ter postopkov bogačenja premoga (separiranje, drobljenje, klasiranje) pripada prav tako tej skupini.

Vsa navedena dokumentacija služi predvsem pri pripravi programov in na tej podlagi za sprejem odločitev o vlaganjih.

V drugo skupino projektno-tehnične dokumentacije, ki jo pripravlja sektor za razvoj in projektiranje, pa uvrščamo tisto, ki je namenjena reševanju problematike v tekočem, odn. sedanjem proizvodnem procesu ali pa jo narekujejo druge količine, n. pr. varnostni predpisi, zanesljivost obratovanja, izboljšave posameznih faz procesa in podobno. Tovrstna dokumentacija, ki jo praviloma ni možno, vsaj v večini primerov, vnaprej predvidevati, predstavlja po obsegu in tehnološki zahtevnosti enostavnejše projekte rudarsko strojne ali elektro stroke.

Program za leto 1983 predvideva iz prve skupne dokumentacije izdelavo projektov za globalne raziskave na vsem raziskovalnem prostoru, t. j. Kotredež — zahod, Kotredež — kotlovni premog, jama Trbovlje, Ojstro, Hrastnik, ter območje Dol — Laško. Prav tako se pripravlja tehnološka doku-

mentacija (rudar. projekti) za odpiranje novih predelov slojišča premoga v jami Trbovlje, v jami Hrastnik, RRP Senovo, jami Laško in jami Kanižarica. V izdelavi pa je tudi projektna dokumentacija za rekonstrukcijo postopka separiranja (izdelovalec RUDIS) in transporta iz jame Trbovlje ter dokumentacija za izvajanje sanacijskih del v jami Kotredež.

Ob zaključku tega kratkega pregleda pa je potrebno povedati, da zaradi nezadostne kadrovske zasedbe v sektorju za razvoj in projektiranje nismo v stanju izdelati vse predvidene odn. potrebne tehnološke dokumentacije v zahtevanih rokih in zaradi tega iščemo tudi zunanje izvajalce, v večini primerov so to bližnje projektantske organizacije (RUDIS, IBT, BE-TON).

R. Š.

Program geološko-rudarskih raziskav za leto 1983 - sprejet

V lanskoletni decembrski številki našega glasila Srečno je bil objavljen osnutek letnega programa geološko rudarskih raziskav, ki naj bi se izvajale v letu 1983. Ta program je obravnaval programski svet za premog in uran pri enoti za odkrivanje in raziskovanje surovin splošnega pomena pri Raziskovalni skupnosti Slovenije in odbor za premog in uran pri Splošnem združenju energetike v okviru Gospodarske zbornice Slovenije. Imenovala sta posebno komisijo, ki je določila prioriteten red potreb za izvajanje raziskovalnih del in ga usoglasila z višino sredstev, ki so predvidena, da se bodo v letu 1983 formirala iz prodajne cene tekočih goriv.

Tako usoglašen program geološko-rudarskih raziskav je bil predložen poslovnemu odboru Interesne skupnosti elektrogospodarstva Slo-

venije, ki ga je 5. 5. 1983 na svoji 51. seji sprejel in določil tranši za koriščenje v II., III., in IV. kvartalu 1983 in v I. in II. kvartalu leta 1984. V I. kvartalu 1983 se še koristijo sredstva, ki so bila odobrena za leto 1982. Raziskovalna dela po odobrenih letnih programih se izvajajo od 1. 4. tekočega leta do 30. 3. naslednjega leta, odobrena sredstva pa se lahko koristijo do

30. 6. naslednjega leta. Ta sistem koriščenja je razumljiv, saj je nemogoče koristiti, na primer, sredstva, ki se ob prodaji tekočih goriv zbirajo decembra, že isti mesec. Za izvajanje rudarsko-geoloških raziskav na območjih posameznih delovnih organizacij v okviru SOZD Revirsko energetskega kombinata Edvard Kardelj so bila odobrena sredstva v naslednji višini.

	tranša 1983	tranša 1984	skupaj
DO ZPT	102,530.000 din	50,529.000 din	153,059.000 din
TOZD Premog.			
Hrastnik	35,500.000 din	22,873.000 din	58,373.000 din
TOZD Premog.			
Trbovlje	32,030.000 din	13,743.000 din	45,773.000 din
TOZD Premog. Kotredež			
DO RRP Senovo	39,127.200 din	4,469.000 din	43,596.200 din
DO RRP Laško	37,000.000 din	7,500.000 din	44,500.000 din
DO RRP Kanižarica	19,071.000 din	4,000.000 din	23,071.000 din
SOZD REK EK	197,728.200 din	66,498.000 din	264,226.200 din

Poleg navedene višine sredstev tekočih goriv bodo v letu 1983 koriščena tudi sredstva, ki se zbirajo

pri enoti Raziskovalne skupnosti Slovenije, in to za naslednja območja:

DO ZPT	10,500.000 din
TOZD Premogovnik Hrastnik	1,000.000 din
TOZD Premogovnik Kotredež	9,500.000 din
DO RRP Senovo (za Globoko)	6,872.800 din
DO RRP Laško	2,500.000 din
DO RRP Kanižarica	2,500.000 din
SOZD REK EK	22,372.800 din

Poleg navedenih sredstev je vključena tudi poraba lastnih sredstev, ki se namensko združujejo na nivoju DO ZPT v višini 20,000.000 din in to za geološko rudarske raziskave na območju TOZD Premogovnik Hrastnik. Za izvajanje de-

tajlnih in poldetajlnih sprotnih raziskav pa je predvideno koriščenje lastnih sredstev v višini 25,000.000 din.

Za izvajanje geološko raziskovalnih del na območjih SOZD REK EK bo v letu 1983 možno koristiti:

a) za temeljne in regionalne raziskave	
sredstva tekočih goriv	264,226.200 din
sredstva Raziskoval. skupnosti	22,372.800 din
lastna sredstva DO ZPT	20,000.000 din
skupaj:	306,599.000 din
b) za detajlne in poldetajlne raziskave	
lastna sredstva DO ZPT	25,000.0000 din
Skupno za geološko rudarske raziskave na SOZD REK EK	331,599.000 din

Z navedeno višino razpoložljivih sredstev za izvajanje rudarsko raziskovalnih del naj bi vsaj delno nadomestili izpad teh del v prvih dveh letih srednjeročnega obdobja. V teh letih je bil obseg raziskovalnih del izvršen v manjšem obsegu, kot je bilo predvideno s srednjeročnim planom, ker niso sredstva pritekala skladno s planiranimi.

Ker bo REK EK uporabnik sredstev, ki se namensko zbirajo iz prodajne cene tekočih goriv, bo delavski svet SOZD REK EK na majskem zasedanju sprejel sklep o prevzemu teh sredstev in določil podpisnika pogodbe z LB — ZB Ljubljana.

A. J.

Potek

INVESTICIJSKIH DEL V DO NAŠEGA KOMBINATA V LETOŠNJEM LETU

V naslednjem zapisu so navedena v glavnem investicijska dela, ki so v izvajanju po odobrenih investicijskih programih in letnem programu vlaganj v investicije v letu 1983. Po posameznih delovnih organizacijah in programih izvajajo oziroma bodo izvajali naslednja dela:

DO ZASAVSKI PREMOGOVNIKI

Po investicijskem programu Odpiranje novih predelov slojišča na področju Hrastnika in Trbovelj ter modernizacija tehnološkega procesa proizvodnje premoga v obdobju 1979-1985 so bila do konca I. kvartala t. l. izvedena naslednja rudarsko gradbena dela oziroma dobavljena in vgrajena oprema:

TOZD Premogovnik Hrastnik

— permanizirano 8.0 m raziskovalno odpiralnega vpadnika TV — 85/0;

— permanizirano 52.7 m nadkopa TV — 145/85;

— izdelano 77.45 m proge za kotno polje kota 138;

— izvajana so bila dela na premontaži gumi transporterja, cevovodu za črpanje vode in vzdržba na dostavni progi do raziskovalno odvodnjevnevalne proge na k. 48;

— kočanje izgradnje daljnovoda na relaciji RTP — Hrastnik — RTP rudnik Hrastnik.

Sklenjeni sta bili pogodbi za dobavo 20 kompletov odkopnega podporja Salzgitter in gumi-transporter, dolžine 300 m.

TOZD Premogovnik Ojstro

— izdelanega je bilo 43.0 m izkopa in 17.65 m obbetoniranega zračilno oskrbovalnega hodnika na 5. obzorju k. 120..

TOZD Premogovnik Trbovlje

— izdelava 34 m izkopa in permanizacija nadkopa v Frančiška polju kota 225/215 m.

— izdelava 21,60 m nadkopa k. 235/275 v AB polju.

Družbeni standard

— gradnja samskega doma v Trbovljah se nadaljuje;

— pri samskem domu Hrastrnik izvajajo dela na zunanji ureditvi.

V letu 1983 — I. kvartal je bilo po navedenem investicijskem programu porabljenih — vloženih za osnovna sredstva 58.393×10^3 din sredstev, od tega je bilo:

— energetskih sredstev

44.783×10^3 din;

— domačih kreditov

13.610×10^3 din;

za družbeni standard pa je bilo porabljenih skupno 57.555×10^3 din — od tega je bilo

— energetskih sredstev

51.243×10^3 din;

— PPS za premog

6.312×10^3 din.

Glede na zahtevo o 30 % kreditiranju investicij (v globalu) je nastopil problem izvajanja oziroma sklepanja pogodb za rudarsko gradbena dela, ker izvajalec del (RGD) ni pripravljen na to zahtevo in nima razpoložljivih kreditnih potencialov. Ljubljanska banka, oddelek poslov po pooblastilu je v nekaj primerih zavrnila izdajo soglasij na pogodbe za izvajanje del oziroma dobavo opreme, ki niso imele v pogodbenih določilih navedenih kreditov. Težave povzroča tudi tranša sredstev, ki je bila prenizko odobrena napram planu. Zamede v izvajanju del postavljajo vprašanje pravočasnih pripravnih predelov slojišča, kar bi lahko imelo za posledico zmanjševanje ali celo prekinitev proizvodnje premoga.

Investicijski program »Odpiranje jame Kotredež med 6. in 9. obzorjem — I. faza«



TOZD Avtoprevoz »Zasavje« iz DO RGD je s svojim voznim parkom angažiran pri odvažanju premoga na površinskem kopu Retje.

— Izvajanje del je potekalo na deloviščih, ki niso ovirana od posledic vdora vode in mulja, to je v vpadniku V-80/2 in nanj vezana delovišča, križišče na 8. obzorju, prekopu P-80/jug in črpališču na 8. obzorju. Permanizirano je bilo 14.4 m vpadnika V-80/2, 9 m prekopu P-80/jug in končana montaža GT v vpadniku V-80/2.

— Aneks I. k navedenemu programu je bil izdelan, revidiran in je v postopku za odobritev na organih SOZD EGS in ISE. V I. kvartalu 1983 je bilo porabljenih 3.667×10^3 din sredstev, od tega:

— energetskih

sredstev 3.485×10^3 din,

— lastnih

sredstev 182×10^3 din.

Program »Sanacija vdora vode in mulja v jami Kotredež«

Dela na sanaciji posledic vdora vode in mulja so v izvajanju neprekinjena. V izdelavi so dodatne raziskovalne odvodnjevalne vrtine Kj-13/83, Kj-14/83 in Kj-12/83. Poleg navedenega so bila oziroma so v izvajanju še druga sanacijska dela, in sicer čiščenje vpadnikov V-74 in V-75 ter čiščenje in obnova vpadnika V-77. V I. kvartalu 1983 je bilo porabljenih 13.400×10^3 din, od tega:

— energetskih

sredstev

12.073×10^3 din,

— komercialnih

kreditov

1.327×10^3 din.

Površinski kop premoga Lakonca — pripravljalna dela

V investicijskem programu predvidena dela so bila v glavnem zaključena razen nekaj del, ki niso v neposredni zvezi z odkopavanjem. V I. kvartalu 1983 je bilo že proizvedenih cca 20.000 ton rovnega — nesepariranega premoga. Za investicije je bilo v I. kvartalu t.l. porabljenih 16.283×10^3 din, od tega:

— energetskih

sredstev

14.523×10^3 din,

— PPS za

premog

1.760×10^3 din.

Količina materiala iz odkrivke, ki naj bi bil po investicijskem programu porabljen za nasutje oziroma podlago nasipa v deponiji energetskega premoga, niso bile tolikšne, kot so bile predvidene. Prav tako tudi izdelava transportnih poti ne poteka po predvidevanjih. Za utrjevanje slednjih je bilo potrebno uporabiti drugačno tehnologijo od predvidene. V zvezi s površinskim kopom je v izgradnji tudi klasirnica premoga na Lakonci.

Poleg del po navedenih investicijskih programih so investicijska vlaganja izvajali po programu uporabe sredstev iz združenih sredstev AF:

Na področju Hrastnika so v teku naslednja dela:

- povečanje kapacitet kopalnice (prizidek),
- nabava el. strojne opreme,
- dozidava hale za SHP in
- rekonstrukcija toplotne Hrastnik.

Na področju Trbovelj pa:

- izdelava prostorov za postavitev kompresorjev,
- povečanje kapacitet kopalnice (prizidek),
- nabava el. strojne opreme,
- izgradnja zvrčališča »B« v Savskem rovu,

— na separaciji Trbovlje pa zgrajena transportna pot za komercialni premog s površinskih kopov.

Na področju Zagorja so v teku naslednja dela:

- izdelava vpadnika V-73 (premostitev),
- nabava strojne opreme (Lehmann sito).

DO Rudnik rjavega premoga Senovo

Na rudniku rjavega premoga Senovo potekajo dela po programu Odpiranje treh etaž pod koto 125 in aneksih (I. in II.) k navedenemu programu ter dela po programu Izgradnja in financiranje stanovanj.

Program Odpiranje treh etaž pod koto 125 je zaključen. V odobravanju je aneks II. za pridobitev sredstev za prekoračitve.

Program Izgradnja in financiranje stanovanj je časovno zamaknjen v l. 1983 zaradi nezadostne tranše za l. 1982 in energetskih sredstev. V izvajanju so pripravljala dela za pričetek del po programu Odpiranje zalag premoga med koto 102 in 52 ali kratko Senovo II. faza. Program Senovo II. faza je bil sprejet na seji PO ISE in mora dati nanj soglasje le še republiška komisija za odobravanje investicij. V I. kvartalu 1983 je bilo po programu Odpiranje treh etaž pod koto 125 koriščenih:

- energetskih sredstev 61×10^3 din, po programu izgradnje in financiranje stanovanj pa:
- energetskih sredstev 3.478×10^3 din,
- lastnih sredstev 1.138×10^3 din,
- skupaj 4.616×10^3 din.

DO rudnik rjavega premoga Kanižarica

Na rudniku rjavega premoga Kanižarica so v izvajanju dela po investicijskem programu Izvedba rudarskih razstav in odpiranja v južnem polju rudnika rjavega premoga Kanižarica. Izdelan je bil preboj vpadnika s kote —35 na koto —150. V izgradnji sta smerni progi na koti —110 in na koti —150. Od objektov družbenega standarda bo v l. 1983 zgrajen obrat družbene prehrane in 18-stanovanjski blok.

DO rudnik rjavega premoga Laško

Na rudniku rjavega premoga Laško so v teku poleg odpiralnih del v glavnem raziskovalno odpiralna dela za raziskavo slojev. Vzhodno polje I, Zahodno polje I, Zahodno polje II in Liša polje v globini 60 m pod nivojem glavnega rova. Rezultati teh raziskovalno odpiralnih del bodo služili kot osnova za izdelavo investicijskega programa za odpiranje novih nižje — ležečih predelov slojev premoga.

DO rudarska gradbena dejavnost

V delovni organizaciji Rudarsko gradbena dejavnost so za leto 1983 predvideli naslednja vlaganja:

- hala za izvozni stroj »Bolina« TOZD RIG;
 - dokončanje delavniške hale in skladišče materiala TOZD ESMD;
 - ureditev prostorov avtopark enota Zagorje.
- Poleg navedenega je predvidena nabava opreme, potrebne za izvajanje dejavnosti v posameznih TOZD.

Virji financiranja so lastna sredstva amortizacijskega fonda in eventualni blagovni krediti.

DO Industrijske montažne delavnice

V delovni organizaciji IMD nameravajo v letošnjem letu, to je v l. 1983, zgraditi na plato-

ju Guido nadomestne objekte za obstoječe, to je tiste, ki ne odgovarjajo pogojem za uporabo. Nadomestni objekt bo montažna hala. Vrednost del bo predvidoma znašala ca 10.000.000.— din. Sestavek je kratek izvleček, v katerem so navedena le bistvena vlaganja za leto 1983. Možno je, da je izpadlo kaj kar je za nekoga tudi važno, pa ni zapisano. V obilici objektov in na tako širokem področju je to možno.

Milan Bole

Izgradnja oljnega gospodarstva pri plinsko-parni elektrarni Trbovlje

Leta 1980 v prvi in šesti številki tega glasila je bila priložena kratka informacija o stanju izgradnje oljnega gospodarstva pri plinsko-parni elektrarni Trbovlje. Vseeno je potrebno osvežiti nekatere že in še neobjavljene znane a pomembne podatke.

Odbor za urejanje vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva Slovenije je na svoji seji dne 14. januarja 1974 potrdil sklep centralnega delavskega sveta Združenih podjetij elektrogospodarstva Slovenije z dne 18. decembra 1973, da se zgradi plinsko parna elektrarna v Trbovljah. V investicijskem programu, katerega je izdelal IBE LJUBLJANA v marcu 1974, je specificirana vsa oprema. Po tem programu obsega oljno gospodarstvo naslednje:

- vagonsko pretakališče gradiva,
- dva skladiščna rezervoarja goriva po 10.000 m^3 ,
- cevovode goriva,
- dva dnevna rezervoarja goriva po 100 m^3 ,
- vso potrebno opremo za protipožarno zaščito teh objektov.

Osnova za dimenzioniranje oljnega gospodarstva kakor tudi odločitve za izgradnjo plinske elektrarne

je bila prognoza porabe električne energije v Sloveniji v obdobju od leta 1972 do 1981.

Iz te prognoze je razvidno, da je največji primanjkljaj moči cca 200 MW v letih od 1975 do 1978. V tem obdobju je bilo predvideno obratovanje plinsko parne elektrarne do 6000 ur letno. Dnevna poraba goriva pri obratovanju obeh agregatov je 470 ton. Glede na to količino goriva v skladiščnih rezervoarjih zadošča komaj za 34-dnevno obratovanje plinsko parne elektrarne. Gorivo, ki se uporablja za obratovanja plinskih turbin, je ekstra lahko kurilno olje — EL-JUS B.H. 2431.

Dobavitelj in izvajalec del za čisto plinsko elektrarno je bila firma Westinghouse iz paketa NE Krško. Pogodba na ključ je bila podpisana šele 22. avgusta 1973, istočasno kot za NE Krško.

Firma Westinghouse je takoj po veljavnosti pogodbe predala posel firmi ACEC iz Belgije, ki je bila takrat član Westinghouse-ve grupe.

ACEC je pričel z izgradnjo oljnega gospodarstva v letu 1975. V avgustu 1977 je prišlo do prekinitve pogodbe med W/ACEC in TE Trbovlje. TE Trbovlje je sklenila koncem leta 1977 pogodbe z jugoslovanskimi izvajalci za dokončanje oljnega gospodarstva. V letu 1978 sta bila glavna skladiščna rezervoarja dokončana. Že istega leta pa je investitor ugotovil, da bo zmanjkalo denarja za dokončanje plinsko parne elektrarne. V letu 1979 je investitor začel pripravljati Aneks III k investicijskemu programu in ga v septembru istega leta predal EGS-u v revizijo. V aneksu III so navedena vsa potrebna zaključna dela in finančni stroški.

Prva revizija aneksa III je bila februarja 1980 in zadnja januarja 1982. Ker še ni zagotovljenih finančnih sredstev, bo treba zaključna dela planirati v srednjeročnem obdobju 1981—1985. Po aneksu III je potrebno za dokončanje PPE še 182.148.000,00 din (cene julij 1981). V tej vsoti so zajeti tudi stroški (56.061,00 din cene julij 1983) za opremo, ki je potrebna za souporabo glavnih rezervoarjev z Zavodom SR Slovenije za rezerve.

Zaradi energetske krize sta plinsko parni elektrarni Trbovlje in

Brestanica spremenili namembnost ter postali havarijski elektrarni, ki obratujeta samo v izjemnih primerih. To pomeni ne več 6000 ur obratovanja letno. Plinsko parna elektrarna Trbovlje obratuje lahko le nekaj ur letno. Za takšno proizvodnjo sta dovolj velika že od leta 1976 zgrajena funkcionalna dnevna rezervoarja, prostornine 200 m³ in 5000 m³ od 20.000 m³ v glavnih skladiščnih rezervoarjih, ki še nista dograjena.

Ker ni denarja za objekte v izgradnji in za objekte kontinuitete in zaradi spremembe namembnosti plinsko parne elektrarne v planu graditve elektroenergetskih objektov za leto 1983 niso predvidena potrebna finančna sredstva za dograditev plinsko-parne elektrarne in oljnega gospodarstva po aneksu III. Elektrogospodarstvo Slovenije predlaga izvedbo zaključnih del — dograditev iz srestev 15 % amortizacije, kar po navodilih za koriščenje sredstev amortizacije ni mogoče. Vkljub takemu stališču EGS-a se lahko ločeno usposobi rezervoarje oz. oljno gospodarstvo za souporabo z Zavodom SRS za rezerve.

Na osnovi aktivnosti, pričetih že v letu 1979, je Termoelektrarna Trbovlje, v sklopu EGS, izoblikovala pobudo o neobhodni proučitvi možnosti za reaktiviranje doslej neizkoriščenih kapacitet obstoječih rezervoarjev goriv v sklopu Termoelektrarne Trbovlje (cca 20.000 m³ prostornine) ter v Brestanici za potrebe republiških rezerv.

Upoštevajoč navedena dejstva so organi komiteja za energetiko izoblikovali stališče, da je pri nadaljnjih naložbenih odločitvah nujno potrebno upoštevati že obstoječe rezervoarske kapacitete.



Enaka usmeritev je bila sprejeta tudi na odboru za selekcijo in prioriteto naložb na področju energije in naftnega gospodarstva.

Izvedeni razgovori z Republiškim komitejem za tržišče in splošno oljno gospodarske zadeve SRS in predstavniki Zavoda SRS za rezerve ter Petrol Ljubljana so v juliju 1981. leta na skupnem sestanku izoblikovali pozitivno stališče o dejanski

možnosti revitalizacije obstoječih rezervoarjev in sprejeli konkretno zadolžitev Termoelektrarne Trbovlje, da kot nosilec posla pripravi ter do konca leta 1981 predloži študijo navedene naložbe.

Skladno z navedenim dogovorom je ob konsultaciji Petrola bil izdelan naložbeni program, katerega je v prvi polovici meseca decembra 1981. leta Termoelektrarna Trbovlje predložila Zavodu SRS za rezerve in ostalim sodelujočim.

Z dogovorom o temeljih in z družbenim planom Skupščine občine Trbovlje za obdobje 1981—1985 opredeljena prioriteta naložba kompletiranja plinske elektrarne oziroma oljnega gospodarstva je skladno z opredeljeno širšo družbeno prioriteto naložb na področju energetike in naftnega gospodarstva vključeno tudi reaktiviranje že obstoječih rezervoarskih kapacitet Termoelektrarne Trbovlje in Brestanice, ki lahko brez večjih novih naložb pokrije ta znaten del obstoječih potreb republiških rezerv SRS.

Odlaganje Zavoda SRS Slovenije za rezerve in nezainteresiranost Petrola, da bi se že zgrajene rezervoarske kapacitete uporabile, so privedle do tega da v letu 1981 in 1982 in tudi v letu 1983 ne bomo izvedli zaključnih del na oljnem gospodarstvu za souporabo.

Odlaganje problema souporabe prostih rezervoarskih kapacitet z vidika narodnega gospodarstva in sedanje gospodarske situacije je nedopustno, da propade objekt, ki je že skoraj pripravljen za uporabo, ker manjkajo samo zaključna dela.

V objekt je bilo vloženih okoli 160 milijonov din (16 milijard starih din).

Ker objekt ni dokončan, ga ni mogoče aktivirati in oblikovati sredstva za vzdrževanje.

Izvršni svet občine Trbovlje je zavzel stališče v skladu prizadevanj na področju stabilizacije in sklepi partijskih kongresov ter o tem obvestil s pismom sredi leta 1982 Izvršni svet SR Slovenije, Komite za tržišče SR Slovenije, Republiški sekretariat za ljudsko obrambo, Republiški komite za energetiko, Republiški komite za tržišče in splošne gospodarske zadeve in vse sodelujoče.

V senci dolgotrajnih naporov in odločanj o souporabi prostih rezer-

voarskih kapacitet prostornine 20.000 m³ v TE Trbovlje in TE Brestanici se je pričela gradnja novih rezervoarjev za naftne derivate prostornine 30.000 m³ pri Celju. Investitor je Zavod SR Slovenije za rezerve in Petrol. Vrednost investicije 560.00 milijonov din. Rok izgradnje konec leta 1983.

Zavod SR Slovenije za rezerve je zadnji dan leta 1982 po šestih mesecih poslal odgovor na zadnjo ponudbo TE Trbovlje o souporabi rezervoarjev.

V tem odgovoru Zavod SR Slovenije pojasnjuje, da še obstaja interes za aktiviranje rezervoarskih kapacitet tudi v Trbovljah po dokončanju investicij v TE Brestanica, ki še niso v teku zaradi počasnega pritekanja finančnih sredstev iz prodaje naftnih derivatov.

TE Trbovlje in TE Brestanica čakata na dokončni odgovor Zavoda SR Slovenije za rezerve.

Drago NUČIČ

Izvajanje sanacijskih

UKREPOV NA DEPONIJ
PEPELA V PRAPRETNEM

Deponiranje pepela iz kurišča TET II v dolini Praprešnice pomeni zelo velik poseg v naravno okolje. Že v samem začetku obratovanja so se pojavili problemi zaradi specifične tehnologije samega odlaganja pepela. Pri reševanju tega problema so sodelovali strokovnjaki iz inštitutov in višjih šol, tako da so našli ustrezno tehnološko rešitev. Onesnaževanje okolja s prašnimi delci pa je postajalo z vedno večjo površino deponije vedno večje. Po dokončni stabilizaciji južne brežine smo v TET sprejeli sanacijski program za reševanje zapraševanja bližnje in daljne okolice deponije pepela.

Med rednim letnim remontom v lanskem letu smo pričeli z izvajanjem del po sprejetem programu.

— Prvi korak je bil ravnanje platoja deponije, ki ga je bilo potrebno znižati na nivo strojnice po-

gonskih naprav za odlagalne trakove. Dela smo izvajali z obstoječo mehanizacijo na deponiji. Potrebno je bilo premakniti preko 1000 m³ deponiranega pepela. Zaradi trdnosti same deponije so morali priskočiti na pomoč tudi delavci RGD z razstreljevanjem posameznih odsekov deponije.

— Po ravnanju zgornjega platoja deponije je bila zaključena tudi južna brežina deponije. Deponijske površine sedaj merijo okrog 55000 m² in to površino smo morali ozeleniti z ustrezno vegetacijo. Izvajalec teh del je Podjetje za urejanje hudournikov Ljubljana. Več kot 40 000 m² je že posejanih z ustrezno vegetacijo. Pri tem so uporabljali različne vrste trave in grmičevja, ki so ga pritrdili na podlago s pomočjo mrež. Na dnu deponije in na samem platoju pa so posadili celo sadno drevje, ki že ozelednjuje, in na robu posebno vrsto vrtnic.

— Zaradi kontinuiranega odlaganja pepela pa je že okoli 15000 m² neozelenelih površin, ki pa jih skušamo obvladati z namakalnimi sistemom. Agrostroj je dobavitelj namakalnih naprav od agregata do razvodnih cevi in razpršilcev. Čelna fronta deponiranja se občasno ob suhih vremenskih pogojih namaka s tremi vodnimi topovi. Tako je večji del okrog 150 m dolge odlagalne brežine možno namakati.

Vsa dela, ki so bila predvidena v sanacijskem programu, so bila torej izvršena. Pri samem izvajanju del so izvajalci naleteli na nepredvidene težave, kot so posamezni vdori na platoju in brežini deponije, težki vremenski pogoji, predvsem hud veter, kar je nekoliko zavleklo vsa dela. Po vseh znakih sodeč smo velik del onesnaževanja okolja s prašnimi delci sanirali.

Do posameznih »prašnih viharjev« v okoliškem naselju še pride, če odpove oprema namakalnega sistema ali če pride do izjemno močnih vetrov. Delo na deponiji se še nadaljuje in vsa prizadevanja posadke na deponiji gredo v smer, da deponija ne bi ogrožala bližnje naselje in bi se sam objekt čimbolj vklopil v naravno okolje.

Miloš VENGUST



Spremljajoča

PROBLEMATIKA SLUŽBE ZA
VARSTVO PRI DELU
V PRVEM TRIMESEČJU
1983. LETA

Število nesreč pri delu v prvem trim. 1983 (197 nesreč pri delu) se je zmanjšalo v primerjavi s prvim trim. 1982 (208 nesreč) za 11 oz. za 5,3 %. V mesecu febr. se je zgodila smrtna nesreča na Separaciji premoga Trbovlje, in sicer na nakladišču JŽ v času premikanja vagonov. Ostale nesreče pri delu so bile lažjega značaja, iz katerih ne izvira invalidnost. Zgodile pa so se tri težje nesreče pri delu, in sicer ena na RIG, ena na Avtoprevozu in na GRAMAT ena.

Kljub temu, da se je število nesreč pri delu v SOZD REK EK zmanjšalo v primerjavi s prvim trim. leta 1982 za 5,3 %, pa posamezni tozdi izkazujejo porast.

Porast nesreč izkazujejo RESD Trbovlje, Pomož. dejavnost Trbovlje, RESD Zagorje, Sep. Zag., RŠC-Zagorje pri delavcih, ESMD Trbovlje, GRAMAT in Avtoprevoz.

Znižale pa so se nesreče v TOZD Premog. Hrastnik, Premog. Ojstro, Premog. Trbovlje, Premogovniku Kotredež, Predelavi j. lesa, PD Hrastnik in na RIG.

Gibanje nesreč v posameznih tozdi in DS v REK EK je razvidno iz naslednje tabele:

TOZD oz. DS	leto 1982 nesreč	1983 nesreč	INDEKS Op.
Premog. Hrastnik	36	25	69,5
premog. OJSTRO	24	21	87,5
premog. Trbovlje	35	33	94,3
premog. Kotredež	13	12	92,3
Separac. Trbovlje	16	16	100
Separac. Zagorje	1	2	200
RŠC Zag. delavci	2	5	250
RESD Hrastnik	8	8	100
RESD Trbovlje	9	10	111
RESD Zagorje	2	6	300
Pom. dej. Hrastnik	3	2	66,7
Pom. dej. Trbovlje	1	3	300
Pom. dej. Zagorje	1	—	—
Pred. jam. lesa	3	2	66,7
DS-SS-ZPT	1	—	—
SKUPNO DO-ZPT:	155	145	93,5
RIG - Trbovlje	43	33	76,7
ESMD Trbovlje	2	7	350
Avtoprevoz Zasavje	2	4	200
GRAMAT Trbovlje	1	2	200
DS-SS-RGD	—	—	—
SKUPNO DO-RGD:	48	46	95,8
SIMD Trbovlje	3	3	100
EIMD Trbovlje	2	2	100
DS-SS-IMD	—	1	—
SKUPNO DO-IMD:	5	6	120
DS-ASO	—	—	—
DS-TSO	—	—	—
SKUPNO DO-ZPT, RGD, IMD	208	197	94,7

Struktura nesreč se ni bistveno spremenila. Porast nesreč je v primerjavi s prvim trimesečjem 1982 zaradi padca premoga ali jalovine iz stropa in sten, vbodnin, vreznin in usekanin, zaradi udarca ob predmet, padca tujka v oko. Povečane so tudi nesreče pri tesarjenju delovišča, pri ravnanju s stroji in napravami, pri rušenju in poškodbe, povzročene od sodelavca.

Ostala problematika:

Tako kot v letu 1982 so se v jamaš Zasavskih premogovnikov pojavljali naslednji nevarni pojavi:

Povečani dotoki vode v jamske objekte, izlivi vode in vdori mulja na odkope.

— Jama Ojstro:

V Terezija II polju na Koti 160 je prišlo na širokem čelu, ki je podgrajeno s SHP Marrel-Hydro pod-

porjem, dne 10. 3. 1983 do izriva okoli 2 m³ blata iz nadkopnega dela. V istem polju je prišlo do izriva okoli 20 m³ blata dne 11. 3. 1983 na dolžini petih sekcij v stebru.

— Jama Hrastnik:

Dne 26. 1. 1983 je prišlo v A polju na čelu Becorit ob glavni progi do izriva okoli 20 m³ blata s krovino. Povečanega pritiska pri tem ni bilo zaznati. Dne 16. 2. 1983 je bil povečan pritisk na čelu Becorit v A polju, ki se je kasneje umiril. Dne 24. 2. 1983 pa v Vzhodnem Talnem skladu na širokem čelu manjši dotok vode v območju 10 m od glavne proge. Istočasno je prihajal vlažen premog iz nadkopnega dela.

Dne 5. 3. 1983 se je v istem polju na čelu, ki je podgrajeno s Salzgitter podporjem, pojavil povečan pritisk, kateremu je sledil izriv okoli 2 m³ blata iz nadkopnega de-

la. Izvedeno je bilo vrtnanje in določeni posebni ukrepi za napredovanje čela. Voda se je pojavila preko celega čela.

Dne 9. 4. 1983 je na dopoldanski izmeni prišlo v istem polju do izriva okoli 50 m³ brozge in blata v stebru med glavno in lesno progo. Pri tem je bilo prekinjeno zračenje. Ta pojav je nastal, kljub temu, da od 5. 3. 1983 niso pridobivali iz nadkopnega dela čela. Sanacijo smo izvajali tako, da smo napeljali posebno zračenje v obeh progah do mesta izriva blata.

Nadalje smo opazovali dogajanje na čelu in dne 11. 4. 1983 pristopili k čiščenju in še isti dan vzpostavili pretočno zračenje ter nadaljevali s čelom samo s podkopnim delom.

— Jama Kotredež:

Dne 10. 1. 1983 je prišlo iz južnega boka proge H-60-0 nasproti prekopa k jašku J-73/2 do izriva oz. izliva gostega mulja v količini okoli 30 m³. Povečanega pritiska v progi ni bilo zaznati. Povečan dotok vode in mulja se je pojavil tudi dne 2. 3. 1983.

Dne 12. 2. 1983 pa je bil v V-77 povečan dotok vode.

2. Ogrevanje premoga in ostali pojavi:

— Jama Loke:

Dne 26. 1. 1983 je prišlo do manjšega ogrevanja v polju 60 na 3. etaži pri zaključevanju odkopavanja. Sanacijo smo izvedli z močenjem ogretega materiala in iztrebljenjem. Po končanem saniranju smo izdelali definitivno zadelko.

— Jama Ojstro

Dne 29. 3. 1983 je prišlo v Javor polju na Koti —160 do ogrevanja na čelu. Poudariti je potrebno, da čelo ni obratovalo dalj časa. Sanacija se izvaja z iztrebljenjem ogretega premoga iz nadkopnega dela z istočasnim močenjem z vodo oz. napajanjem z vodo ogretega premoga v nadkopnem delu.

— Jama Kotredež

Dne 4. 4. 1983 je na dopoldanski

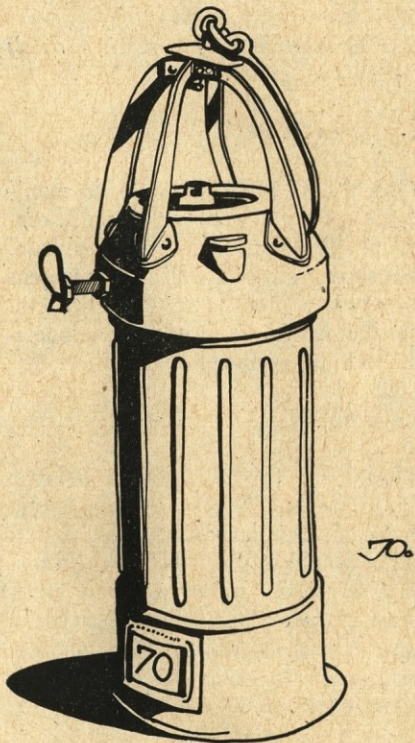
izmeni prišlo do osmoditve oz. lokalnega vžiga gumi traku na presipu V-77. V času obratovanja gumi traku pa do zabitja mreže na sipalniku S-60, zaradi česar je prišlo do nakopičenega premoga okrog pogona GT-800. Posledica tega je bila, da se je trak ustavil, obratoval pa je pogon. Zaradi trenja med bobnom in gumi trakom se je guma segrela do take mere, da se je pojavil dim.

Pripomniti je potrebno, da v danem primeru ni bil obložen strežnik traku na presipu in da polnilec vozičkov ni ravnal po navodilih. Ljudje na odkopni etaži so se umaknili iz ogroženega območja z uporabo samoreševalcev skladno z obrambnim načrtom.

Ostali nevarni pojavi:

— poškodba vodilnikov na dovozišču jaška Loke zaradi neupoštevanja navodil in pomanjkljive pozornosti signalista v času prevoza materiala po jašku (18. 1. 1983).

— Trčenje trolley lokomotiv v območju jaška Hrastnik. (3. 2. 1983) — kršenje navodil za prevoz po Savskem obzorju.



Jože Ovnik: Akumulatorska jamska svetilka, risba, tuš

— Padeč pogonske glave s kletke v jašek Ojstro v času prevoza ker je bila neprimerno naložena na kletko (11. 1. 1983).

Vsi ti nevarni pojavi so posredno ogrožali delavce, vendar se moramo zahvaliti okoliščinam, da do posledic zaradi nevarnih pojavov ni prišlo. Povzročili pa so motnje v kontinuiteti proizvodnje in s tem tudi gospodarsko škodo.

Pogoji v jamah Zasavskih premogovnikov so zelo neugodni. Jamski objekti so podvrženi močnim pritiskom in so pohodne kakor tudi transportne poti utesnjene, kar velja predvsem za jamo Hrastnik in za posamezna območja v vseh ostalih jamah. Zaradi tega so potrebni izredni napor, da se vzdržujejo v kolikor toliko zadovoljivem stanju. Vendar pa istočasno ugotavljamo, da v posameznih območjih tudi zamujajo z vzdrževalnimi deli, čemur je potrebno posvetiti večjo pozornost.

Poseben problem predstavlja odsotnost z dela, ki zaradi nesreč predstavlja do 2 % od skupne odsotnosti. Večji odstotek predstavlja odsotnost od dela zaradi bolezni, ki se giblje različno za posamezna področja in se je gibala v prvem trim. od 6 % do 9 % (posamezna obdobja) na področju Zagorja, na področju Trbovelj od 6,2 do 9 %, na področju Hrastnika od 8 do 14 %, pri čemer predvsem odstopa jama Hrastnik. Povečanje bolniškega staleža pogojujejo tudi neugodni pogoji v jamah, kar so pokazale tudi ekološke meritve, ki so bile izvršene v mesecu februarju.

Poseben problem predstavlja delovanje takoiimenovanih prednostnih ambulant, ki ne odigrajo tiste vloge, za katero so predvidene. Pri tem je potrebno poudariti, da je najbolj ugodna situacija v Zagorju. V Trbovljah ugotavljajo, da je prednostna ambulanta preobremenjena, zaradi tega se dogaja, da delavci čakajo na zdravniški pregled tudi več dni, s čimer se povečuje odsotnost z dela. Poseben problem pa predstavlja prednostna ambulanta v Hrastniku.

Delavci se zdravijo v več ambulantah v krajih, od koder se vozijo na delo. Takih delavcev je na območju Hrastnika kar eno tretjino. Zaradi te pereče problematike je prišla po-

buda, da se za delavce na območju Hrastnika uvede obratna ambulanta, o čemer je bil obveščen TOZD Zdravstveni dom Hrastnik na skupnem sestanku v mesecu februarju. Ta obratna ambulanta naj bi obravnavala aktivno populacijo.

Iz vsega navedenega je razvidno, da obstaja cela paleta problemov tako tehnične kot tudi vzgojno varstvene narave. Z uresničitvijo oz. rešitvijo in s sodelovanjem vseh odgovornih je možno ustvariti take pogoje, ki bodo zagotavljali v največji možni meri varno delovno okolje in znosne pogoje delavcev.

Jože Čič

Delo in načrti vrtalne skupine iz Hrastnika

O razvoju, delu in uspehih, ki jih rodijo prizadevanja posameznikov in celotne ekipe, je spregovoril Janez Juršak, vodja vrtalne skupine iz Hrastnika.

— Vrtalno skupino smo formirali jeseni leta 1977, ko smo dobili stroj Diamec, pravi Janez Juršak.

— Sestavljajo jo trije mladi rudarji iz TOZD Premogovnik Ojstro, trije pa iz TOZD Premogovnik Hrastnik.

Z garnituro Diamec smo vrtali lažje vrtine v jami Ojstro in takratni jami Dol. To so bile raziskave konture sloja in pa odvodnjevalne vrtine nadkopnega dela slojišča. V letu 1977 je bila skupna dolžina izvrtanih vrtin 1141 m. Podatki vrtin niso bili preveč kvalitetni, ker smo se šele vpeljevali v delo na tem vrtalnem stroju. V letu 1978 pa smo že vrtali v Hrastniku, Ojstrem in Zagorju. Takrat smo aluminijasto drogovje zamenjali z jeklenim. V letu 1979 smo z isto garnituro Diamec 250 vrtali že zahtevnejše vrtine, nekatere z dolžino preko 150 m. Poudarim naj, da to vrtanje vršimo na izpih, izplako, brez jedra in so zato nekoliko manj kvalitetne. Izvrtali smo vrtine s skupno dolžino 8866 m.

V letu 1980 smo nadaljevali vrtanje z enakim tempom, čeprav nas je pestilo pomanjkanje rezervnih delov, ki so uvoženi in smo čakali na njihovo dobavo po več mesecev. Pomagali smo si z domačimi rezervnimi deli, ki pa niso originalni in so zato manj vzdržljivi. V tem letu smo imeli težave z drogovjem, ki ga ni na jugoslovanskem trgu oz. so kontingenti zelo omejeni, zato smo ga nabavljali na Geološkem zavodu v Ljubljani. V tem letu smo izvrtali vrtine v skupni dolžini 7498 m.

V letu 1981 smo vrtali v Zagorju, Trbovljah, Hrastniku, nekaj vrtin pa že v Laškem. Kvaliteta vrtanja se je nekoliko izboljšala, ker smo dobili nekaj rezervnih delov — v glavnem drogovja. Na omenjenih področjih smo izvrtali skupno dolžino vrtin 8456 m.

Za našo vrtalno skupino je bilo prelomno leto 1982. Na pobudo predsednika poslovnega odbora REK EK naj bi okrepili ekipo z novo vrtalno garnituro. Iskali smo garnituro Longyear. Našli smo jo v Trbovljah na dvorišču DO RGD. Ogromno skoraj novega materiala pa smo dobili v skladišču v Zagorju. Vse to smo prepeljali na Dol in ob pregledu garniture dvomili, da bo še kdaj v pogonu. Po štirinajst-dnevnem trdem delu, ko smo stroj razstavili, dele namakali v nafti, vse očistili ter previdno montirali ter spravili v pogon, nismo mogli verjeti, da deluje. To delo smo opravljali sami rudarji, brez prospektov. Posebno zaslugo pri tem je imel kopač Anton Gorenc. Vsi v skupini so delali s takšno vnemo, da jih je bilo veselite gledati. S to garnituro smo se potem prestavili z Dola na dnevni kop Kotredež in tam zavrtali osem vrtin v skupni dolžini 464 m. Te vrtine smo vrtali na izplako in na jedro.

Z isto garnituro smo v jami Kisovec na 4. obzorju izvrtali 120-metrsko vrtino. Namen te vrtine je bil določiti konturo sloja. V letu 1982 smo dobili še vrtalno garnituro Geomašina 300, ki je podobna garnituri Longyear, vendar je manj kvalitetna. Z novo garnituro smo zavrtali v jami Hrastnik na koti 48 odvodnjevalne vrtine po litvanskem apnencu v skupni dolžini 600 m. Profili, vrtani s to garnituro, so raznoliki, vendar smo na koti 48

vrtali s profili od 120 mm do 76 mm. Neprekinjeno je bila v tem letu v pogonu vrtalna garnitura Diamec, vrtali pa smo največ v jami Hrastnik, Ojstro, Trbovlje in Laško.

Jeseni tega leta pa smo skupaj z RŠC zaradi boljše kvalitete pri izvajanju vrtalnih del organizirali tečaj za vrtalno skupino. Tečaj je trajal štiri mesece. Strokovno tematiko so posredovali inženirji rudarstva, geologije in strojništva. Ob zaključku so pa vsi obiskovalci tečaja uspešno opravili izpite.

Kakšni so vaši načrti?

Za boljše in kvalitetnejše vrtanje smo že v letu 1982 naročili vrtalni stroj Longyear 38, ki je novejši izvedbe in za večje globine. Kdaj ga bomo dobili, ne vemo, ker je to uvoz. Opravičili smo nabavo tega stroja, saj nam Longyear 34 več ne zadošča. Sedaj imamo tri vrtalne stroje Longyear 34, Geomašina 300 in Diamec 250 za katerega pa nimamo rezervnega dela — hidravlične črpalke, vendar jo bomo po zagotovitvi nabavne službe v kratkem dobili. Lani smo vrtali z vsemi tre-

mi vrtalnimi stroji in izvrtali skupno dolžino vrtin 9117 m.

V letošnjem letu vrtamo z vrtalno garnituro Diamec 251, ki smo si jo izposodili na TOZD Premogovnik Trbovlje. Deloma vrtamo tudi z vrtalno garnituro Geomašina 300. Na žalost nam zdaj stoji eden najboljših strojev Longyear, ker še nimamo urejene registracije za vrtanje izven območja ZPT oziroma za sredstva, namenjena za raziskave in raziskovalno vrtanje.

Na področju rudnika Hrastnik bomo formirali tudi raziskovalno enoto, ki bo vršila kompletna raziskovalna dela v SOZD REK EK. Želimo si tudi sodelovanja z Geološkim zavodom iz Ljubljane zaradi strokovnejše obdelave podatkov vrtin.

V bodoče nas čaka ogromno dela, saj imamo ponudbe za raziskave in raziskovalno vrtanje od Kanižarice, Senovega, Laškega in področja ZPT. To bomo zmogli, če se bomo tudi tehnično okrepili.

Ob zaključku bi rad poudaril, da so delavci v tej vrtalni skupini zelo prizadevni in bi ob strokovni pomoči pokazali še več kot doslej.

Dragica Bregant

Ovrednotena elektroenergetska bilanca za leto 1983 je sprejeta

17. 5. 1983 je bil na skupščini Interesne skupnosti elektrogospodarstva obravnavan predlog ovrednotene elektroenergetske bilance za leto 1983 kot izdelek druge faze aktivnosti stalne komisije zbora uporabnikov in zbora proizvajalcev skupščine Interesne skupnosti elektrogospodarstva (ISE) ter z določenimi dopolnitvami sprejet.

Aktivnosti glede ovrednotenja elektroenergetske bilance za leto 1983 (OEEB 83) so potekale v dveh fazah, in to vse od oktobra 1982. Prva faza je potekala zadnje tri mesece v letu 1982 in se končala s sprejetjem fizičnega obsega elektroenergetske bilance za leto

1983 ter sprejetjem začasne ovrednotene elektroenergetske bilance za leto 1983 na 13. rednem zasedanju skupščine ISE od 22. 12. 1982.

Energetska bilanca (fizični obseg) je obsegala prodajo 8.254 GWh, od česar naj bi bil delež Nuklearne elektrarne Krško 1708 GWh oz. 20,7 %. V primerjavi z letom 1982 je energetska bilanca 1983 predvidevala 1,1 % večjo prodajo električne energije, od tega NEK 8,6 %, medtem ko naj bi bila proizvodnja električne energije iz hidro in termoelektrarn celo 0,7 % manjša.

Vrednotenje energetske bilance za leto 1983 pa je v prvi fazi potekalo na osnovah, kot so:

— Ovrednotena elektroenergetska bilanca za leto 1982,

— Osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SRS za leto 1983 (poročevalec skupščine SRS št. 19 od 15. 10. 1982) in

— Energetska bilanca za leto 1983, obravnavana in sprejeta na IO ISE ob tendenci optimalnega izkoriščanja proizvodnih kapacitet.

Pri kvantifikaciji pa so bila upoštevana tudi naslednja izhodišča:

— vse dejavnosti elektroenergetskega gospodarstva se obravnavajo z enakimi izhodišči,

— porast amortizacije z indeksom 32 % in dodatno 2 % zaradi začetka obratovanja novih objektov (upoštevan letni indeks cen opreme in gradbenih objektov Ur. list SFRJ št. 71/82),

— investicijsko vzdrževanje in drugi materialni stroški se povečujejo z indeksom 117;

— obresti za najete kredite po amortizacijskih načrtih in ob predpostavki, da bodo obrestne mere za kredite OZD primarne energije ostale nespremenjene;

— za proizvajalce primarne energije se obveznosti iz dohodka skupaj povečajo za 23 %;

— prispevki in davki iz dohodka se povečajo z indeksom 123 in druge obveznosti iz dohodka z indeksom 120 razen zavarovalnih premij, ki so odvisne predvsem od vrednosti osnovnih sredstev;

— nakup električne energije, ocenjen z 241,56 p/KWh, upošteva-joč doseženo nabavno ceno v I. polletju 1982, 23 % podražitev premo-ga v BiH ter povečanje indeksov cen opreme in gradbenih del, kar vpliva na obseg amortizacije;

— obveznosti do tujine so ovrednotene na bazi ocenjenega tečaja 75 din za USA dolar s predlogom, da se morebitne pozitivne razlike evidentirajo in preko dohodka obvezno izločijo na račun združenih sredstev ISE za razvoj elektroenergetike;

— nominalna rast osebnih dohodkov za 12 %;

— sredstva za stanovanjsko gradnjo 6 %, razen za delavce v proizvodnji primarne energije (premogovniki), kjer se oblikujejo v višini 15 % od BOD;

— drugi elementi ČD bodo predvidoma porasli za 15 %.

Pobuda OZD primarne energije, ki je bila podprta s strani izvršnega odbora ROS energetike za diferen-cirano 50-% hitrejšo rast osebnih dohodkov delavcev, zaposlenih v jami (18 % porast OD), od drugih delavcev ni bila osvojena, saj je prevladovalo mišljenje, da je bila diferencirana porast sredstev za o-sebne dohodke že izpeljana in da je ostalo bistveno pomembnejše vprašanje stanovanjskega standarda rudarja, zato pa je bil tudi sprejet predlog, da se delavcem v primarni energiji upoštevajo sredstva za stano-vanjsko gradnjo v višini 15 % od brutto osebnih dohodkov, kar pa pomeni povečanje za 6 % glede na to, da je v letu 1982 bilo osvojeno 9 % izdvajanje od BOD za stano-vanjsko gradnjo.

Pri Nuklearni elektrarni Krško je bil v vrednotenju vključen učinek devalvacije in reprogramiranje ino-zemskih kreditov ter določene spe-cifičnosti, kot so:

zamenjava goriva v deležu, po-trebnem za proizvodnjo v letu 1983, stroške investicijskega vzdr-ževanja, upoštevajoč planirani tri-mesečni remont, obresti v obsegu kreditnih obveznosti, zavarovalne premije, 26-% povečanje sredstev za OD glede na nujno povečanje zaposlenosti itd.

Na osnovi navedenih izhodišč je bila predlagana in na skupščini ISE le kot izhodišče za zahtevek po po-višanju cen električne energije pri pristojnih organih na ravni SFRJ sprejeta ovrednotena elektroener-getska bilanca za leto 1983 v višini 28.155,3 mio din. V tej bilanci je bila vključena v postavki energet-sko gorivo cena lignita in rjavih premogov v višini

— RLV 134,40 din/GJ

— ZPT 208,35 din/GJ.

Dejansko je za rjavi premog to glede na ovrednotenje za leto 1982 (171,26 din/GJ) pomenilo 21,7-% povečanje.

Ovrednotena bilanca v višini 28.155,3 mio din je upoštevala stroške EGS v višini 27.872,3 mio din, razlika pa so upoštevana manj-kajoča obratna sredstva. Na osnovi tega ovrednotenja je znašala planska cena električne energije za enostav-no reprodukcijo 341,11 p/KWh, kar je pomenilo glede na ovredno-teno v letu 1982 38-% višjo ceno.

Seveda pa v tej ceni dejansko ni upoštevano 8-% izdvajanje iz cene za razširjeno reprodukcijo in bi de-janska cena električne energije zna-šala 370,77 p/KWh in je to pome-nilo glede na takrat veljavne tarife 56,4-% povečanje cene.

Navedeni predlog je bil obravna-van na 13. seji skupščine ISE ter sprejet kot izhodišče za zahtevek po povišanju cene električne energije. Hkrati naj bi organizacijam elektro-gospodarstva in premogovništva to vrednotenje služilo kot začasna o-snova za izdelavo gospodarskih na-črtov za leto 1983. Dokončno skle-panje o ovrednotenju elektroener-getske bilance za leto 1983 je bilo odloženo do takrat, ko bodo znani rezultati poslovanja elektrogospo-darstva in premogovništva za leto 1982, saj so bili izrečeni dvomi v realnost ovrednotenja zaradi poma-njkanja trdnih osnov kot tudi že tokrat prisotnih napovedi o velikih izgubah v poslovanju elektrogospo-darstva in premogovništva za leto 1982. Vse organizacije združenega dela so dolžne sprejeti program u-krepov za znižanje stroškov. Komisi-ja uporabnikov in proizvajalcev pa je bila zadolžena, da kontinuirano spremlja izvajanje programov racionalizacije poslovanja ter po za-ključnih računih za leto 1982 pri-pravi predlog dokončnega ovredno-tenja za leto 1983.

V januarju 1983 je ob obravnavi tega gradiva delavski svet EGS sprejel začasno ovrednotenje ter v marcu 1983 navedel v sklepih na-slednje dodatne ugotovitve:

— zaradi nepovišanja cene elekt-rične energije s 1. 1. zagotovi ISE razliko sredstev vključno z osebnimi dohodki in skladi z dotacijami, kompenzacijami oz. drugimi viri;

— glede na trenutno politiko cen v Jugoslaviji se je strinjal v prvi fazi s povišanjem cene električne energije za 25 %;

— s predlaganim 25-% poviša-njem cene je ovrednotena elektro-energetska bilanca pokrita le 77,9 % in da je za potrebe enostav-ne reprodukcije nepokrita v višini 6.229 milijonov din;

— glede na že poznane poslovne rezultate je bilo navedeno, da v o-vrednotenju ni upoštevano potreb-no nadomestilo za zmanjšano amor-tizacijo, katere izpad je treba po-

kriti v letu 1983 (kot posledica prerazporeditve prihodka oz. odprave izgube v letu 1982 z razmejitvijo amortizacije).

Dejansko je bilo izvršeno povišanje cene električne energije in komercialnega premoga za 25 % v marcu 1983.

Druga faza aktivnosti pri ovrednotenju za leto 1983 je bila v aprilu in začetku maja, pri čemer je ovrednotenje potekalo na osnovi doseženih poslovnih rezultatov elektrogospodarstva in premogovništva v letu 1982 upoštevaje znatno spremenjene pogoje poslovanja v tekočem letu. Pri tem sta količinska elektroenergetska in premogovna bilanca ostali nespremenjeni. Ostale bistvene spremembe glede na prvotno vrednotenje se nanašajo na dogovorjeno vrednost USA dolarja 80,00 din (v prvem vrednotenju 75,00 din).

Pri Nuklearni elektrarni Krško je prišlo do povišanja vrednotenja nekaterih elementov, kot so:

investicijsko vzdrževanje, drugi materialni stroški in obveznosti iz dohodka glede na dodatna tolmačenja s strani strokovnjakov NEK. Sicer so področje nuklearke kot specifično z organizacijskega (finančno) in tehnološkega vidika obravnavali ločeno.

Vrednotenje po teh izhodiščih in novih spoznanjih znaša 31.049,7 mio din, pri čemer pa v tem znesku niso upoštevana trajna obratna sredstva in potrebno nadomeščanje amortizacije v letu 1983 kot posledica aktivnosti ob zaključnem računu 1982.

Glede na prvotno vrednotenje v višini 28.155,3 mio din pomeni novo vrednotenje v višini 31.049,7 mio din povečanje za 10 %, kar pa je predvsem posledica povečanja stroškov in potrebnega dohodka v NEK.

Na takšno povečanje plana strokar potrjuje tudi podatek o stroških in potrebnega dohodka prikih proizvedene električne energije NEK vplivajo predvsem inozemski ovrednotenih elektroenergetskih krediti v povezavi z vrednostjo do-bilancah leta 1982 in 1983, ki so: larja v letu 1983 glede na leto 1982,

	OEEB 82	Prodajna cena p/KWh OEEB 83	Indeks
EGS brez NEK	255,99	336,14	131
NEK	206,90	509,15	246
SKUPAJ	246,53	376,18	153

Predlog ovrednotene elektroenergetske bilance za leto 1983 v višini 31.049,7 mio din je bil obravnavan in z dopolnitvami sprejet na skupščini ISE 17. 5. 1983. V ovrednoteni bilanci je upoštevano v elementu energetske gorivo cena lignita 142,46 din/GJ in cena za rjave premoge. 227,13 din/GJ.

Pri tem je bilo poudarjeno, da je glede vrednotenja nuklearne elektrarne Krško potrebno podrobneje odgovoriti na določena vprašanja, upoštevane pa so bile tudi pripombe o vključitvi v energetske bilanco — trajna obratna sredstva v višini 283 mio din (kar pomeni 1/5 primanjkljaja trajnih obratnih sredstev), 269,9 mio din glede na neformirani in manjkajoči sklad skupne porabe — stanovanjski del v letu 1982 ter razmejeno amortizacijo iz leta 1982 v višini 450 mio in. To bi skupaj pomenilo 32.052,6 mio din.

Vendar pa je bistveno to, da ta sprejeta ovrednotena elektroenergetska bilanca za leto 1983 ob trenutnih tarifnih postavkah električne energije ne bo realizirana.

Predvideni prihodek od prodaje električne energije (ob upoštevanju 25 % povečanja cene električne energije s 5. 3. 1983) bo znašal 21.831,2 mio din ter bo ob predvideni količinski in strukturni porabi električne energije znašala pov-

prečno dosežena prodajna cena električne energije 264,49 p/KWh, kar ima za posledico 111,69 p/KWh negativne razlike pri vsaki prodani KWh. To velja glede na vrednotenje v višini 31.049,7 mio din in planirano ceno 376,18 p/KWh, torej brez upoštevanja na skupščini danih predlogov.

To pa hkrati trenutno pomeni 70,3 % pokritje ovrednotenja oz. upoštevaje trajna obratna sredstva, stanovanjski sklad iz leta 1982 in razmejeno amortizacijo iz leta 1982 68,1 % pokritje ovrednotene elektroenergetske bilance. Vsekakor se moramo v vseh sredinah zavedati težke situacije ter sprejeti ukrepe, s katerimi bomo zmanjšali predvideno visoko izgubo kot posledico izpada prihodka ter kljub težavam, ki bodo delno posledica tudi tega stanja, dosegli načrtovane proizvodne rezultate.

Zdravko Stradar

RAZVOJ, PROIZVODNJA IN PORABA ELEK. ENERGIJE V ELEKTROGOSPODARSTVU JUGOSLAVIJE V LETU 1982

Jugoslovanski elektroenergetski sistem je koncem leta 1982 razpolagal s skupno nazivno močjo elektrarn 16.428 MW s prispevki hidroelektrarn 7.250 MW ali 43,8 % in termoelektrarn 9.178 MW oziroma 66,2 %. Nazivna moč v letu 1982 se je povečala za 9,5 % z ozirom na predhodno leto.

Razvoj elektroenergetskih proizvodnih kapacitet v obdobju 1950—1982 je ustvarjen s povprečno let-

	1.vred. OEEB 83 (december 1982)	2. vred. OEEB 83 (maj 1983)	Indeks
EGS brez NEK	21.699,0	22.353,4	103
NEK	6.173,3	8.696,3	141
trajna obratna sred.	283,0	—	—
SKUPAJ	28.155,3	31.049,7	110

no stopnjo rasti 10,5 %. V letu 1982 je bilo proizvedeno skupno 63.018 milijonov kWh, kar je za 4,1 % več od proizvodnje v letu 1981. V skupni proizvodnji vseh elektrarn so sodelovale hidroelektrarne s 39,6 %, termoelektrarne na premog 49,2 %, termoelektrarne na tekoča goriva in plin 7,2 % in nuklearna elektrarna s 4 %. V letu 1982 so bile zelo slabe hidrološke razmere, tako da je bilo v takih pogojih ustvarjeno za 5 % manj energije kot v letu 1981. Termoelektrarne so bile zelo izkoriščene, o čemer govori podatek, da so bile termoelektrarne na premog izkoriščene v 5.510 urah (leto ima 8.760 ur). Termoelektrarne na tekoča goriva in plin so bile neizkoriščene zaradi štednje teh goriv.

Skupna poraba el. energije v Jugoslaviji v letu 1982 je bila 64.974 milijonov kWh, kar je za 4,2 % nad porabljen električno energijo v preteklem letu. Razlika med proizvodno in porabljen el. energijo se je krila v višini 1956 milijonov kWh z uvozom iz tujine.

Zaradi zaostajanja v izgradnji novih proizvodnih kapacitet in izredno slabih hidroloških prilik kakor tudi zaradi vse slabših dobav mazuta za proizvodnjo el. energije v letu 1982 in poleg velikega izkoristka termoelektrarn na premog ter precejšnjih količin uvožene el. energije potreb potrošnje ni bilo mogoče zadovoljiti, tako da je bilo nedobavljene okoli 3.524 milijonov kWh el. energije, kar predstavlja 6,0 % vseh potreb.

Skupna dolžina prenosne mreže koncem leta 1982 je bila 22.163 km, pri tem 3.468 km daljnovodov 400 kV, 5.165 km DV 220 kV in 13.530 DV 110 kV. V teku je realizacija III. faze osnovne 400 kV mreže sistema tehničnega upravljanja. V tem okviru se planira modernizacija dispečerskega centra.

Povprečna prodajna cena na mreži prenosa za leto 1982 je bila v višini 146,5 p/kWh.

V letu 1983 se planira skupna proizvodnja v višini 70.305 milijonov kWh, kar je 11,1 % več kot v letu 1982. Pri tem naj bi bil delež hidroelektrarn 36 %, termoelektrarn pa 64 % (na premog 81 %, na mazut in plin 10 %, nuklearna 9 %).

Skupna poraba v letu 1983 je planirana v višini 70.724 milijonov kWh, kar je za 9 % več kot leto prej.

Proizvodnja in poraba premoga:

Premog predstavlja osnovno energetske bazo za proizvodnjo el. energije kakor tudi za skupno energetsko porabo v naši državi.

Povprečna letna rast proizvodnje premoga v obdobju 1950—1982 je 4,8 %, medtem ko povprečna letna rast porabe premoga v termoelektrarnah v istem obdobju znaša 7,9 %.

Premog, ki je v petdesetih letih pokrival okrog 80 % skupnih potreb v energiji, je v veliki meri zamenjan z nafto in plinom v industriji in široki potrošnji, tako da je

v letu 1982 bil udeležen v skupni energetske potrošnji le s 36 %, od katerih je bilo namenjenih 25 % za proizvodnjo el. energije.

Domači premog je od začetka šestdesetih let izrinjen iz porabe v industriji in prometu in v velikem obsegu tudi iz široke potrošnje. Edino elektrogospodarstvo je konstantno večalo porabo in hitro postalo največji porabnik domačega premoga. V letu 1982 je porabilo 81 % od skupne porabe premoga v naši državi oziroma 87 % od skupne porabe lignita.

Vir: Elektroprivreda 1982

Priladil:
Marjan Brinar



PREGLED PROIZVODNIH ELEKTROENERGETSKIH KAPACITET V IZGRADNJI

Ime elektrarne	Nazivna moč MW	Letna bruto proizvodnja GWh	Začetek izgradnje	Ocena končanja izgradnje
Hidroelektrarne				
HE Salakovac III agregat	1 x 70	—	1977.	1983.
HE Solkan	3 x 10,5	145	1977.	1983.
PHE Obrovac	2 x 136	430	1977.	1983.
HE Djerdap II	8 x 27	750	1977.	1984.
HE Mavčiče	2 x 19	83	1979.	1985.
HE Zavoj	2 x 40	113	1978.	1986.
Skupaj HE	707,5	1.521	—	—
Termoelektrarne				
TE Kosovo B	1 x 339	1.865	1977.	1983.
	1 x 339	1.865	1977.	1983.
TE Bitola II	1 x 210	1.155	1980.	1984.
TE Gacko	1 x 300	1.650	1977.	1983.
TE Nikola Tesla B	1 x 614	3.377	1978.	1983.
	1 x 614	3.377	1981.	1985.
TE Ugljevik	1 x 300	1.650	1977.	1984.
TE-TO Ljubljana	1 x 50	275	1980.	1983.
TE-TO Novi Sad II	1 x 100	550	1981.	1984.
TE-TO Osijek	1 x 45	248	1981.	1983.
Skupaj TE	2.911	16.012	—	—

PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE NA PREBIVALCA

kWh

Republika in Autonomna pokrajina	1945	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1981	1982
Bosna in Hercegovina	22	80	166	350	540	711	1.193	1.670	1.836	2.019
Črna Gora	2	13	46	245	632	981	2.661	3.890	4.371	4.808
Hrvatska	41	176	266	467	739	1.134	1.783	2.450	2.499	2.748
Makedonija	11	33	74	264	499	1.138	1.694	2.210	2.219	2.440
Slovenija	224	373	728	1.229	1.891	2.617	3.239	4.290	4.250	4.675
Srbija brez pokrajin	29	82	132	297	531	882	1.338	2.120	2.170	2.387
Kosovo	—	28	59	111	200	611	820	830	898	987
Vojvodina	—	73	108	168	577	1.035	1.594	2.640	2.771	3.048
SFRJ Jugoslavija	46	119	206	398	680	1.073	1.623	2.290	2.378	2.615

PROIZVODNJA PRIMARNE ENERGIJE V JUGOSLAVIJI
V OBDOBJU 1950—1982

Leto	Hidro- energija GWh	Premog — tisoč ton			Skupaj	Surova nafta tisoč ton	Naravni plin mil. Nm ³
		Črni	Rjavi	Lignit			
1950	1.175	1.154	7.204	4.461	12.819	110	14
1955	2.610	1.134	7.682	6.388	15.204	257	33
1960	5.984	1.283	9.629	11.801	22.713	944	53
1965	8.985	1.169	10.509	18.279	29.957	2.063	330
1970	14.741	643	8.989	18.790	28.422	2.854	977
1975	19.317	598	9.430	25.509	35.537	3.692	1.554
1979	26.451	434	9.351	33.165	42.950	4.143	1.857
1980	28.476	390	9.806	36.657	46.853	4.300	1.767
1981	25.367	384	10.619	40.438	51.441	4.378	2.209
1982	23.634	388	10.745	43.533	54.666	4.300	2.330

INDEKSI CEN PROIZVODOV IN ENERGIJE V JUGOSLAVIJI
V OBDOBJU 1970—1981

Leto	Industrijski proizvodi	Električna energija	Premog	Nafta in zem. plin	Naftni derivati
1970	100	100	100	100	100
1975	230	260	345	406	500
1976	243	305	378	416	500
1977	266	352	428	652	556
1978	289	397	457	742	583
1979	327	473	535	874	836
1980	416	640	791	1.781	1.715
1981	602	971	1.220	3.226	2.439
Letna stop. rasti	15,15	20,45	22,79	32,75	32,82

Posvetovanje
o energiji

V dneh od 8. do 10. junija 1983 bo v hotelu Adriatic v Opatiji posvetovanje o energiji. Organizira ga jugoslovanska razstava izumov, tehničnih napredkov in novosti s tega področja, v sodelovanju z Zvezo energetikov Hrvatske, Društvom energetikov Reka, Zvezo iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jugoslavije in Društvom izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav na Reki. Pokrovitelj razstave je Gospodarska zbornica Jugoslavije.

Cilj prvega tovrstnega posvetovanja je, da se zberejo strokovnjaki iz gospodarstva in znanstveniki ter izmenjajo svoje izkušnje in dognanja s področja pridobivanja in koriščenja energije.

Teme, o katerih bodo govorili na posvetovanju, so podeljene na naslednja področja:

a) novi viri energije — nuklearna energija, sončna energija, energija vetra, energija biomase, geotermalna energija ipd.;

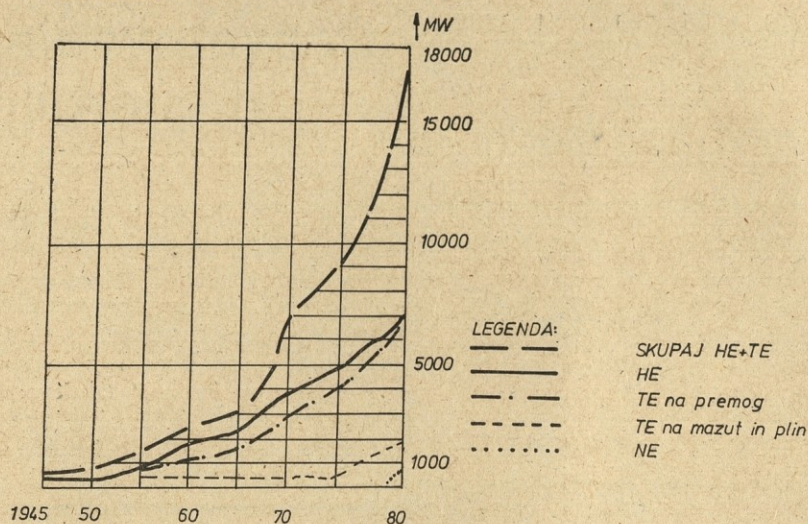
b) racionalizacija proizvodnje in porabe energije — optimizacija in racionalizacija pri planiranju, projektiranju, proizvodnji in eksploataciji energije;

c) energija in zaščita človekovega okolja — ekološki pogoji novih in obstoječih virov energije ter ekologija ter zdravstveno socialni problemi.

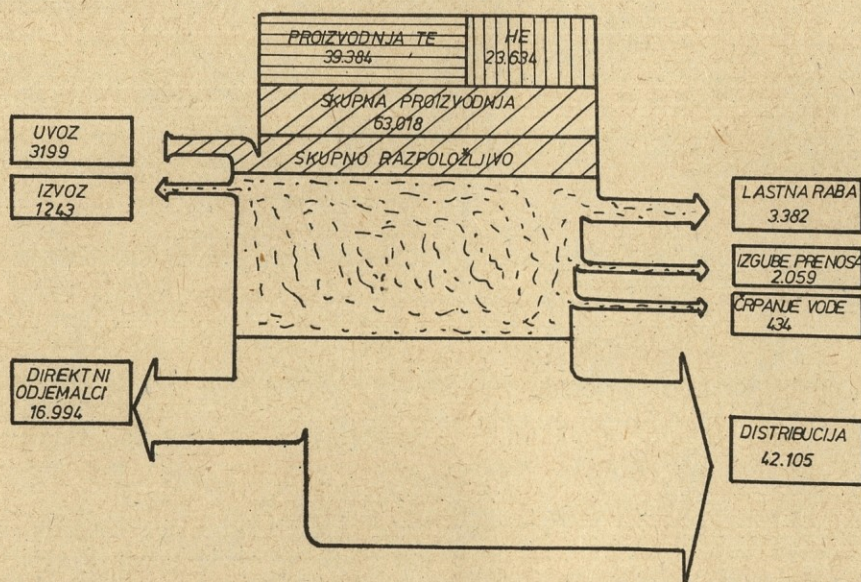
Istočasno bo na Reki potekala jugoslovanska razstava izumov in tehničnih izboljšav pod imenom: »RAST — YU 83«.

Udeleženci lahko pošljejo prijave najkasneje do 5. junija na Center za delavsko ustvarjalnost RAST YU Reka, Trg Viktorja Bubna b. b. Za udeležbo je treba plačati 3.000,00 din, pri čemer je všteti tudi zbornik del. (tl)

RAZVOJ NOMINALNIH MOČI ELEKTRARN CELOTNEGA
JUGOSLOVANSKEGA ELEKTROGOSPODARSTVA
V OBDOBJU 1945-1982



BILANCA EL. ENERGIJE ELEKTROGOSPODARSTVA JUGOSLAVIJE V LETU 1982
V MILJONIH kWh



Razvoj nominalnih moči elektrarn celotnega jugoslovanskega elektrogospodarstva v obdobju 1945—1982.

Glej skico na strani 49.

Marjan Brinar

Novinarji v razgovoru s sodelavci našega kombinata

Na predlog uredništva časopisa Delo so se 16. maja 1983 sestali v sejni sobi REK EK novinarji časopisa Delo in po-

oblašeni sodelavci našega kombinata.

Razgovor so pričeli s sedanjo problematiko v premogov-

ništvu, predvsem pa so se zanimali, kakšna bo bodočnost rudarjenja v revirjih. Problemi se na našem sozdu porajajo vsak dan in so večini sodelavcev znani. Da nekaterih ni možno v kratkem času rešiti, je razumljivo, saj so nastali kot posledica dolgotrajnega zanemarjanja rudnikov, ko smo vanje malo, ali nismo nič vlagali, jih siabo opremljali, pač pa izropali.

Obetajo se boljše perspektive

Od leta 1980 pritekajo za raziskave večja sredstva. Izdelan je program raziskav do leta 1985. Raziskave po programu v glavnem potekajo, vidni so prvi rezultati, saj je večina zavrtanih vrtin pozitivna. Kljub težkim odkopnim pogojem naj bi po letu 1986 dajali 2 milijona 100 tisoč ton premoga — seveda ob odpiranju in globljenju slojišč, modernizaciji separiranja, modernizaciji prevoza in sploh tehnologije odkopavanja tudi na dnevnih kopih. Zanesljivih zalog je okoli 100 milijonov ton, samih A zalog je čez 10 milijonov ton.

Pa vendar, če pogledamo ta hip, so na dnevnem redu razgovori o izgubah, ki so bile v glavnem pokrite z administrativnimi posegi. Naj ob tem priпомним, da je premog v ostalih evropskih državah dvakrat dražji, pogoji odkopavanja pri nas pa štirikrat težji.

V naslednjih mesecih bo precej problematično izplačevanje osebnih dohodkov, da o tvorbi sklada skupne porabe ne govorimo.

Predstavniki na sozdu so ob zaključku poudarili, da ne želijo visokih cen premoga, pač pa pogoje za razširjeno reprodukcijo.

Spregovorili so tudi o pomenu TET III, saj bodo z njeno izgradnjo odpadla zasebna kuršča v Trbovljah, pokurili pa bodo kotlovni premog, ki ga ni moč zaradi njegove »kvalitete« transportirati, in ga bo v bližnji prihodnosti vedno več. Rok za pričetek gradnje je junij t. l. zgrajena pa verjetno do leta

1990. Izkoriščena bo tudi depozicija pepela v Praprotnem. Zavasavska kmetijska zadruga namerava zgraditi steklenjake za cvetje in zelenjavo.

Ob zaključku so spregovorili še o družbenem standardu delavcev, predvsem o življenjskih pogojih rudarjev, ki prihajajo sem iz drugih republik. Pogoji se izboljšujejo, predvsem v stanovanjskem pogledu, saj je zgrajen samski dom v Hrastniku, v gradnji pa je samski dom v Trbovljah. Sestavek je le skromen povzetek pogovora iz tega sestanka. Podrobnejše podatke o problemih, ki sem jih nakazala, bodo bralci prebrali v eni izmed številčk časopisa Delo.

Dragica Bregant



V jami premogovnika Trbovlje; zidarska skupina obnavlja progo v talnem rovu.

Foto: I. Glavač

Republiška skupščina o energetskega gospodarstvu

Skupščina SR Slovenije je v prvi polovici maja t.l. razpravljala o stanju in razvoju energetskega gospodarstva v SR Sloveniji. Osnova za razpravo in sprejemanje sklepov je bilo poročilo o stanju in razvoju energetskega gospodarstva v Sloveniji. Poročilo prikazuje poslovanje v letu 1982 za področje elektrogospodarstva in premogovništva in področje naftno — plinskega gospodarstva, nato je ocenilo poslovanje za vsa tri področja, posebno poglavje pa tvorijo podatki o raziskavah energetskih mineralnih surovin v letu 1982 v Sloveniji in izvajanje investicijskih del v preteklem letu po planu Samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije. V tem poglavju je bilo za naš kombinat podano naslednje poročilo:

Nadomeščanje odkopnega premoga z odpiranjem novih odkopnih polj je povezano s povečanimi investicijskimi vlaganji. Pretežno vsa nova polja so v večjih globinah in v slabših montangeoloških pogojih, kar velja za vse rudnike v okviru REK.

V Zasavskih premogovnikih Trbovlje so bile investicije usmerjene v izdelavo jamskih objektov (proge, vpadniki, nadkopi), nekatere spremljajoče zunanje objekte ter nabavo opreme za transport premoga, dovod električne energije za podpiranje stropa. Predvideni obseg investicijskih del je bil skrčen. Razlogi za to so predvsem manjša zagotovljena sredstva in kasnitve pri izdelavi dokumentacije. Nadaljevali so dela na sanaciji vdora vode in mulja v jami Kotredež, in to vrtanje odvodnjevalnih vrtin, izdelavo dodatnih jamskih prostorov, montažo črpalk in čiščenje zablatenih jamskih objektov. Zaradi občasnih večjih dotokov vode z veliko vsebnostjo mulja so bila ta dela ovirana.

V rudniku Senovo so pripravili dokumentacijo za odpiranje zaloga na nižjih obzorjih vključno s potrebno rekonstrukcijo električnega napajanja premogovnika ter predvideno rekonstrukcijo procesa separiranja premoga.

Rudnik Kanižarica je izvajal dela na vpadniku, ki bo omogočal kasnejše odkopavanje premoga v večji

globini. Ta dela so bila izvedena le 30-0/0, predvsem zaradi prepozne nabave črpalk iz uvoza. Pomanjkanje ustreznih črpalk je povzročilo 7-mesečni zastoj pri izvajanju investicijskih del.

V rudniku Laško so bila v letu 1982 planirana sredstva v višini 14,9 mio din, izkoriščeno pa je bilo 19,4 mio din. To je omogočilo nakup opreme in pospešeno odpiranje jamskih polj in s tem tudi proizvodnjo premoga, ki bi bila sicer ogrožena.

Na površinskem kopu Lakonca v Trbovljah so se dela na odkrivanju pričela šele v IV. kvartalu leta 1982. Občasno močnejše deževje in neustrezen sestav odkrivke so ta dela ovirala. V decembru 1982 je bil del površinskega kopa že odprt in pripravljen za pridobivanje premoga. V letu 1982 je bilo v okviru Planske poslovne skupnosti za premog združeno 193,5 mio din in razporejeno premogovnikom v naslednjih zneskih:

	v 000 din
Rudnik Kanižarica	19.000
Rudnik Kotredež	45.962

Rudnik Senovo	6.171
Rudnik Laško	4.993
Rudnik Velenje	66.496
Zasavski premogovniki	
Trbovlje	26.516
Dnevni kop	
Lakonca Trbovlje	28.897

Poročilo pa vsebuje tudi poglavje o razvoju energetskega gospodarstva s posebnim ozirom na problematiko izgradnje objektov po SaS o temeljih plana interesne skupnosti elektrogospodarstva. Ta del poročila, ki se nanaša na nadaljnjo izgradnjo objektov, je vseboval poročilo o našem kombinatu, in sicer:

Tudi v REK Edvarda Kardelja so investicijska dela za kontinuiteto proizvodnje v zaostanku. Planirana sredstva za najnujnejše investicije v letu 1983 v višini 1.426 mio din bodo predvidoma realizirana le največ 83,9 %, vključno s krediti do-

baviteljev opreme in prispevki od prodaje naftnih derivatov. Energetska sredstva, ki edina pritekajo kontinuirano, predstavljajo 56 % vseh sredstev.

Težišče angažiranosti sredstev je v izgradnji podzemnih rudarskih objektov in nekaterih spremljajočih zunanjih objektov, ker le-to omogoča kontinuiteto proizvodnje v vseh rudnikih rjavega premoga v okviru Rudarsko energetskega kombinata Edvard Kardelj.

Posebna skrb je namenjena sanaciji jame Kotredež, kjer je obnovljena proizvodnja premoga po vdoru vode v letu 1981 začasno v bistveno manjšem obsegu. To pa zahteva usklajevanje proizvodnje premoga z deli na odpiranju novih slojev premoga in sanacijskimi deli po vdoru vode. Enako težo imajo tudi dela v TOZD Trbovlje, Hrastnik in Ojstro za preprečevanje vdorov vode, blata in mulja, kar je pogoj za pospešeno uvajanje mehanizacije in s tem povezano večjo proizvodnjo.

Odpiranje novih slojšč premoga je še posebej pomembno za rudnike Kanižarica, Senovo in Laško, kjer zastoji lahko povzročijo bistveno manjšo proizvodnjo ali celo ustavitev pridobivanja premoga.

Poleg rudarsko gradbenih del so pomembne še investicije v modernizacijo tehnološkega procesa proizvodnje premoga in v družbeni standard.

V okviru Plansko poslovne skupnosti za premog bo v letu 1983 združeno predvidoma 230 mio din, od tega porabnikom v široki potrošnji 30 mio din, kar je bistveno manj, kot je predvideno po določilih samoupravnega sporazuma Plansko poslovne skupnosti za premog za obdobje 1981—1985 v letu 1983. V tem samoupravnem sporazumu je bilo planirano 529 mio din, od tega porabnikom v široki potrošnji 307 mio din. Ta izpad cca 277 mio din v široki potrošnji je nastal predvsem zaradi tega, ker ni urejeno združevanje sredstev gospodinjstev ob nakupu premoga.

Izvajanje investicij v premogovnikih v omenjenem obsegu zaradi premajhnih sredstev zagotavlja le kontinuiteto proizvodnje in ne omogoča doseganja planirane večje proizvodnje premoga.

Med aktivnostmi energetskega gospodarstva so nekatere občasne in tudi stalne naloge. Te se nanašajo predvsem na zvišanje proizvodnje premoga v Sloveniji s povečanjem proizvodnje v obstoječih premogovnikih, aktiviranje proizvodnje v opuščeni premogovnikih ter adpiranje in eksploatacijo novo odkritih nahajališč. Ta stalna naloga se nanaša predvsem na REK EK in REK Velenje. Oba kombinata poleg drugih institucij imata tudi nalogo, da pripravita načrt za enakomerno oskrbo Slovenije s premogom po občinah in regijah, da z rednim izobraževanjem mladine in usposabljanjem odraslih, stalno zagotavlja priliv novih delavcev v rudarstvo in jih usposablja za sodobno rudarsko delo. Med drugimi aktivnostmi interesnih skupnosti in upravnih organov pa je tudi naloga, ki se nanaša na koriščenje rezervarskih kapacitet v plinskih elektrarnah Brestanica in Trbovlje za skladiščenje posameznih naftnih derivatov. To mora biti opredeljeno in pripravljeno za obravnavo v interesni skupnosti elektrogospodarstva. Nosilci te naloge so ISE, Zavod za rezerve, Republiški komite za tržišče in splošne gospodarske zadeve in Republiški komite za energetiko.

Na isti seji Republiške skupščine pa je potekala tudi kritična obravnavo izvajanja zakona o energetskem gospodarstvu. Sprejeli so vrsto ugotovitev in sklepov, ki jih bo treba izvesti v najkrajšem času oziroma do določenih rokov. (tl)

Kaj je treba doseči z dogovorom?

Po dolgih pripravih in razgovorih so 15. aprila letos v Beogradu končno podpisali Družbeni dogovor o ukrepih za pospešitev odpiranja novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov ter eksploatacijskih polj nafte in plina. Brez dvoma od tega dogovora največ pričakujejo rudarji, ker se že leta in leta ukvarjajo s temi problemi. Že dolgo ve-



Dne 24. aprila v večernih urah je potekala v dvorani Delavkega doma letošnja proslava ob dnevu OF 27. aprila in prazniku dela 1. maja. V okviru te proslave je potekala tudi pevska revija »pesem ne pozna meja«. Na njej so nastopili mešani, ženski in moški zbori iz Tržaškega, slovenske Koroške in Slovenije.

Revijo je organizirala Svoboda II Trbovlje.

Pred pričetkom proslave so se vsi pevci v povorki namenili do spomenika Revolucije na Trgu revolucije, kjer so položili vence in počastili spomin na padle.

Foto: Trbovlje

mo, da je delo rudarja, posebno pri podzemskem pridobivanju, najtežje, pa tudi desetletja bilo slabo plačano. Zato ni čudno, da se je mladina v preteklih letih v glavnem odločala za druge poklice. Še tisti mladi, ki so se odločili za poklic rudarja in delo v rudnikih, so hitro zapustili težko in nevarno delo in odšli na lažja dela. Iz drugih republik se je zaposlilo v slovenskih premogovnikih več delavcev, kjer so bili OD rudarjev nekoliko višji od rudarjev v drugih republikah. V zadnjem času se je tudi na tem področju zadeva nekako izenačila in rudarsko delo in znoj tudi v drugih republikah bolje nagrajujejo, tako da praktično ni več večjih razlik v osebnih dohodkih.

Rudarji smatrajo, da se položaj ne more radikalno spremeniti, dokler en ukrep ne spremlja drugega. Tudi tisti, ki v jamah nikdar niso delali, vedo, da delo rudarjev ni odvisno le od osebnih dohodkov, pač pa je treba stremeti za tem, da se izboljšajo skupni delovni in življenjski pogoji. Tu gre predvsem za varstvo pri delu, boljšo zdravstveno zaščito, hitrejšo možnost za dodelitev stanovanja, beneficirano delovno dobo, boljše nagrajevanje ipd. Precej teh stvari bi lahko do konca tega srednjeročnega razdobja uresničili, če bi dosledno upoštevali določila podpisanega Družbenega dogovora.

Srednjeročni načrt predvideva, da bi do leta 1985 v Jugoslaviji nakopali 82 milijonov ton premoga, 5 milijonov ton domače nafte ter 5 milijard m³ plina. Za to pa bo potrebno vložiti 70 milijard dinarjev po cenah iz leta 1980. Jasno je, da nihče ne ve, kolikšna sredstva bi potrebovali leta 1985, ker se zneski zvišujejo skladno z inflacijo. Potrebna sredstva bo treba združiti od samih proizvajalcev premoga, nafte in plina, nato od zainteresiranih delovnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti, maloprodajnih cen naftnih derivatov, bank, odstopljenega davka iz dohodka delovnim organizacijam, inozemskih kreditov in drugih virov. Podpisniki dogovora so Zvezni izvršni svet, izvršni sveti republik in pokrajin, Svet zveze sindikatov Jugoslavije, Gospodarska zbornica Jugoslavije, Splošno združenje pre-

mogovnikov, Splošno združenje organizacij naftnega gospodarstva, Splošno združenje trgovine Jugoslavije in Splošno združenje jugoslovanskega elektrogospodarstva so se obvezali, da bodo v okviru svojih pravic in dolžnosti sprejemali tudi druge ukrepe in aktivnosti za pospešitev združevanja sredstev za izgraditev zmogljivosti premogovnikov. Podpisniki dogovora so se obvezali, da je treba rešiti vprašanje razvoja, to je odpiranje novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov in eksploatacijskih polj nafte in plina, da bi nadomestili uvoženo energijo z domačo.

Z dogovorom so bile sprejete tudi druge obveznosti, predvsem, da je treba izločiti del sredstev iz prodajne cene bencina in nafte ter kurilnega olja, da je treba dajati prednost in določiti ugodne pogoje za kreditiranje tistih delovnih organizacij, ki odpirajo nove in modernizirajo obstoječe zmogljivosti kakor tudi tistih, ki sprejemajo samoupravne sporazume o združevanju dela in sredstev in skupnimi vlaganji za odpiranje in modernizacijo obstoječih premogovnikov, eksploatacijskih polj nafte in plina. Izvršni sveti republik in pokrajin imajo nalogo, da s politiko obdavčevanja dohodka delovnih organizacij na svojem področju usmerjajo sredstva v te namene, prav tako bo del sredstev, ki izvirajo iz inozemskih kreditov, namenjenih za investicije, usmerjenih prav tako za premogovnike in naftna polja. Med ostalimi členi tega dogovora so se podpisniki zednili, da je treba z ekonomskimi in drugimi ukrepi podpirati delovne organizacije strojegradnje in elektrostrojegradnje, da bi povečali proizvodnjo opreme za rudarstvo in energijsko opremo. Dogovorjeno je tudi, da je treba voditi politiko manjšega carinskega obdavčevanja za opremo, ki jo uvažamo in je ne proizvajamo doma in je namenjena za odpiranje novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov ter eksploatacijo nafte in plina.

Z dogovorom je predvidena tudi koordinacija posameznih akcij. Podpisniki bodo pravočasno seznanili drug drugega o vsaki aktivnosti in ukrepu. Z določbami tega dogovora bo dopolnjen oziroma spremenjen tudi družbeni načrt Jugoslavije za

to srednjeročno obdobje ter z določbami Energetske bilance Jugoslavije do leta 1985. Te spremembe pa je treba izvesti v 60 dneh od njihovega sprejetja.

Sicer pa bomo videli, kako bomo določila sprejetega družbenega dogovora izvajali in kako se bo to pokazalo pri izboljšanju položaja domačih premogovnikov in zaposlenih rudarjev, pa tudi če bo po tem dosežen proizvodni načrt premoga, nafte in plina. (tl)

Pojasnilo iz zvezne skupščine

Delegat Joža Bodružić v Zveznem zboru Skupščine SFRJ je na seji Zvezne skupščine dne 13. maja postavil delegatsko vprašanje, ki se je glasilo:

»Kaj pomeni s stališča dohodkovnih odnosov in pravice delavcev do upravljanja z dohodkom priporočilo Zveznega izvršnega sveta, da se v dogovorih in sporazumih o delitvi osebnih dohodkov za rudarje določi dvakrat večji osebni dohodek od povprečja v gospodarstvu ter kdo in iz katerih virov naj ta sredstva zagotovi? To vprašanje povzemamo v skrajšani obliki.

Na seji mu je odgovoril predsednik Zveznega komiteja za energetiko in industrijo Rade Pavlović. Odgovor se glasi: »Hitrejše naraščanje rudarskih osebnih dohodkov je samo eden od ukrepov za povečanje proizvodnje v rudnikih. To niso administrativne rešitve, temveč gre samo za ustvarjanje ugodnih razmer za izboljšanje gmotnega položaja premogovnikov, s tem pa tudi rudarjev samih.« Tudi njegov odgovor objavljamo v skrajšanem povzetku.



JOŽE ŽITNIK: BREZ OPTIMISTOV NE GRE

V Telexu z dne 28. aprila t.l. je bil objavljen intervju Jožeta Žitnika, rudarja, gospodarja čela iz TOZD Premogovnik Kotrež, sicer pa predsednika izvršnega odbora SOZD REK EK. Intervju je bil precej obsežen in mnogi člani kolektiva in mnogi bralci ga imajo v dobrem spominu zaradi številnih vprašanj in prav tolikih odgovorov. Objavljamo kratek povzetek:

»Sem, velik in trmast optimist. Pa nisem sam, nas je med knapi kar veliko ki smo prepričani, da se bomo izvlekli. Tudi v jami ni vedno vse tako črno, kot si morda kdo misli. Včasih so govorili, če ne boš priden, boš pa knap! Zdaj pa to ni več kazen za ta najbolj slabe, saj jih samo pri nas čaka več kot sto, ki bi radi delali v premogovniku. Jaz sem šel leta 1951 v rudarsko šolo, potem pa kar hitro v premogovnik, in v vseh teh letih se je marsikaj premaknilo...«

»Zapletenih reči ne moreš poenostaviti. In pri nas je zapleten položaj. Trdim pa, da se vsaka stvar da razložiti, pojasniti, napisati in povedati tako, da jo vsak razume. Saj so menda samoupravni akti za vse, tudi za tiste, ki niso pol življenja v šolah presedeli. Žalostno je, da danes marsikdaj že preprosto delavec zna kakšno reč zavozlati, da ga le malokdo razume. So pa na drugi strani tudi med šolanimi takšni, ki znajo jasno in preprosto povedati«

FRANC ROMIH: NI VSE KRAMP IN LOPATA

V prvomajski številki časopisa Delo je bil objavljen kratek intervju Franca Romiha, rudarja, gospodarja čela, našega dol-

goletnega člana kolektiva, predsednika samoupravnih organov, zelo aktivnega družbeno-političnega delavca itd. Iz objavljenega intervjuja objavljamo kratek povzetek:

»Skrbi me, kako se bomo izvlekli iz vsega tega. Javno sem že rekel v republiki, da so prišli ukrepi prepozno. Sprašujem se, kdaj bomo vse dolgove odplačali, ko pa se še kar naprej zadolžujemo. — Lani novembra, je bil tu Sergej Kraigher, s katerim sem dober tovariš še iz kozjanskih časov. V dvorano sem prišel naravnost iz jame, pribežal sem, pri teh letih sem tekel, ker je jama zalivala voda. Bila je ravno beseda o rudarjevem standardu,

češ da se mu je kar popravil. Seveda sem moral razložiti: mesec ima 31 dni in rudar je v jami natanko 31 dni. Ali je teh 35.000 din ob vseh nevarnostih, ki mu grozijo, res veliko. In ali nima pri nas vsakdo dodatek za nočno delo, za minulo delo in za stalnost? Nehajmo že očitati rudarju te dodatke, ki niso nič izjemnega. Ježi me in sprašujem se, doklej bomo podpirali nedelo. Ni vse kramp in lopata, napredovali bomo še bolj, če se bo izboljševala tehnologija. Nehajmo delovne parole naslavljati samo na neposredno proizvodnjo, saj smo vendar vsi delavci. Trdim, da jih pri nas vse preveč živi od nedela...«

Mika Špiljak - predsednik predsedstva SFRJ

Predsedstvo SFRJ je na svoji seji dne 13. maja t.l., ki jo je vodil dosedanji predsednik Peter Stambolić, izvolilo in razglasilo Mika Špiljaka za predsednika, Vidoja Žarkovića pa za podpredsednika Predsedstva SFRJ. Svojo funkcijo sta nastopila 16. maja 1983 in bo trajala eno leto.

Ob tej priliki je dosedanji predsednik Peter Stambolić ob koncu svojega enoletnega mandata podal kratko poročilo in čestital novoizvoljenima tovarišema. Vsem članom predsedstva in drugim navzočim se se je zahvalil za sodelovanje in angažiranost pri uspešnem delu predsedstva.

Mika Špiljak se je rodil leta 1916 v Odri pri Sisku na Hrvaškem. Član SKOJ-a je postal leta 1935, član KP Jugoslavije pa 1938. Član predsedstva in hkrati podpredsednik Predsedstva SFRJ je postal marca 1983 po smrti dotedanjega člana - podpredsednika Vladimirja Bakarića.

Vidoje Žarković se je rodil leta 1927 v kraju Nedajno v Črni gori.

V NOB in član SKOJ-a je bil od leta 1941, od leta 1943 pa je član KP Jugoslavije. Podpredsednik Predsedstva SFRJ je bil od maja 1976 do maja 1977, sicer pa je član Predsedstva SFRJ že od leta 1971.

Isti dan, to je 13. maja, so izvolili v Zvezni skupščini novo vodstvo najvišjega organa samoupravljanja v državi. Eno leto bo predsednik skupščine Vojo Srzentić, delegat iz Črne gore, v zboru republik in pokrajin, ki je na tem položaju zamenjal dosedanjega predsednika Raifa Dizdarevića. Za novega podpredsednika skupščine pa so izvolili Mirka Popovića, delegata iz Srbije, v zboru republik in pokrajin. Za novega predsednika zveznega zbora so izvolili Aslana Fazlijo s Kosova, za podpredsednika pa Vanča Nikolskega iz Makedonije. V zboru republik in pokrajin bo prihodnje leto dni predsednik Antun Bubić iz Hrvatske, podpredsednik pa Jože Globačnik iz Slovenije. (tl)

Mitja Ribičič je poudaril

Na VII. seji Centralnega komiteja ZKJ dne 28. 4. 1983 je predsednik Predsedstva CK ZKJ Mitja Ribičič med drugim dejal:

— težavne ekonomske razmere zahtevajo večjo enotnost in celovito mobilnost vseh socialističnih subjektivnih sil, da bi okrepili spoznanje, da ni mogoče živeti na tuj račun;

— stabilizacija ne pomeni politike pomanjkanja, vrst, seznamov in bonov, ampak pomeni politiko zdravega razvoja, dvigovanja proizvodnih sil na višjo raven;

— zveza komunistov odslej ne bi več smela dovoljevati, da kdo brani ozke interese, da se postavlja po robu skupno dogovorjeni politiki in išče izgovore pod okriljem posebnih nacionalnih in regionalnih interesov;

— očitnejši začetek novega obdobja diferenciacije v zvezi komunistov bo faza preverjanja, kako se izpolnjujejo oziroma ne izpolnjujejo naloge.

Dan rudarjev

IN PRAZNIK
KOMBINATA BOMO
PRAZNOVALI V
ZAGORJU

Pred tedni je delavski svet SOZD REK EK imenoval poseben odbor za pripravo in izvedbo letošnje proslave dneva rudarjev in praznika kombinata. Proslava bo v soboto 2. julija 1983 v Zagorju.

V teku so številne priprave na to praznovanje. Program

športnih prireditev, ki se jih udeležujejo ekipe iz posameznih TOZD in DS so stekle, v pripravi je program prireditve. Komisija za priznanja in odlikovanja že obravnava predloge posameznih DO, TOZD in DS za letošnjo podelitev priznanj najzaslužnejšim članom kolektiva, delavci — inovatorji pripravljajo predloge za svoje tehnične izboljšave, ki naj bi bile sprejete in nagrajene, sindikati pripravljajo okroglo mizo s sodelovanjem Revirskega muzeja ljudske revolucije in zgodovinarjev. Govorili bodo o stavekah rudarjev iz prejšnjega in sedanjega stoletja. V načrtu je tudi nekaj drugih kulturnih prireditev, o katerih pa bomo podrobneje seznanili člane kolektiva v naslednji številki našega glasila.

Že sedaj vabimo člane kolektiva, da se udeleže vseh prireditev, ki bodo potekale v letošnjem letu v počastitev dneva rudarjev in praznika kombinata.



Zagorjani so bili ZA samoprispevek

Dne 8. maja t.l. so občani občine Zagorje ob Savi glasovali na referendumu za uvedbo IV. samoprispevka za financiranje raznih družbenih objektov v naslednjem petletnem obdobju.

Za uvedbo IV. samoprispevka se je na referendumu izreklo 6.164 ali 51,9 % volilnih upravičencev. Na 45 glasovalnih mestih se je udeležilo referendumu 10.989 ali 94,6 % občanov od skupnih 11.887 volilnih upravičencev.

Med enajstimi krajevnimi skupnostmi so dosegli najboljše rezultate v tistih krajevnih skupnostih, ki so v dolini, to je predvsem Jože Marn, Toplice — Rudnik, Franc

Farčnik, Kisovec. V sedmih krajevnih skupnostih se je izreklo manj krajanov oziroma občanov za uvedbo samoprispevka.

Na temelju ugodnega izida referenduma bodo občani zagorske občine s 1. julijem 1983 začeli plačevati svoje prispevke od OD in drugih dohodkov za zidavo in obnavljanje družbenih objektov. Ta prispevek bodo plačevali nadaljnjih pet let. Delavci oziroma zaposleni v OZD, obrtniki in kmetje bodo plačevali 1,5 % od svojih osebnih prejemkov, upokojenci pa 1 % od pokojnin. V načrtu imajo ustanovitev posebne interesne skupnosti, ki bo spremljala izvedbo programa, ki so ga potrdili z referendumom.

Priznanja Osvobodilne fronte so prejeli

Ob letošnjem prazniku Osvobodilne fronte slovenskega naroda, 27. aprila 1983, so na področju posameznih občin prejeli občinska priznanja OF za leto 1983 naslednji občani:

a) v Hrastniku:

Adolf Kaiser, Marija Klemen, Alojz Kovač, Ernestina Urbajs, Jože Urh in Maksimiljan Marcina;

b) v Trbovljah:

Anton Jerin, Milena Zidar, Janez Očepek, Alojz Trpin, Slavko Jelen, Lado Lindič, Milan Breznikar in prostovoljno gasilsko društvo Klek;

c) v Zagorju:

Franc Božič, Viktor Drnovšek, Stana Gabršek, Vladimir Kojnik, Mirko Lukač, Andrej Radej in Jože Škrabar.

Republiško priznanje OF za letošnje leto pa je iz revirjev prejela Justa Bevc.

Vsem prejemnikom priznanj iskrene čestitke!



Dne 24. aprila so pripravili v čakalnici premogovnika Trbovlje prvomajsko proslavo. Nekaj besed je spregovoril Mihael Gosak, v kulturnem delu programa pa sta sodelovala pionirsko kulturno društvo iz osnovne šole PE Tončke Čeč in moški pevski zbor Zarja.

Foto: Trbovlje

Srebrne znake

SINDIKATOV SLOVENIJE
SO PREJELI

Ob letošnjem prazniku dela 1. maju so predsedniki občinskih sindikalnih svetov na predlog posebnih komisij podelili letošnja sindikalna priznanja — srebrne znake sindikatov Slovenije. Prejeli so jih najzaslužnejši člani iz posameznih organizacij združenega dela in vodje organizacij, pa tudi nekatere osnovne organizacije zveze sindikatov.

a) v Hrastniku:

Franc Brilej, Doro Godicelj, Vid Herič, Oto Kropec, Rudi Potisek, Erna Sihur in Osnovna organizacija sindikata TOZD Premogovnik Hrastnik;

b) v Trbovljah:

Jože Božič, Ivan Kobav, Zlatko Čibej, Janez Holešek, Zdravko Pesko, Osnovna organizacija sindikata Splošne bolnišnice Trbovlje in Osnovna organizacija sindikata TGA — TOZD Livarna Trbovlje;

c) v Zagorju:

Stane Skubic, Poldo Radej, Tomo Govejšek, Franc Pavlič in Drago Butja.

Čestitamo!

Priznanja sindikalnim delavcem

Dne 28. aprila t.l. pred letošnjim praznikom dela je Marjan Orožen, predsednik Republiškega sveta



Na prvomajski proslavi v čakalnici premogovnika Trbovlje so najprizadenejšim rudarjem iz vseh tretjin poklonili knjigo Maršal Tito. Najprizadenejše rudarje so izbrali iz svojih vrst rudarji sami iz posameznih tretjin. Robert Kravogel čestita in izroča priznanje rudarju Jožetu Cerovšku.

Zveze sindikatov Slovenije, izročil 18 dolgoletnim slovenskim sindikalnim in družbeno-političnim delavcem državna odlikovanja, s katerimi jih je odlikovalo Predsedstvo SFRJ.

Med temi sindikalnimi delavci - odlikovanci so tudi nekateri tovarši iz našega področja. Tako so prejeli Red republike z bronastim vencem Vinko Kovačič, Ivo Miglič in Jože Leskovar, ki je bil odlikovan z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo.

Čestitamo!

Štafeta mladosti v Revirjih

Dne 12. maja so štafetno palico v štafeti mladosti nosili mladi iz revirskih občin. Mladi Hrastničani so jo prevzeli nekaj po 8. uri zjutraj od mladincev iz Laškega. Hrastničani so jo ponesli skozi delovne prostore hrastniških delovnih organizacij, pri spomeniku NOV pa so pripravili svečan sprejem. Predali so jo mladini iz Trbovelj. Ta jo je ponesla skozi tovarniške prostore ne-

katerih podjetij, ob 9,26 pa je šla štafeta tudi skozi talni rov premo-govnika Trbovlje do jaška III, nato pa skozi prostore DO IMD, Kolo-nijo 1. maja in dalje do prostora pred Delavskim domom. Tu je bil ob 10,05 sprejem. Navzočih je bilo več tisoč, predvsem mladih občanov. Pripravili so program, v katerem so sodelovali šolski pevski zbor, folk-lora in tamburaši iz srednješolskega kulturnega društva, Delavska god-ba Trbovlje, govoril pa je tovariš Mikoš, sekretar občinske konferen-ce ZSMS Trbovlje.

V Zagorju so nosilci štafetne pa-lice tekli skozi proizvodne prostore zagorskih organizacij združenega dela, štafeto pa so sprejeli v gleda-liški dvorani Delavskega doma. Pre-dali so jo nato litijskim mladincem. (tl)

Poziv za uskladitev delovnega časa

Predsednik Izvršnega sveta skupš-čine SR Slovenije Janez Zemljarič, predsednik RK SZDL Slovenije Franc Šetinc, predsednik Gospodar-ske zbornice Slovenije Marko Bulc in predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen so s posebnim pismom po-zvali delavske svete in osnovne or-ganizacije zveze sindikatov, da bi v naši republiki čimbolj uskladili za-četek delovnega časa in pri tem u-poštevali priporočila in sklepe Skupščine SRS. Pismo je bilo ob-javljeno v časopisu Delo dne 20. maja 1983 in je, kot smo že ome-nili, naslovljeno delavskim svetom in osnovnim organizacijam Zveze sindikatov Slovenije. V pismu so med drugim tudi naslednja priporo-čila:

— pri urejanju delovnega časa morajo delavci upoštevati tudi pra-vice drugih,

— potrebno je zagotoviti, da ozdi materialne proizvodnje, ki de-lajo v eni izmeni, pričnejo z delom ob 7. uri;

— ozdi, ki delajo v dveh ali več izmenah, pa bi lahko zaradi poseb-nih razmer urejali delovni čas tudi drugače;

— v ozdih družbenih in storitve-nih dejavnosti je treba določiti pri-četek dela čimbolj proti 8. uri zjut-raj;

— ko bomo 25. septembra letos ponovno premikali urne kazalce, to ne bi smelo povzročiti ponovnih razprav in sprememb delavnika.

Celotno pismo je bilo posredova-no vsem delavskim svetom in os-novnim organizacijam zveze sindi-katov našega kombinata s posebno okrožnico.

1. junij praznik občine Trbovlje

Občani občine Trbovlje, pra-znujejo že vrsto let ob 1. juni-ju svoj občinski praznik. Praznujejo ga v spomin na 1. junij 1924, ko so napred-ni delavci, med temi pa je bila večina rudarjev, pripravili po-raz takratne ORJUNE.

Tudi letos je program pri-re-ditev ob tem prazniku precej pester. Navezuje se na prazno-vanje pomembnih obletnic predvojnega delavskega gibanja, revolucije — boja in zmage, dneva mladosti in praznika ob-čine Trbovlje.

Dne 25. maja je bila v po-poldanskih urah množična za-ključna prireditv meseca mla-dosti na štadionu Rudarja, ves dan pa je bila pripravljena razstava sredstev in opreme ci-vilne zaščite v avli Delavske-ga doma. 26. maja je bil kon-cert Glasbene šole v Delavskem domu, 27. maja je bila revija zasavske pevske skupnosti v Delavskem domu, Svobodi II in Glasbeni šoli, 28. maja je bil množični partizanski pohod na Vrhe s slavnostnim govorom in kulturnim programom na Vr-heh, ves dan pa so potekale

tudi športne igre gradbincev v malem nogometu, v kopališču pa je potekal mednarodni mla-dinski troboj Avstrija — Slo-vaška — Slovenija. V nedeljo 29. maja je bila otvoritev dvo-steznega pokritega balinišča TVD Partizan, nadaljeval pa se je mednarodni mladinski tro-boj. V torek 31. maja je bila v večernih urah v likovni galeri-ji Trbovlje v Delavskem domu otvoritev likovne razstave DO-lik-a z Jesenic in RELIK-a iz Trbovelj. 1. junija ob 8,30 uri bo 1. seja novoizvoljenega sve-ta občine Trbovlje, ob 11. uri pa bo slavnostna seja Skupščine občine Trbovlje v Delav-skem domu. Dne 3. junija ob 13. uri prispe Vlak bratstva in enotnosti iz Srbije na železniško postajo Trbovlje, ob isti uri pa bo slavnostna seja sa-moupravnih organov ob 30 let-nici Komunalno obrtnega pod-jetja Trbovlje v Delavskem do-mu. Dne 4. junija bo z začet-kom ob 7. uri družbeno-poli-tična akcija »Sindikati v SLO 83«. Dne 9. junija pa bo ob 18. uri občinska proslava ob 30 letnici prostovoljnega, brez-plaćnega in anonimnega krvo-dajalstva in podelitvijo prizna-nj.

Tudi člane kolektiva našega kombinata vabimo, da se udele-že naštetih prireditev. (tl)

VLAK bratstva in enotnosti v Sloveniji

Vlak bratstva in enotnosti bo pris-pel 3. junija t.l. v Slovenijo. Z njim se bo pripeljalo okoli 1.450 udele-žencev iz okolice Titovega Užica in Kraljeva. Udeleženci bodo v gosteh v glavnem v Mariboru, Celju in na Jesenicah.

Vlak bratstva in enotnosti orga-nizirajo izmenično od leta 1961 dalje, z njim pa se utrjujejo pri-jateljske vezi tistih Slovencev, ki so bili v času okupacije med zadnjo vojno nasilno pregnani iz svojih do-

mov in so našli zatočišče in svoj dom pri številnih dobrih srbskih družinah. Tedaj so se tkale močne vezi, ki jih z vsakoletnim vlakom poglobljamo in širimo na potomce nekdanjih gostiteljev in pregnancev. Poleg drugih gostov bodo z vlakom pripotovali tudi predstavi tistih občin, ki so že doslej navezali bratske vezi ter republiške delegacije iz Srbije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine. Udeležence vlaka bomo v Sloveniji pozdravili 3. junija v Krškem, povratek bo 6. junija. Pokrovitelji letošnjega vlaka so Republiška konferenca SZDL Slovenije ter AERO Celje in Mladost iz Čuprije. Obe ti dve delovni organizaciji se bosta letos združili v eno organizacijo združenega dela.

Vsem udeležencem letošnjega vlaka bratstva in enotnosti želimo najboljše počutje v času njihovega bivanja v Sloveniji. (tl)

SKOK ČEZ KOŽO v Zagorju

Dne 4. junija bo ob 20. uri v prostorih Delavskega doma v Zagorju kulturno zabavna prireditev pod nazivom SKOK ČEZ KOŽO. Po večletnem premoru organizira to prireditev ob zaključku šolanja rudarskih kadrov DO ZPT — TOZD Rudarski šolski center Zagorje. Zbor učencev 3. razreda te šole se bo zbral v večernih urah pri rudarskem spomeniku na Starem trgu, nato bodo odšli od spomenika do Delavskega doma po cesti in prepevali rudarske pesmi. Tu bo igral Delavski pihalni orkester Zagorje. Učenci bodo pripravili špalir po stopnišču Delavskega doma v Zagorju, nato pa se bo pričela prireditev s kulturnim programom. Zapel bo Loški glas: Stan rudarski, nato pa bo zaigrala godba. Nastopili bodo učenci RŠC in recitali rudarske pesmi in druge prispevke. V drugem delu te prireditve bo po starem rudarskem stanovskem običaju izveden: SKOK ČEZ KOŽO. Po končani prireditvi pa se bo razvilo tovariško srečanje v prostorih Delavskega doma.

Mladim rudarjem — udeležencem SKOKA ČEZ KOŽO, srečno ob skoku v knapovski stan! (tl)

Usposabljanje delavcev

ČLANOV KOLEKTIVA TE
Trbovlje, ZA NALOGE SLO IN
DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

V DO Termoelektrarni Trbovlje smo na podlagi zakonskih določil, stališč in sklepov Predsedstva SFRJ o nadaljnjih smereh poučevanja in pripravljanja mladine in prebivalstva za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter Sveta Predsedstva SR Slovenije za ljudsko obrambo in odredbe republiškega sekretarja za ljudsko obrambo SR Slovenije, izvedli prvi del programa pouka oziroma usposabljanja delavcev za naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Program pouka in usposabljanja delovnih ljudi in občanov za naloge SLO in DS zajema vse delovne ljudi in občane od 15. do 60. leta starosti za moške in 55. leta starosti ženske, ne glede na njihovo razporeditev v posamezne obrambne sestavine.

Skladno z odredbo o določitvi programa pouka in usposabljanja delovnih ljudi in občanov za naloge SLO in DS smo prve štiri, vsebinsko bogate teme izvedli v obliki predavanj — seminarsko. Naslednje štiri teme, ki bodo obdelane predvidoma v jeseni, pa bodo delavci proučevali individualno na podlagi gradiva, objavljenega v reviji Naša obramba in se bo po objavljenih temah organizirala samo konsultacija.

Za organizacijo in pripravo usposabljanja je odgovoren oddelek za ljudsko obrambo občine Trbovlje, za izvedbo usposabljanja pa temeljne organiz. združenega dela oziroma druge samoupravne organizacije in skupnosti ter krajevne skupnosti.

Usposabljanje delavcev za naloge SLO in družbene samozaščite se je tokrat vršilo v TET prvič, v bodoče pa bo to stalna oblika usposabljanja. Razumljivo je, da na tem pod-

ročju nismo imeli izkušenj in je bilo vloženih precej naporov in dela v zvezi z organizacijo. Dogovorili smo se, da celotno izvedbo vodi komite za SLO in DS na nivoju DO, osebno pa so za izvršitev te naloge odgovorni poslovodni organi in delavci, ki dela na obrambnih pripravah v DO. Tako je komite že v lanskem letu izdelal seznam predavateljev iz vrst naših delavcev. Predavatelji so bili določeni iz komitejev, članov zveze rezervnih vojaških starešin ter ostali naši delavci, ki imajo določeno predznanje in sposobnosti za izvedbo predavanj. Kot je že omenjeno, je za organizacijo in pripravo usposabljanja odgovoren oddelek za ljudsko obrambo občine Trbovlje, ki nam je za predavanje pripravil gradivo za prve štiri teme, predavatelji pa je izvedel metodsko in vsebinsko pripravo za izvedbo pouka. Pred tem smo predavateljem posredovali vsebino tem ki smo jo nato predavali, tako da so bili že pred pripravi na oddelku za ljudsko obrambo okvirno seznanjeni s tematiko.

Pri izdelavi urnika predavanj je komite za SLO in DS upošteval usmeritve, da se morajo le-ta izvajati v manjših skupinah (do 60 udeležencev) in je tako določil šest terminov. Za vsako temo je komite določil po več predavateljev, kar se je kasneje izkazalo koristno, saj so bili v času usposabljanja nekateri predavatelji nujno službeno odsotni ali bolni, predavanja pa so potekala vseeno nemoteno zaradi zadostnega števila predavateljev.

Usposabljanje delavcev za naloge SLO in DS smo izvedli v dneh od 14. do 22. 4. 1983. Ker so v tem času potekala tudi zaključna dela na remontu elektroenergetskih naprav v TET pred ponovno vključitvijo naprav v omrežje, je bilo nujno izdelati takšne razporede delavcev, da je bil obisk predavanj usposabljanja omogočen slehernemu našemu delavcu z redkimi izjemami.

Komite za SLO in družbeno samozaščito je po usposabljanju na svoji seji izdelal analizo in ugotovil, da so delavci Termoelektrarne Trbovlje izkoristili svojo pravico in dolžnost do usposabljanja, ki jih določa zakon o SLO in družbeni samozaščiti, saj je znašala udeležba za TOZD Proizvodnja električne

energije 82 %, za TOZD Vzdrževanje naprav 88 %, za delovno skupnost 91 %, za DO TET skupaj pa 86 %.

Milan ZORKO

Kako, kje in za kakšno ceno bomo letovali delavci TET?

Kakor vsako leto je tudi letos osnovna organizacija sindikata DO TET oziroma njena komisija za letovanje in oddih organizirala letovanje članov kolektiva, njihovih svojcev in upokojencev DO TET. Letovali bomo lahko v počitniškem domu TET v Crikvenici in v Bohinju, v počitniških domovih EGS, ki so na Rabu, Veli Luki in v Portorožu ter v počitniških prikolicah, ki so nameščene na Pagu in Lošnju.

Ker je že sedaj znano, da bodo cene letovanja v hotelih ter avtokampih kar precej zasoljene, je zanimanje članov kolektiva za letovanje v omenjenih krajih precej veliko. Tako smo morali v Crikvenici poleg osemindvajsetih ležišč, s katerimi razpolaga dom, najti še dodatnih enajst ležišč pri zasebnikih.

Letovalna sezona se bo pričela, razen v Bohinju kjer letujemo skozi vse leto, 20. VI. in se bo zaključila z 29. VIII. 1983. Dekade bodo desetdnevne, razen v Veli Luki, kjer bodo zaradi oddaljenosti kraja štirinajstdnevne. Na razpis za letovanje se je prijavilo 160 članov kolektiva s svojimi družinskimi člani, seveda pa se bo ta številka še povečala s sprejemom prijav za letovanje upokojencev DO TET.

Cena letovanja, ki jo je izoblikovala komisija za oddih in letovanje in bo predložena delavskemu svetu TET v obravnavo in potrditev, je sledeča: za člane kolektiva, njihove otroke in nezaposlene zakonske tovariše je 380,00 din za osebo na dan, za zaposlene otroke ter zaposlene zakonke 550,00 din za osebo na dan, za letovanje v prikolicah pa 200,00 din na dan.

Kljub nekaterim težavam, ki nastopijo pri izdelavi razporeda letovanja, upamo in si želimo, da bi bilo letovanje naših delavcev prijetno, s čim več sonca in lepega vremena.

Igor Herman

Revirski sindikati

O ZAPOSLOVANJU V REK EK

Medobčinski svet Zveze sindikatov revirskih občin je 20. aprila t.l. obravnaval vprašanje prekinjanja delovnih razmerij delavcev v nekaterih organizacijah združenega dela iz revirskih občin in njihovo vključevanje oziroma sklepanje delovnih razmerij v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela delovnih organizacij, združenih v SOZD REK Edvarda Kardelja.

Na tej seji so ugotovili, da so temeljne organizacije delovnih organizacij združenih v SOZD REK EK sprejele v času od 1. 1. do 10. aprila 1983 v delovno razmerje 55 delavcev iz zasavskih organizacij združenega dela, od tega največ iz SGP Beton Zagorje in STT Trbovlje. Vloženih pa je preko 300 prošenj za sprejem v delovno razmerje, predvsem s strani tistih delavcev, ki so zaposleni v TOZD in DO v revirskih občinah. Želja po spremembi zaposlitve izvira iz občutka večje socialne varnosti v okviru energetike, deloma pa tudi zaradi višjih osebnih dohodkov.

Medobčinski svet Zveze sindikatov revirskih občin ugotavlja, da ni bil kršen družbeni dogovor o kadrovske politiki, sprejel pa je ob upoštevanju načel kadrovske politike in potreb po zmanjševanju fluktuacije stališča, da morajo imeti pri zaposlovanju prednost še nezaposleni delavci, ki jih imamo v Zasavju še vedno okoli 180. To stališče naj bi upoštevali pri izvajanju kadrovske politike vsi odgovorni organi, ki odločajo o zaposlovanju v okviru SOZD REK EK na področju revirskih občin.



Pogovor z mladimi na SOZDU

Za navidez brezskrbnim življenjem stojijo problemi, ki jih mladi sami težko rešujejo. Večina pogreša v svoji sredini človeka, ki bi jih znal pritegniti in usmerjati, znal premostiti nezainteresiranost in abatičnost, ki se večkrat pojavlja.

Iztok Čilenšek, TOZD Premogovnik Kotredež, zaposlen kot rudar-kopač šest let. Odkrito in kritično je spregovoril o problemih, željah in napakah mladih.

— V našem tozdu je okoli sto mladincev, aktivno pa jih dela okoli dvajset. Ti se namreč udeležujejo setankov in akcij, za katere se dogovorimo. V zadnjem času smo imeli dve delovni akciji. — Urejevali smo okolico v Kisovcu in Kotredežu.

Kako ste povezani mladi med seboj?

— Sodelovanje mladih med tozdi je slabo. Razen skupnega sestanka nimamo stikov. Za sestajanje pa nam manjka tudi primernih prostorov. Hoteli smo urediti vsaj »rdeči kotiček«, kjer bi mladi lahko dobili marksistično literaturo. Da nam to ni uspelo, je poglavitni vzrok predvsem v različni strukturi mladih. Zelo smo si različni po izobrazbi, zato pa tudi po okusu. Nekateri radi plešejo, drugi igrajo nogomet, tretji pa, kar je najbolj zaskrbljujoče, sedejo v lokal in segajo po alkoholu.

Sodelujete v samoupravnih organizacijah?

— Vključeni smo v samoupravnih organizacijah, ker je že takšna tendenca. Mladi pa so za sodelovanje v glavnem zelo nezainteresirani, češ da so naša mnenja premalo upoštevana. Večina pravi: Delam osem ur, in važno je, da dobim petnajstega plačo. Ostalo me pa ne zanima. Menim, da bi morali vsakemu novozaposlenemu mladincu takoj na začetku povedati, kaj od njega v tozdu pričakujemo, kakšne so njegove delovne in ostale obveznosti.

Kje še tičijo vzroki, da so mladi v glavnem nezainteresirani za delo?

— Prvi vzrok je ta, če povem po pravici — predobro nam je. V glavnem imamo urejen standard, lagodno življenje brez pravih ciljev. Naslednji vzrok pa je, da smo mladi precej prepuščeni samim sebi. Predvsem to doživljajo delavci iz ostalih republik. K večji zainteresiranosti za delo bi pripomogle tudi pohvale za uspehe, ki jih dosegajo vsaj posamezniki na različnih področjih. Ostreje pa bi morali ukrepati proti tistim, ki neopravičeno izostajajo z dela. Ugotavljamo, da imamo mladi najvišji bolniški stalež v tozdu in največ neopravičenih izostankov. Pri obravnavi teh kršiteljev bi morali sodelovati tudi mladinci.

Kakšni so vaši predlogi?

— V zadnjem času je nekaj mladincev, ki so pripravljeni delati. Smernice za delo od OO ZK dobimo, menim pa, da bi nam morale DPO najti človeka, ki bi nas pritegnil k delu, nas usmerjal, najlaže na področju športa, zanj smo mladi najbolj zainteresirani. Ker nimamo ustreznih prostorov, predlagam, da bi nam vsaj za začetek v petek popoldne v Partizanu odstopili telovadnico za splošno rekreacijo.

Irena Redenšek, zaposlena šest let v delovni organizaciji IMD, DS SS.

— Povedati moram takoj na začetku, pravi Irena, — da imamo mladinke, predvsem žene in matere, zopet drugačne probleme kot ostali mladi. Morda prav zaradi tega z ostalimi nismo tako povezane. Na sploh mladi slabo med seboj sodelujemo, preveč smo razdrobljeni po tozdi.

Tudi rednih sestankov nimamo, pač pa se sestajamo bolj občasno, pred različnimi akcijami. Letos so mladi v tozdu SIMD popravljali streho, v tozdu EIMD pa večkrat zbirajo odpadni material in denar porabijo za izlete.

Mladinci se dokaj dobro udeležujejo na športnem področju. Imamo svoj klub, v katerem se lahko sestajamo. Mladinke pa smo precej aktivne pri delu v samoupravnih organih. Meni so zaupali funkcijo predsednice delavskega sveta.

Kateri problemi se najpogosteje pojavljajo?

Na žalost tudi pri nas mladi vse bolj segajo po alkoholu. Tega prob-

lema na mladinskih sestankih nismo obravnavali, saj se ponavadi prizadeti mladinci sestankov tudi ne udeležujejo.

Menim, da bi vsi mladi pri nas, posebno pa še ti, ki sem jih omenila, potrebovali človeka, ki bi jih zainteresiral za delo, vodil in usmerjal.

Peter Romib je štiri leta rudar, kopač, v TOZD Premogovnik Hrastnik. Po razgovoru s Petrom spoznamo, da so mladi v Hrastniku precej aktivni.

Mladinci naše osnovne organizacije se redno dobivamo na sestankih, kjer obravnavamo material, ki ga dobimo z občinske konference. Še bolj pa nas povezujejo razna športna srečanja in tekmovanja, in sicer trim igre, namizni tenis, mali nogomet, streljanje z zračno puško. Organizirano je tudi izbirno športno tekmovanje med tozdi. Udeležba na sestankih ni vedno najboljša, saj jo ovira izmensko delo in oddaljenost. Precej mladih je namreč iz drugih občin.

Se sestankov udeležujejo mladi iz samskega doma?

Mladi iz samskega doma redno obiskujejo sestanke, udeležujejo pa se tudi vseh delovnih akcij.

Delate po določenem programu?

Program imamo, vendar za mlade ni preveč vabljiv. Osnutek s kongresa je preveč strokoven, za nas precej nerazumljivo napisan. V našem tozdu, kjer smo zaposleni skoraj samo fantje — torej nismo mešana družba, moramo pritegniti mlade še na drugačen način. Lani smo organizirali dvodnevni izlet v Lazarevac. 16. aprila smo imeli programsko konferenco, obenem pa tudi lokalno delovno akcijo, in sicer smo na rudniku pobirali odpadlo železje. Do konca leta nameravamo imeti še dve ali tri podobne akcije. Uredili bomo tudi smučišče na Kalu. Lani je opravilo šestdeset mladincev v treh akcijah okoli 470 prostovoljnih ur.

Ste obravnavali kakšne posebne probleme na sestankih OO ZSMS?

Lansko leto smo se trudili, da bi zmanjšali neopravičene izostanke in bolniški stalež ter povečali aktiv-

nost mladih. To se nam je tudi delno posrečilo.

Ste povezani z ostalimi mladinci v sozdu?

Izbrali smo dva delegata, ki bosta obiskovala sestanke OO ZSMS na sozdu. Do sedaj nismo bili povezani z ostalimi mladinci. Nismo dobivali zapisnikov, pa tudi mi jih nismo pošiljali na sozd. Za pisanje zapisnikov smo precej okorni. Ker ni bilo vse zapisano, so nam večkrat očitali nedelavnost. Mladi pa smo takšni, da se raje in številneje udeležimo delovne akcije kot sestanka.

Milan Marinovič je četrto leto rudar na TOZD Premogovnik Trbovlje. O poživljenem delu mladih v njihovem tozdu, je povedal naslednje:

— Z novim predstvom je začelo tudi naše delo. Poleg rednih sestankov smo letos organizirali delovno akcijo zbiranja starega železa. Opravili smo tudi udarniški dan v jami. Dva mladinceva bila na desetdnevni akciji na Retju, kjer smo kopali jarke za vodovod. Prav lepo je bilo tudi ob sprejemu štafetne palice. Skupne akcije opravljamo tudi z mladimi iz pobratenege Lazarevca, kamor bomo šli verjetno v avgustu tudi na dvodnevni izlet.

So povezani v OO ZSMS tudi mladi v samskem domu?

V samskem domu smo mladi materialno preskrbljeni, imamo hrano in posteljo. Ker smo še razmeroma mladi, bi še vedno rabili nekoga, ki bi nas usmerjal. Tega nam manjka, kajti razen žoge, ki jo brcamo lahko ob nedeljah dopoldne na igrišču Partizan, in šahov, ki so jih sedaj nabavili, nimamo drugih možnosti za razvedrilo.

Dušan Medved, zaposlen na TOZD ESMO kot elektrikar pet let.

— Na našem tozdu je okoli petintrideset mladincev. Precej jih dela na terenu, kar ovira udeležbo na sestankih.

Mladi smo aktivni predvsem na športnem področju. Trenutno se pripravljamo na športno srečanje 3. julija ob dnevu rudarjev.

V bodoče nameravamo organizirati več delovnih akcij, se ponovno

povezati z mladimi Kovinarsko v Krškem. Pričakujemo njihov obisk, povezan z ogledom delavniške hale. Želimo dosežati še boljše rezultate na športnem področju. Poskušali se bomo povezati s kulturno skupnostjo in ostalimi mladinskimi organizacijami v Trbovljah.

Predvsem pa bomo uresničevali plan, ki smo si ga začrtali za obdobje 1983—85. Še naprej bomo sodelovali in skupno reševali probleme v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah. Posebno razumevanje za nas ima sindikat, ki nas večkrat tudi denarno podpre.

Mladi v kombinatu — pišite nam o svojem delu in uspeh!

Dragica Bregant

O delovanju OO ZSMS TOZD RESD Hrastnik

Osnovna organizacija ZSMS je v preteklem letu delovala dokaj dobro, čeprav so nanjo padale določene kritike. Dobro je delovala na športnem področju, na kulturnem in družbeno-političnem področju pa slabo. V letu 1982 so naši mladinci sodelovali na nekaterih delovnih akcijah in proslavah na območju naše občine. Udeleževali so se tudi brigad. V letu 1982 se je zvezne delovne akcije udeležil en mladinec, in to Peter Prosenc, ki je bil na zvezni akciji v Slovenskih Goricah. Naši mladinci so sodelovali na lokalni delovni akciji na Kalu, ki je trajala dva dni. Kopali so vodovod, dolžina trase pa je bila 1300 m. Ta akcija je bila pomembna za razvoj Kala, ker so nekateri krajanje še brez pitne vode. Organizirali smo tudi dve samostojni delovni akciji, in to na platoju izpred delavnice. Na delovnih akcijah je sodelovalo zadovoljivo število mladincev. Prvo akcijo smo organizirali 23. aprila 1982 in je na njej sodelovalo 24 mladincev. Drugo pa smo organizirali 24. 9. 1982 s sodelovanjem 21 mladincev. Na obeh akcijah smo pospravljali plato pred delavnico ter v kontejner nalagali razen neuporaben mate-

rial. Na prvi akciji smo se dogovorili tudi glede kresovanja in praznovanja 1. maja — praznika dela. Postavili smo kres na rudniških Nasipih, toda odziv mladincev je bil zelo majhen, saj je pri postavitvi kresovanja sodelovalo samo pet mladincev. Sodelovali smo tudi pri sprejemu Titove štafete, ki smo jo sprejeli pred osnovno šolo Heroja Rajka. Iz naše OO ZSMS so pri sprejemu sodelovali trije mladinci, oblečeni v rudarske uniforme.

V preteklem letu smo imeli v naši osnovni organizaciji štiri sestance, na katerih smo razpravljali in obravnavali pripombe na osnutek gradiva za XI. kongres ZSMS. Pripravili smo tudi nekaj pripomb, ki smo jih posredovali na OK ZSMS. Na sestankih je bil odziv slab, obravnavali pa smo tudi tekočo problematiko naše OO ZSMS. Ugotavljamo, da programa dela, ki smo si ga zastavili in potrdili, nismo v celoti uspeli realizirati. Temu pa je vzrok premajhna aktivnost večine mladih v naši OO ZSMS. Prav tako ugotavljamo, da ni bilo povezovanja med sindikatom in ZK.

Upam, da bo v letošnjem letu aktivnost večja.

Mladi smo storili malo, ker smo v večini izvajali samo tisto, kar smo morali.

Bojan Ramšak

DELO OO ZSMS TOZD PREMOGOVNIK TRBOVLJE

OO ZSMS TOZD PT je imela v času 1982—1983 osem sestankov predsedstva OO ZSMS in štiri sestance OO ZSMS. Imeli smo tudi več skupnih sej z DPO na premogovniku, kjer smo se vključevali v predkongresne aktivnosti v lanskem letu, kongresa ZK sindikata in mladinskega kongresa, kjer smo bili mladinci najbolj aktivni.

Izpeljali smo dva mladinska udarniška delavnika — enkrat na proizvodnji premoga in drugič pri pravilu odpadnega železa. Dosledno smo se vključili tudi v udarniški delavnik, ki so ga organizirale DPO.

Na mladinske delovne akcije smo

poslali pet mladincev, ki so zastopali našo temeljno organizacijo. Svojo nalogo so uspešno opravili, saj so prejeli najvišja delovna priznanja in plaketo izrednega udarništva na MDA »Paračin 82«. To je bila brigada »Ustanovnega kongresa KPS«. Iz svoje sredine smo izbrali mladince, ki je obiskoval mladinsko politično šolo in jo uspešno končal. Iz svojih vrst smo predlagali štiri mladince v ZK. Tekmovali smo na Občinskem kvizu »Mladost v besedi, pesmi in spretnosti«, ki je bil posvečen 90-letnici rojstva tov. Tita in 40-letnici ustanovitve narodnoosvobodilnih udarnih brigad s ciljem, da si mladi poglobijo znanje o socializmu in naši revoluciji. Nastopili so trije naši mladinci s sodelovanjem treh vojakov in ekipno osvojili drugo mesto.

Aktivno sodelujemo z Občinsko konferenco ZSMS Trbovlje. Mladinci delujejo v naslednjih komisijah:

komisiji — za delo s pionirji, za šport in rekreacijo, za mednarodne odnose ter centru klubov OZN.

Mladi se zavedamo sedanjega ekonomskega položaja, zato kolikor je v naši moči ustvarjalno prispevamo k stabilizaciji in delu DPO in samoupravnih organov, kjer smo člani. Želja aktivnih članov ZSMS je, da bi se aktivno vključili še vsi ostali mladinci, ki so še neaktivni, saj bi tako s svojimi predlogi popestrili dela mladinske organizacije.

Bojan Škrlep

Pripravljamo mladinsko konferenco v DO ZPT in SOZD REK EK

Med najaktualnejše naloge mladinske organizacije sodita sklic koordinacijskega sveta OO ZSMS DO ZPT in koordinacijske konference OO ZSMS SOZD REK EK, ki bo predvidoma zadnji teden v maju.

Sklic obeh organov v bistvu predstavlja potrditev nove organizirano-

sti mladih v SOZD, ki je prikazana v shemi. Kot je razvidno iz sheme, je predvideno, da se bodo mladi v DS SS in DS PD Hrastnik vključili v osnovne organizacije po tozdih, mladi iz TOZD Predelava jamskega lesa in DS PD Trbovlje pa v osnovno organizacijo ZSMS TOZD Premogovnik Trbovlje. Združitev OO ZSMS DS SS DO ZPT in OO ZSMS DS ASO in TSO je v teku, formirati pa bo treba tudi osnovno organizacijo v DO Rudnik Laško.

Koordinacijski svet OO ZSMS DO ZPT (v nadaljnjem besedilu svet) se bo tako sestel prvič.

Vzpodbudno pa je tudi, da se bo po nekaj sušnih letih sestala tudi

koordinacijska konferenca OO ZSMS SOZD REK EK, v katero so po novem združeni tudi mladi iz delovnih organizacij iz Senovega, Kanižarice, Laškega. Torej se v konferenco — kakor kaže shema — ki predstavlja obliko usklajevanja interesov in akcijske enotnosti vseh mladih sestavljene organizacije, povezujejo vse osnovne organizacije ZSMS. Vsaka od njih izvoli v konferenco dva delegata.

Podobno je s svetom, le da se vanj — kot se vidi iz sheme — povezujejo samo osnovne organizacije ZSMS v DO ZPT. Za oblikovanje sveta so se osnovne organizacije odločile, ker je praksa pokazala po-

trebo po usklajevanju interesov in akcij mladih v DO ZPT, še posebej, ker so osnovne organizacije locirane na področjih Trbovelj, Hrastnika in Zagorja. V ta organ izvoli vsaka osnovna organizacija po dva delegata.

Med formalne pogoje za delovanje sveta in konference sodijo tudi pravila o organiziranosti in delovanju le-teh. V lanskem letu so bila izdelana ta pravila in poslovnik o delu osnovnih organizacij ZSMS v SOZD in dana v javno razpravo. Na osnovi pripomb je bil izdelan predlog, ki bi ga morale osnovne organizacije ZSMS sprejeti, vendar tega niso storile.

Zato smo v letošnjem letu forsirali sprejetje teh aktov, kar so osnovne organizacije v večini primerov na volilno-programskih konferencah tudi storile.

V teku je tudi evidentiranje delegatov osnovnih organizacij za svet in konferenco.

In kar sodi med najvažnejše stvari — izdelana sta že predloga programov sveta in konference.

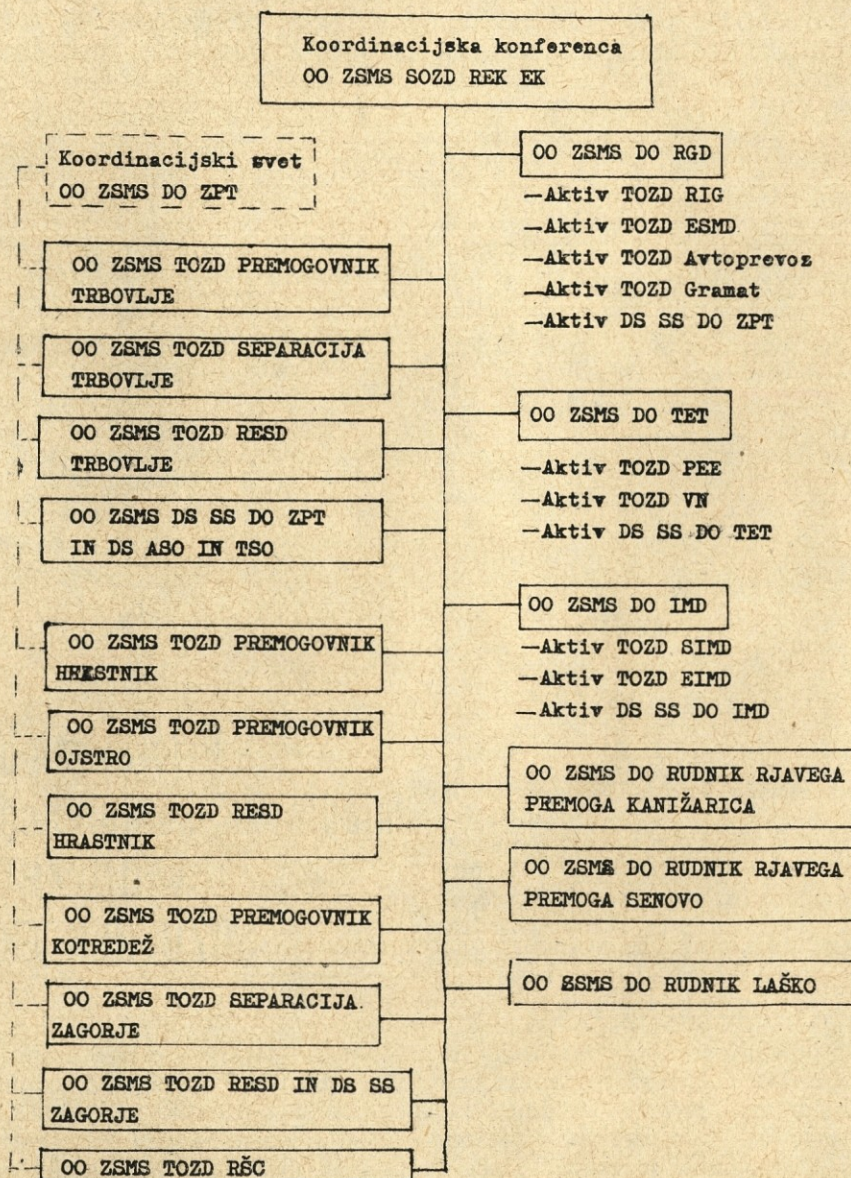
Vse to kaže, da se mladi v naši sestavljeni organizaciji intenzivno pripravljamo na sejo sveta in konference.

Božo Marot

Izvoljen je svet občine Zagorje

Vsi trije zbori skupščine občine Zagorje so na svojih sejah dne 30. marca 1983 na predlog Predsedstva občinske konference SZDL Zagorje ob Savi prvič izvolili Svet občine Zagorje.

V ta novi organ so izvolili priznane družbeno-politične, kulturne in druge javne delavce, ki so s svojim revolucionarnim ali dolgoletnim delom na odgovornih funkcijah v družbeno-političnih in samoupravnih organizacijah in skupnostih dali in še dajejo pomemben prispevek h graditvi in razvoju socialističnih družbenih odnosov v zagorski občini.



Shema predvidene organiziranosti mladinske organizacije v SOZD REK Edvarda Kardelja.

V Svet občine Zagorje so bili izvoljeni: Damjan Brvar, Nande Dornik, Jože Eberl, Milan Garantini, Mirko Herman, Janez Ihanec, Jože Janež, Dušan Kolenc, Franc Kopitar, Viktor Kovač, Ivan Kljukej, Vinko Kramar, Ivan Krautberger, Karel Kurent, Milan Okrogar, Otmar Pečar, Poldo Pečar, Franc Podbregar, Franc Poženel, Ivo Pust, Ivanka Vidic, Robert Vozelj, Stane Zupančič, st., Jože Žohar in Alojz Žužek-Tarzan.

Vseh 25. članov sveta je prejelo častno listino o izvolitvi.

Čestitamo. (tl)

Svet občine Trbovlje

Občinska konferenca SZDL Trbovlje je v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in okrožnim odborom aktivistov Oslobojilne fronte za revirje, pripravila predlog za izvolitev članov sveta občine Trbovlje. O tem je svojočasno sprejela občinska skupščina Trbovlje odlok o ustanovitvi sveta občine.

V postopku kadrovskih priprav je za člane sveta občine kandidiralo 62 možnih kandidatov. Na svoji seji 11. maja 1983 pa je predsedstvo OK SZDL sprejelo predlog kandidatov za člana sveta občine Trbovlje, katerega bodo obravnavali zbori občinske skupščine Trbovlje. Na dan 1. junija, to je na dan občinskega praznika občine Trbovlje, se bo svet občine konstituiral. V svet občine so predlagani za izvolitev naslednji člani:

Peter Adlešič, Anton Alič, Jože Babič, Stojan Batič, Anica Conradi, Alojz Čede, Alojz Dular, Karl Forte-Marko, Ivan Gorjup, Franc Grčar, Angela Grebenc, Slava Gulič, Hinko Kamnikar, Pavle Kovač, Milani Kožuh, Franc Kralj-Cink, Ado Naglav, Franc Naglič, Alojz Ocepek, Jože Pikel, Alojz Ribič, Betka Škufca, Stane Šuštar, Alojz Toplikar in Anton Vratnar-Antonko.

K izvolitvi prvega sveta občine Trbovlje čestitamo vsem njegovim članom!

Za porodniški dopust POVEČANJE NADOMESTILA

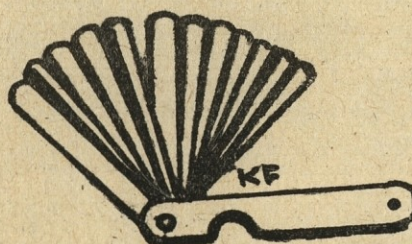
Občinska zdravstvena skupnost Trbovlje je sredi maja t.l. sprejela sklep o uskladitvi nadomestil osebnega dohodka delavkam za čas porodniškega dopusta. S 1. 1. 1983 se tako povečajo nadomestila osebnega dohodka za 26 %, in to na temelju ugotovljene rasti čistih osebnih dohodkov zaposlenih delavcev v SR Sloveniji. Upravičenost do povečanja pa je ostala nespremenjena glede na določila SaS o poročniškem dopustu.

Podobne sklepe so sprejele tudi ostale občinske zdravstvene skupnosti.

Obisk Poljskega veleposlanika v REK EK

Dne 26. aprila t.l. je v popoldanskih urah obiskal naš kombinat veleposlanik Poljske v Jugoslaviji Viktor Kinecki. Razgovore je imel v prostorih DO Termoelektrarna Trbovlje skupno s svojimi sodelavci in predsednikom poslovnega odbora našega kombinata ter poslovnimi delavci Termoelektrarne Trbovlje. Pogovarjali so se o možnostih sodelovanja poljskih podjetij pri nameravani gradnji TE TO III v Trbovljah.

Gostje so obiskali tudi Štefana Korošca, člana predsedstva CK ZKS, Jakoba Piskernika, predsednika Republiškega komiteja za energetiko, Ljubljansko banko — Združeno banko in Franca Šetince, predsednika RK SZDL Slovenije.



Junaki Španije

(nadaljevanje)

Edini še živeči španski borec iz Revirjev Ivan Dolinšek danes živi na Reki. V svojih spominih, objavljenih v zborniku, je zapisal:

»S skupino osemindvajsetih prostovoljcev, največ Slovencev, sem pripotoval oktobra 1936 v Pariz iz departmaja Pas de Calais, kjer sem delal v rudniku premoga. Po nekaj dneh preverjanja in organiziranja skupine smo pustili naše stvari in dokumente v Parizu in odšli proti Perpignanu. Tu je organizacija za prehod delala s polno paro. Formirale so se skupinice, ki so ponoči prešle s kamioni francosko-špansko mejo.

V eni takih sem bil tudi jaz. Tik pred mejo smo dobili pasose kot španski povratniki in tako sem prekoračil mejo pod novim imenom Juan Forraro. Noč je bila mrzla, zobje so nam šklepetali od mraza, a v srcu nam je bilo toplo od nestrpnosti, da bi čimprej prišli na bojišče.

Naslednji dan smo prispeli v Figueras, kjer je bilo v neki stari trdnjavi zbirno mesto prostovoljcev. Slišati je bilo razne jezike, in sicer francoski, češki, srbsko-hrvatski, madžarski, nemški, poljski, a vse nas je povezovala beseda compagnero (tovariš). Praktično smo se že počutili kot borci revolucije.

Nekaj dni smo počivali, nato sedli v vlak, ki nas bo odpeljal v Barcelono, nato v Valencijo in končno v Albacete, glavno zborni mesto mednarodnih brigad.

Potovanje je potekalo precej počasi zaradi letalskih napadov. Vlak je bil okrašen s španskimi in rdečimi zastavami. Slišati je bilo pesem v vseh jezikih, a največ Internacionalo, ki je zvenela, kot da jo pojememo v enem jeziku, povezujoč borbena srca.

Na vsaki postaji so nas pričakali ljudje in nas navdušeno pozdravljali: »Vivan los internacionales«. Španci so nas obsipavali s cvetjem in pomarančami, izkazujoč tako gostoljubnost. Vedeli so, da jim pri-

hajamo na pomoč z iskrenimi željami, odločeni, da jim darujemo tudi naša življenja za njihovo pravično stvar.

V Albaceti so nas namestili v kasarni Salamanka. Ponovno so nas pregledovali, izpisovali biografske podatke, razdelili vojaške obleke, orožje in plinske maske. Nato so nas poslali na vaje v bližnje mesto, kjer se je formirala 13. mednarodna brigada. Jugoslovane so uvrstili v 1. četo 8. bataljona Čapajev.

V četi je bilo 46 Jugoslovanov, nekaj Madžarov, trije Belorusi, ki so prišli oprat svojo preteklost in so vsi padli, nekaj Avstrijcev in dva Angleža. Na pohodih smo peli vsak v svojem jeziku. Čeprav sta bila Angleža samo dva, sta tudi, poleg nas, urejala stenski časopis.

Po strogih vojaških vajah je prišlo povelje za odhod na fronto. Vsi smo bili navdušeni, ker smo mislili, da odhajamo v Madrid, kjer je bila v tem času situacija zelo težka. Namesto na sever so nas poslali na vzhod. Ko smo prišli v Valencijo, je bil opravljen časten pregled čet. Nato so nam dodelili enoto pravkar prispelih ruskih tankov, s katerimi so nas poslali decembra 1936 na teruelsko fronto, da bi z napadom na Teruel pritegnili enote iz Madrida in tako olajšali položaj branilcev.

Borbeno razpoloženi smo se na kamionih peljali skozi Valencijo, po kateri so se razlegale pesmi medna-

rodnih brigad z naslovom: Po dolinah in po gorah in Internacionala. Mimo nas so bežale revne vasi, kjer je kraljevala stoletna beda. Povsod so se dvigovale stisnjene kmečke pesti. Po Segorbi, manjšem mestu, smo se obrnili proti goram, med katerimi leži mesto Teruel.

Borbe za Teruel 1936

Nekako sredi polovice decembra se je začela naša ofenziva na Teruel. Obkolili smo ga z vzhoda, severa in zahoda. Brigada Galan je napadala na vzhodu, naša, 13. na severu, anarhisti z zahoda.

Kota za koto je padala v naše roke. Odsekali smo železniško progo za Teruel na zahodu in glavni most. Sovražnik se je umaknil v mesto. Napadali smo hitro, čeprav so kroglice žvižgale z vseh strani.

Mnogi so obležali ranjeni in tudi mrtvi.

Na večer pred glavnim napadom se je naša četa spravila v jamo pod nekim mostom. Na sredi votline, skrite pred sovražnikovimi očmi, se je kuhala večerja, njen duh je dražil naše lačne želodce. Ko smo posedali okrog in čakali, da pojemo nekaj toplega, je odjeknila eksplozija. Sovražnikova granata se je razletela poleg kotla s pripravljeno večerjo. Na srečo smo bili dovolj daleč in nismo imeli človeških izgub.

Naslednji dan, mislim, da je bilo 28. decembra, smo zavzeli glavno

koto, s katere so se jasno videli bunkerji in prve teruelske hiše. Držali smo centralni položaj. Z leve se je proti mestu vijugala cesta, z desne je segal prepad vse do železniške proge. Okrog nas so žvižgale kroglice. Na koncu ceste, nekoliko levo od vrha, smo videli sovražnikovo utrdbo, s katere je streljal težki mitraljez. Ko sem pogledal pozorneje, sem opazil Marokančevo glavo.

»Vidiš tistega Marokanca?« sem dejal Andriji Černiču, ki je ležal na moji levi, a ni ničesar odgovoril. Obrnil sem se. Andrijev obraz se je zaril v zemljo, a na francoski čeladi, natančno na sredi, je zijala luknja. Zadel ga je maroški ostrostrelec. Ubogi Andrija, kot da bi kaj slutil, nam je govoril pred nekaj urami: »Če padem, ne pozabite na mojo ženo in dve deklici v domovini.«

Pod telesom neznanega mrliča

Prišlo je povelje, da pod varstvom ruskih tankov preidemo v napad na sovražnikovo utrdbo, s katere je težki mitraljez kosil po naših vrstah. Pero Levantin in jaz sva dobila torbice, v katerih je bilo po šest ročnih bomb. Poleg tega sem dobil še rdečo zastavico, da bi lahko signaliziral, do kod smo prišli.

Hitro sta se z leve strani ceste pojavila ruska tanka, ki sta tolkla po sovražnikovih položajih s topovi in mitraljezi. Ko sta prišla v našo bližino, sva poskakala iz zaklonišča in stekla, jaz za prvim. Pero za drugim. Tako zaščitena sva dospela pred sovražnikovo utrdbo. Ko sta se tanka obračala, da bi se vrnila po novo municijo, sem skočil v jarek poleg ceste in takoj vrgel bombe, drugo za drugo na sovražnikovo trdnjavo. Mitraljez je utihnil. Medtem ko sem pogledal nazaj, sem videl, da sem se od naših preveč oddaljil. Ležeč v jarku, v katerem me je na levi ščitil nasip, spredaj drevo, na desni prepad, sem mahal z rdečo zastavo in našim signaliziral, do kod sem prišel.

Nenadoma mi je desna roka omahnila. Začutil sem ostro bolečino in kri je obarvala rokav. Krogla mi je prebila mišico na desni roki.

Sovražnik je staro posadko nadomestil z novo in okrepil ogenj. Kroglice so padale kot dež, posebno



Člani ZRSV Trbovlje so se v začetku aprila t.l. strokovno in družbeno-politično usposabljali za nadaljnje delo.

Foto: Trbovlje

z nezavarovane desnice. Bil sem okrog petdeset metrov od sovražnika, bliže njemu kot našim. Obvladoval sem se, da nisem skočil iz zaklonišča, ker sem se bal, da bi me ujeli. Z levo roko sem otipal v torbi še eno bombo. Aktiviral sem jo z zobni, odločen, da bodo drago plačali moje življenje.

Vendar niso prišli ven, ker so naši močno streljali.

Pogledal sem na levo in opazil na dosegu roke telo mrtvega borca mednarodnih brigad. Ko sem ga povlekel za šinjel, se je zvalil name. Zadet je bil točno v čelo. Tako me je s svojim telesom pokril in zaščitil. Zaklonjen v jarku, spredaj zavarovan z deblom sem slišal, kako krogle udarjajo po mojem mrtvem zaščitniku.

To je trajalo skoraj vse popoldne. Na srečo je bilo tega decembrskega dne precej hladno, pa se mi je krvavitev iz rane ustavila. Kadarkoli sem pogledal izza debla, sem videl glave s fesi v sovražnikovi utrdbi.

Končno se je začelo mračiti in streljanje je na obeh straneh pojenjalo. Moral sem misliti na umik. Izvlekel sem se izpod mrtvega tovariša in se splazil nazaj do drevereda. Mislil sem, da to traja celo večnost.

Končno sem zaslišal glasove tovarišev. Ko me je komisar Kalafatić zagledal, se je začudil: »Si še živ? Mi smo te že odpisali.«

Tega dne smo imeli veliko izgub. Padel je tudi komisar čete Kazimir Krušnjak. Raznesla ga je ročna bomba.

Čeprav so bili pogoji dobri, ta napad ni uspel, zato ker ni bil organiziran celoten napad bataljona. Nas, ranjence, so poslali na bližnje previjališče, nato do vasi, kjer smo na tleh neke barake dočakali jutro. Ko je prišel ambulantni voz, nas je prepeljal v bolnico v Valencijo.

Vinko Trinkaus

(1. nadaljevanje)

Cile je vstal, se z rokami uprl na rob mize, jezljivo gledal ženo in očeta. Zadenjski se je pomikal proti vratom. Fortunat je roteče dvignil roke in ga spravljivo prosil:

»Cile, nikar se tako ne razburjaj. Midva ti hočeva le dobro. Strah naju je, da bi se z delom pretrgal. Veliko močnih knapov se je preganalo in omagalo. Potlej ni nihče cenil tega, kar so napravili.«

Bahavo se je kremžil tistu, žene pa nalašč ni pogledal.

»Ne bom se prenal, ne propadel. Močan sem, zdržal bom. Ne bo treba prav dolgo. Dobili smo stroje, odpirali nove rudnike, zaposlili nove knape. Potlej bomo lahko starejši knapje malo predahnili. Do takrat pa je treba delati z vsemi močmi, toliko, kolikor kdo zmore!«

Pomahal jima je z roko, preslišal Metin krik in naglo odšel iz kuhinje.

Kakor mu je sprva godilo, da so ga kot novoizvoljenega predsednika sindikata ustavljali, ga prosili za različna posredovanja in usluge, tako so Ciletu prošnje postajale vse bolj mučne. Rad bi večini ljudi, ki so ga prosili, pomagal. Sprva je bil tako nepreviden, da je obljubljal, kako se bo zavzel in podprl njihovo prošnjo. Računal je, da bo z zagnanostjo in vztrajnostjo uspel izposlovati nova stanovanja, nove službe v pisarnah. Ko je v pisarni pred rudniškim hišnikom s pestjo udaril po mizi in zahteval, da morajo reševati tudi stanovanjske stiske, mu je hišnik razgrnil sliko knapovskih kolonij. Z roko mu je razburjen kazal po vsem levem pobočju doline, kjer so bile kolonije, in ga vpraševal, kje ima eno samo nezasedeno stanovanje. Hišnik je zdražen silil, naj pove, koga lahko izseli, da bo pridobil novo stanovanje.

»Razumi, Cile, meni je stokrat huje, ker sem postavljen za hišnika, »mu je začel mirneje razlagati hišnik Berlot, ko je videl, da Cile kuja premišlja. »Mene ženske obletavajo na poti. Prihajajo v pisarno, celo na dom. Kar je najbolj zoprno:

Knapovščina

III.

Prinašajo mi darila, klobase, žganje, koruzno moko, celo kose blaga. Vse to jim vračam, se jezim, ženske pa bi rade stanovanja. Včasih, čeprav je bilo hudo krivično — ti se še dobro spominjaš — po treh mesecih je moral vsak upokojeni knap izprazniti rudniško stanovanje in si poiskati sobico pri zasebniku. Zdaj, po novem, ker to ni socialno, tega ne zahtevamo več. Nihče se ne odseli, ne zidamo novih stanovanj, družine naraščajo, vsi pa od mene zahtevajo stanovanja. Povej mi, za eno samo prazno stanovanje. Prosim te pa, nikar nič ne obljublaj. Potem prihajajo ženske k meni in pravijo: 'Saj je Cile obljubil, da se bo zavzel, da bodo o tem govorili na sindikatu.' Prosim te, pogovorite se na sindikatu z upravo rudnika, da bomo gradili nova stanovanja! Potem se bomo pogovarjali, lahko tudi na sindikatu, po kakšnem načelu jih bomo delili?«

Rad bi ovrigel hišnikove trditve, a je žalosten spoznal: dokler ne bodo začeli graditi, prezidavati ali postavljati vsaj lesenih barak, s čimer so začeli Nemci, do takrat ne bo mogel posredovati za nova stanovanja. Podobno je bilo tudi s službami v pisarnah, kamor bi matere rade zaposlile svoje hčere. Nekaj deklet, ki niso bile večje pisarniškega dela, a so se sproti učile tipkanja, so vzeli na občino, pa tudi k političnim organizacijam. To pa je spodbodlo matere, ki so menile, da imajo pametne hčere, da je za vse najboljše, če jih zaposlijo v pisarnah. Izučilo ga je, prva vnema je usahnila, in je že od daleč dvigoval roke. Miril je ženske, ki so ga skušale s slapom besed, celo s solzami pripraviti do tega, da bi se on, zdaj ko je povsem blizu oblasti, zavzel za njihove otroke.

Ni nameraval, ampak do sestanaka na okraju je bilo še uro in pol, pa se je odločil, da zavije k Milanu, da se z njim spotoma pogovori, kako bosta jutri izpeljala sestanek odbora sindikalne podružnice. Računal je, da bo na sestanku precej vroče. Kot so ga obvestili, namigovali, je



zaslutil, da bodo nekateri odborniki pritiskali, da naj vendar že sindikat nekaj napravi, da se bo vsaj prehrana knapom izboljšala.

Pepca ga je z nasmehom pozdravila, ko pa se je uzrla k sinu Milanu in videla njegov blede, izpiti obraz, je strogo premerila Cileta in mu očitajoče odkimavala:

»Če je imel Milan srečo, da ga v partizanih ni zadelo, ima smolo, da se je dal pregovoriti in je šel k tebi za tovariša. Mislim, da bo tebi uspelo, kar se ni posrečilo Nemcem. Prej kot v dveh letih ga boš spravil v grob.«

Cile je natančneje pogledal Milana. V kopalnici se mu ni zdelo, da bi Milan shujšal. Začel je premišljevali, kak je bil Milan, ko ga je srečal v restavraciji po vrnitvi iz partizanov. Takrat je bil res nabit z močjo. Zdaj pa je imel zelo upadla, bledikava lica. Ampak, saj se bo privadil, je bil prepričan Cile. Tudi on je bil na pogled suhoten, bledikav, vseeno pa čvrst.

»Pepca, še nekaj mesecev z lopato in Milan se bo utrdil, kot sem se jaz. Delo v jami mu ne bo delalo posebnih preglavic. Tako si mislim: če že greš v jamo, se odločiš za knapa, potem moraš vsaj dobro zaslužiti. Za majhno plačo se po mojem ne splača hoditi pod zemljo. Če ne bi bilo težkega dela, se že zaradi teme, vročine in slabega zraka ne izplača v jamo. Pri meni se bo Milan naučil prave knapovščine. Ko popravimo vse najhujše, ne bo več take potrebe po premogu, ne bo vsa industrija visela le na nekaj rudnikih, se bo Milan vpisal v nadzorniško šolo. Potlej mi bo komandiral, kako naj delam, me okregal, če bom premalo naložil vozičke,« se je gromko zarežal Cile.

Misel, da bo njen sin nadzornik, je bila Pepci všeč. Posilil jo je nasmeh. Ko pa je pogledala sina, se je v hipu zresnila.

»Bojim se, da je zanj to le prehudo,« je zaskrbljeno stokala in se mrščila. »Kot slišim, moj Blaž jih nikoli, če ni imel tretjega na odkopu, ni naložil dvaindvajset. Vidva pa kar nista srečna, če jih toliko ne naložita vsak dan. To je prehudo. Niso vsi tako hudičevo čvrsti, kot si ti, Cile. Povrh pa še sestanki, da hodi Milan domov samo še spat.«

Cile je brez povabila prisedel. Toplo, dobrikajoče je gledal Pepco, ki je zgražajoče šobila usta. Imel je čas, tudi prerekanje z odločno Pepco ga je zabavalo. Moral je gibati, vsaj z jezikom.

»Povedal ti bom, pa ne mislim očitati. Enega sina, ki jih ne bo nikoli naložil niti dvajset, slej ko prej se bo zrinil v pisarno, že imaš. Tudi za Tino bomo poskrbeli, da bo zapustila svojo delavnico in se zaposlila v pisarni. Najmlajši, Dani, bo tako gospod. Povem ti, Pepca: niti na enem sestanku ne bi upal nagovarjati knapov, da bi napravili kaj več, če ne bi bil sam med najboljšimi knapi. Nikoli ne bom silil ljudi v to, česar sam ne bom sposoben ali voljan napraviti! Če pa misliš, da je Milanu z menoj prehudo, bom prvega zaprosil, da mi dodelijo drugega tovariša. Čeprav mi bo za njim, kot tovarišem hudo. Ti si mati, že veš.«

Pepca je kmalu uganila, kam Cile zaobrača razgovor. Milan, ki je med Ciletovim pripovedovanjem tiho stokal, je nenadno divje kriknil:

Če se misliš, mama, vmešavati v mojo službo in skrbeti zame, ti povem, takoj se odselim v samski dom! Misliš, da sem še mlečen otrok in moraš skrbeti zanj? Če je v jami težko, sam trpim. Če bo prehudo, bom prosil za premestitev. Zame drugi ne boste skrbeli!«

O, madona, kako sta ostra, je spreletelo Cileta. Milan ima odločnost in trmo po materi. Po očetu je ni mogel podedovati. Potulil se je v strahu, da bi z neprevidno besedo lahko spor med materjo in sinom tako zaostрил, da bi počilo. Če bi se Milan odločil, da zapusti dom, potem se ne bi vrnil, tudi če bi ga že čez minuto pogrevalo, da se je tako odločil. Začutil je stisk. Milan ga je potegnil za roko, naj vstane. Cile se je hotel ljubeznivo posloviti od Pepce, pa je videl, da užaljena, z rokami prekrižanimi na prsih, strmi v sina. Ni trenila z očmi. Čakala je, da se bo Milan opravičil. Namesto tega je Milan potegnil Cileta za roko. Na balkonu ga je izpustil in solzan, s stisnjenimi usti pogledal proti vratom, kot bi se za zmerom poslovil.

(nadaljevanje sledi)

Jubilej rudarske godbe Hrastnik

Dne 26. aprila t.l. je bilo ob 18. uri v Delavskem domu v Hrastniku zelo praznično. Številni občani so namreč s svojim obiskom počastili 130-letni jubilej Rudarske godbe iz Hrastnika. Slavnostni koncert pa je bil namenjen tudi praznovanju 27. aprila dneva OF in praznika dela 1. maja.

Predstavniki družbeno-političnih organizacij je po uvodni internacionali spregovoril o pomenu obeh praznikov, nato pa je predsednik Skupščine občine Hrastnik Franjo Krsnik po predhodni obrazložitvi podelil tovarni Kemičnih izdelkov državno odlikovanje za dosežene uspehe... Predsednik godbe Mirko Potočan je nato orisal 130-letno delo in razvoj Rudarske godbe v Hrastniku nato pa se je razvil program. Pod vodstvom Franca Grebenska so na jubilejnim celovečernem koncertu odigrali osem skladb domačih in tujih avtorjev. Pred koncem koncerta so predstavniki številnih organizacij pozdravili godbenike, jim čestitali ter jim želeli tudi nadaljnji napredek tako v pogledu številčnosti kakor tudi kvalitete. V imenu pokrovitelja SOZD REK EK so se godbenikom zahvalili za dolgoletno delo in sodelovanje član PO Metod Malovrh, dipl. inž. rud. V spomin jim je izročil skulpturo v lignitu z rudarskim motivom.

Ob jubileju je godba izdala brošuro z naslovom 130 let rudarske godbe Hrastnik in posebno značko.

Rudarski godbi Hrastnik vso srečo in napredek na vseh področjih v vseh nadaljnjih letih! (tl)

Uspeh mladih glasbenikov na zveznem tekmovanju

V času od 20. do 24. aprila t.l. je potekalo v Hercegovnem zvezno tekmovanje učencev glasbenih šol in srednjih glasbenih šol iz vseh republik in pokrajin. Tega tekmovanja se je udeležilo tudi večje število učencev glasbenih šol iz revirskih občin.

Udeleženci so dosegli na tem tekmovanju izjemno lep uspeh, kar dokazuje naslednji pregled:

— Jože Kotar, glasbena šola Trbovlje, razred Ervina Plevnika, je dosegel I. mesto v I. kategoriji klarinetov;

— Ečo Matko, Glasbena šola Trbovlje, razred Iva Zmrzlaka, je dosegel I. mesto v I. kategoriji pozavna;

— Jure Cizej, Srednja glasbena šola, razred Igorja Karlina, II. nagrada v III. kategoriji klarinetov;

— Toni Umek, Srednja glasbena šola, razred Alojza Zupana, I. nagrada v IV. kategoriji klarinetov.

Tudi ostali udeleženci so dosegli dobre uvrstitve.

Vsem tem, ki so člani Delavske godbe Trbovlje, sedanji in bivši učenci Glasbene šole Trbovlje čestitamo k doseženemu uspehu in želimo, da bi kot dobri in zvesti člani Delavske godbe Trbovlje nadaljevali s takšnimi uspehi tudi vnaprej.

Dne 16. maja popoldan je predsednik Skupščine občine Trbovlje Henrik Pušnik pripravil sprejem vseh udeležencev letošnjega republiškega in zveznega tekmovanja učencev Glasbenih šol iz Trbovelj skupno s profesorji in jim v imenu občinske skupščine, izvršnega sveta, družbeno-političnih organizacij in ostalih občanov čestital k doseženemu uspehu. (tl)

Marica Grešak-Jakopič

Pripoved in tožba rudnika Laško

Ko bil sem še mlad, bil sem bogat,
premnogi rudar imel me je rad.
Skrbno po meni so rove kopali,
kjer moje skrito zlato so iskali.

Po mojih nedrih so nežno kopali,
pazljivo premogove sloje iskali.
Rudarji lep kruh so dajali sinovom,
oni spet svojim novim rodovom.

Bom svojo pripoved povedal lahko?
Kako se je meni godilo hudo!
Ko okupator je k nam privihral,
še jaz sem drhali resnično se zbal.

Kaj zdaj naj sovragom jaz dajem zlato?
Da bi raztrgali moje telo!
Me izrabili, onečastili
kot moje rudarje, premnoge pobili?!

A moji rudarji so puške zgrabili
in neko noč me s treskom rešili.
Potem sem mnoge v nedrih skrival,
celil jim rane in tiho počival.

Začel sem ihteti od znotrajšnjih ran,
od zruškov nevarnih bil sem obdan,
gorelo — lomilo se je pod menoj,
rešitev zdaj mogla bi priti takoj!
In res so se mladi rudarji vrnili,
mi celili rane in me bodrili;
zdaj si spet naš in v naših rokah,
izgnali smo vruga, trpljenje in strah!

Začutil življenje sem v svojem telesu,
vonj me prevzel po svežem je lesu,
krampi, lopate in žuljava dlan
so moje zlato spet dale na dan!

Ponosen sem bil na svoje zlato,
na zapečkah pozimi bilo je toplo,
a nekaj sem z grozo opazil nekoč,
neurejen sem postal in spet preveč vroč!

Spet razočaran sem bil za zvestobo,
z menoj so začeli delati grobo!
Neki, tam zunaj so mi sodili,
ne, moji rudarji to niso bili.

Skoro bi v grob me že položili
in me kot mrtveca v krsto zabili.
Otožno sem sklonil svojo glavo —
star sem, prestar, zato je tako.

Zdaj bom do konca vse vam povedal,
ko sem obupal in vse že spregledal,
novo ledino nekdo je zoral,
spet sem zaživel, še bom ostal!



Nande Razboršek

Neko sedanje popoldne

Nikoli se Jože
ni tako široko
postavil pred šank
kot tisto popoldne.

Nikoli še ni
tako radodarno napajal kolegov
kot tisto popoldne.

Bojana za šankom
je začudeno razpirala oči,
fantje na dvignjenih stolih
so se nemirno presedali
in strastno ugibali:

Kaj za tem čudnim
početjem tiči?

Jože je segel v žep,
na šanku je robec s premogom razvil
in fantom čistega vina nalil:

— Najbrž ne veste,
seveda ne veste...

Nič več se ne bom
v betonarni za skorje pehal...

Zdaj sem rudar,
od danes bom svoje moči
podzemlju, premogu
dajal...

Pregled kulturnih prireditev

V zadnjem mesecu so se zvrstile številne kulturne prireditve, na katerih so sodelovali člani kolektiva kombinata, bodisi kot aktivni pevci, igralci, instrumentalisti ali kot koristniki — poslušalci, gledalci posameznih prireditev. Nekaj jih bomo tudi tokrat kot običajno zabeležili.

Koncerti

Dne 5. maja je bil letni koncert Delavske godbe Trbovlje v večernih urah v gledališki dvorani Delavskega doma Trbovlje. Pod vodstvom Mihe Gunzka so izvajali skladbe do-

mačih in tujih avtorjev. Koncert je bil povezan z radijsko oddajo RTV Ljubljana — Priзма optimizma. Ta del oddaje je vodil napovedovalec Vili Vodopivec. Pred mikrofonom je povabil na razgovor Alojza Ribiča, ki je govoril o predvojnem in povojnem času v Trbovljah in njegovi udeležbi v NOB, govoril pa je tudi o gradnji Delavskega doma Trbovlje. Nadalje je povabil pred mikrofonom Jožeta Skrinarja, dolgoletnega kulturnega delavca, dirigenta in skladatelja, ki je govoril o predvojnem kulturnem življenju, kulturniških skupin v NOB v zgornji Savinjski do-

lini v letu 1944 in povojnem kulturnem življenju v Trbovljah, nazadnje pa je razgovor potekal tudi s Francem Princem, predsednikom Delavske godbe Trbovlje. Z njim sta govorila prav tako o kulturnem poslanstvu v Trbovljah, delu kulturnih organizacij, posebno v povojnem času, pa tudi o raznih drugih problemih današnjega trenutka. Publika je bila zelo navdušena nad celotno prireditvijo, posebno pa še nad igranjem godbe, saj se je godba kljub pomlajenemu sestavu izredno dobro odrezala in požela velik aplavz, zato je morala na koncu še dodajati.

V nedeljo 8. maja je sodeloval Moški pevski zbor Zarja Svobode Center iz Trbovelj na Trgu revolucije v Ljubljani, na zaključni prireditvi po pohodu ob žici okupirane Ljubljane. Nastopili so skupno s še tremi moškimi zbori in godbo Ljudske milice.

Dne 26. maja je bila ob 18. uri v Delavskem domu v Trbovljah koncert glasbene šole Trbovlje v počastitev dneva mladosti in občinskega praznika. Nastopili so solisti, komorne skupine, balet, harmonikarski in pihalni orkestri.

Dne 26. 4. je bila ob 14,30 uri v čakalnici premogovnika Trbovlje kulturna prireditev v počastitev 27. aprila in 1. maja. Nastopil je moški pevski zbor Zarja pod vodstvom Rika Majcna in recitatorja iz Pe Tončke Čeč.

Rudar Miha Gosak je v imenu sindikalne organizacije spregovoril o pomenu obeh praznikov, nato pa je tehniški vodja Robert Kravogel podelil najboljšim rudarjem knjige Tova-riš Tito.

Gledališke predstave

Dne 22. aprila so popoldan in zvečer nastopili v Domu Svoboda II gledališčeniki DPD Svoboda Janez Mencinger iz Javornika — Koroška Bela. Nastopili so z ljudsko igro Vdova Rošlin-ka.

Gledališčniki iz Brežic so gostovali na Senovem 8. maja. Predstavili so se popoldan v domu XIV. divizije z irsko komedijo Vražji fant z zahodne strani.

Likovna dejavnost

V času od 28. 4. do 10. 5. je RELIK razstavljal 18 del desetih svojih članov v avli splošne bolnišnice v Trbovljah.

Od 24. 4. do 10. 5. je bila v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu razstava na temo Spomeniki revolucije. Razstavljenih je bilo 29 fotopovečav, ki jih je posodila Moderna galerija iz Ljubljane. Pripravil jo je galerijski svet pri ZKO Trbovlje. Ob otvoritvi je zapeel nekaj borbenih pesmi slovenski moški pevski zbor iz Tržaškega.

Od 12. do 22. maja je razstavljal v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu slikar Engjell Berisha iz Prištine. Tudi to razstavo je pripravil galerijski svet pri odboru za likovno dejavnost ZKO Trbovlje s sodelovanjem slikarske kolonije Izlake — Zagorje.

Med ostalimi razstavami naj omenimo še razstavo, ki jo je pripravil Bogdan Šteh, član filatelističnega društva Trbovlje na temo: Olimpiada 1980 v Moskvi. Bila je od srede do konca maja t.l. v knjižnici Toneta Seliškarja v Trbovljah.

Med drugimi prireditvami je bil 17. maja ob 17. uri v Delavskem domu v Trbovljah »Veseli tobogan« v organizaciji in izvedbi radijskega programa RTV Ljubljana. Prireditev je tradicionalna in vedno dobro obiskana.

Precej prireditev se bo zvrstilo tudi ob 1. juniju, prazniku občine Trbovlje. O teh pa bomo poročali v naslednji številki. (tl)

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

V ZDA ZMANJŠANA PORABA ENERGIJE

Informativna redakcija ameriškega ministrstva za energetiko je sporočila, da je bila lansko letna poraba energije najmanjša v zadnjih 16 letih, poraba bo v naslednjih letih še nadalje upadala. Po podatkih iz tega sporočila je lanskoletna poraba energije na prebivalca znašala 306 milijonov britanskih termalnih enot, kar ustreza količini 14 ton premoga ali 53 barelov nafte. Na zmanjšanje porabe energije vplivajo predvsem visoke cene posameznih vrst energije.

Glede na to, da je gospodarska kriza povzročila zmanjšanje uvoza nafte, se to odraža tudi v porabi, predvsem pri gospodinjstvih in pri transportu. Lanskoletna poraba je bila najnižja od leta 1967. Računajo, da bodo cene nafte še nadalje nazadovale in da naj bi znašala koncem leta 1985 25 dolarjev namesto sedanjih 30 dolarjev za barel surove nafte.

ROMUNIJA KREPI ENERGETSKO BAZO

Romunija si zelo prizadeva, da bi okrepila svoje gospodarstvo, saj ima velike probleme s pokrivanjem dolgov napram inozemstvu. Zavrlo tega so pripravili načrt, da bi do leta 1990 z lastnimi močmi in lastno proizvodnjo pokrili celokupne potrebe po energiji iz lastnih virov. Program vsebuje poleg povečanja proizvodnje, tudi varčevanje z energijo. Predvsem imajo v načrtu povečanje proizvodnje premoga in nuklearne energije ter povečanje domače proizvodnje nafte. Delež termoelektrarn na premog za proizvodnjo električne energije bo znašal do konca tega desetletja 44 %, nuklearne elektrarne 18 %, hidroelektrarne pa 24 %. Delež termoelektrarn na mazut in plin pa se bo v tem času zmanjšal le na 4 do 5 %. V načrtu pa je predvidena poraba

sončne energije. Težave bodo nastopile predvsem pri proizvodnji nafte, saj ta zadnja leta nazaduje. Lansko leto so jo načrpali le še 11,7 milijonov ton. Načrpali pa so jo že tudi blizu 15 milijonov. Proizvodnja premoga je lansko leto znašala 37,7 milijona ton, plan pa je znašal 44 milijonov ton. Za letos so predvideli proizvodnjo premoga v višini 52,2 milijona ton.

CEVOVOD ZA PREMOG NA KITAJSKEM

Ameriška firma gradi na Kitajskem cevovod za transport premoga. Dolžina tega cevovoda bo znašala 960 km ter bo povezovala dve večji mesti. Po tem cevovodu bodo transportirali premog, pomešan z vodo, in to v I. fazi 15 milijonov ton letno, kasneje pa bodo zmogljivost podvojili. Ista ameriška firma je sklenila preteklo leto s kitajsko vlado sporazum o modernizaciji dnevnih kopov premoga na severovzhodu Kitajske.

RESAVICA — PREM OG NAD NAČRTOM

Rudarji rudnika Rembas so nakopali v prvih treh mesecih letošnje ga leta 98.090 ton premoga. Trimesečni načrt so tako prekoračili za 7,6 %. Računajo, da bodo letos z izpolnjevanjem proizvodnega načrta zagotovili tudi ekonomičnejše poslovanje. To pa je tudi nujno potrebno, da bi lahko pokrili izgubo iz lanskega leta, ki je znašala 190 milijonov dinarjev.

VRŠKA ČUKA — POVIŠUJE PROIZVODNJO

Rudnik črnega premoga Vrška Čuka pri Zaječarju načrtuje, da bo v letu 1985 podvojil proizvodnjo premoga. Sedanja letna proizvodnja znaša 40.000 ton, v naslednjih letih pa naj bi znašala 80.000 ton. Za razširitev zmogljivosti tega rudnika

bodo vložili 280 milijonov din, od tega pa so okoli 120 milijonov din združili kupci premoga.

Sicer pa ta rudnik redno obratuje od leta 1959 dalje. Nedavno tega so slavili izkop milijonte tone premoga. Ta premog ima kalorično vrednost med 6.500 in 7.000 kcal.

POSVETOVANJE O MALIH HIDROELEKTRARNAH

V Boru je bilo pred nedavnim v hotelu Jezero prvo jugoslovansko posvetovanje o malih hidroelektrarnah. Prebrali so 40 referatov, v katerih so nastopajoči govorili o dosedanjih izkušnjah in nadaljnjih akcijah za zgraditev malih hidroelektrarn. Največjo pozornost so namenili dvema hidroelektrarnama, ki sta že zgrajeni v Timoški pokrajini. Z načrtom do leta 1985 je predvideno, da bi v tem delu države postavili še 40 malih hidroelektrarn, katerih gradnja in eksploatacija bi bila razmeroma poceni.

V PRVEM ČETRTLETJU VEČJA PROIZVODNJA PREMOGA ZA 6,6 %

V prvem letošnjem trimesečju so jugoslovanski premogovniki nakopali 14,456 milijona ton premoga vseh vrst, kar je za 6,6 % več kot v istem obdobju lanskega leta. Porast je skoraj dvakrat nižji kot je bilo predvideno z energetske bilanco Jugoslavije. Da bi dosegli načrtovano proizvodnjo v višini 60,7 milijona ton premoga, bi morala proizvodnja narasti v letošnjem letu po stopnji 11,2 %.

V premogovnikih so januarja dosegli zelo lep rezultat, saj so proizvodnjo povečali za 16,3 %, v februarju je bila večja za 6,6 %, marca pa je znašala le še 1,5 % več kot isti mesec lanskega leta. O tem so razpravljali delegati skupščine Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije. Ugotovili so, da je takšno stanje zaskrbljujoče, predvsem zaradi tega, ker so pred nami poletni meseci, ko običajno proizvodnja premoga upada, predvsem zaradi letnih remontov naprav, povečane fluktuacije delovnih moči, manjšega pritiska kupcev ipd. Sklenili so, da je treba še naprej vlagati največje možne napore, da bi proizvodnjo premoga povečali. Opozorili pa so

tudi na vrsto problemov, s katerimi se proizvajalci premoga srečujejo. Govor je bil o nezadostnih zmogljivostih, nerednem vzdrževanju strojev in naprav zaradi pomanjkanja rezervnih delov za domačo in uvoženo opremo, ponekod še vedno primanjkuje delovnih moči. Še danes v premogovnikih ne vedo, če bodo za letos dobili 54 milijonov dolarjev, kolikor je potrebnih za uvoz potrebne opreme in rezervnih delov. Drži dejstvo, da se z ukrepi za realizacijo »programa za uresničitev predvidene proizvodnje premoga v letu 1983 in hitrejši razvoj premogovnikov v naslednjem obdobju« kasni. Prav tako je kasnilo sprejemanje Družbenega dogovora o odpiranju in modernizaciji obstoječih premogovnikov in eksploatacijskih polj nafte in plina do leta 1985. Dolgo se je vlečlo tudi vprašanje možnosti koriščenja bencinskega dinarja za modernizacijo in razvoj premogovnikov.

70 MILIJARD DINARJEV ZA RAZVOJ PREMOGOVNIKOV

Že večkrat smo tudi v našem glasilu omenili, da se številne institucije prizadevajo za to, da bi zbrali dovolj sredstev za bodoči razvoj jugoslovanskih premogovnikov. S posebnim ozirom na to, da je treba v letu 1985 doseči letno proizvodnjo premoga v višini 82 milijonov ton. Zavoljo tega je predvideno, da naj bi v jugoslovanske premogovnike vložili 70 milijard dinarjev po cenah iz leta 1980. V prejšnjem petletnem obdobju so ta vlaganja znašala skupno 25 milijard dinarjev. V preteklih dveh letih pa je bilo malo narejenega, da bi načrtovana sredstva tudi zagotovili. Odprto je še vprašanje družbenega dogovora o razvoju premogovnikov, čeprav je bilo predloženih že vrsto ukrepov za njegovo realizacijo. O tem so govorili tudi na letni skupščini Gospodarske zbornice Jugoslavije, kjer je nastopalo vprašanje realizacije energetske bilance za letos kakor tudi za razvoj energetike do leta 1985. Rudarji opozarjajo pristojne organe, da bodo prisiljeni zmanjšati svoje proizvodne načrte, če se bo realizacija družbenega dogovora še nadalje odlagala. Najpomembnejši problemi so še vedno povezani z

zagotovitvijo potrebnih sredstev. Pripravili so tudi predlog o oprostitvi premogovnikov nekaterih davkov za uvoz opreme za proizvodnjo, separiranje in predelavo premoga, s čimer bi zmanjšali izdatke premogovnikov za 550 milijonov din. Sprejet je bil še sklep, da se letos in v naslednjih letih del sredstev zveznega sklada za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in pokrajin uporabi tudi za razvoj premogovnikov.

DEL VRANJA NA PREMOGU

Južni del mesta Vranje leži na premogu. Zaloge in rudišče še ni dovolj raziskano, zavoljo česar so pripravili popravke v programiranju stanovanjske izgradnje v tem delu mesta. Lignit, za katerega gre, so našli že v 19. stoletju na tem območju. S prvimi raziskavami so pričeli leta 1910 in 1911. Z eksploatacijo so pričeli za časa prve svetovne vojne, ko je delalo v rudniku tudi okoli 1.000 delavcev, imeli pa so tudi ozkotračno železnico. Premogovnik je nato prenehal obratovati. Po osvoboditvi ga niso obnovili, čeravno so se vedno prizadevali, da bi temeljito raziskali ta del Vranja.

Sedaj so ugotovili, da je pod delom Vranja kvalitetni lignit, betoni in druge vrste glin, ki jih je možno uporabljati v kemični in keramični industriji. Kalorična vrednost vranskega lignita se giblje od 2.334 do 4.255 kcal. Za primerjavo omenjajo kosovski lignit, ki ima povprečno 2.100 kcal. Skupnih rezerv doslej še niso mogli ugotoviti. Ugotovili so le to, da so premogovni sloji razmeroma plitki, razpršeni, in da so štirje sloji premoga, ki skupno znašajo 4,5 m debeline premoga.

PORABA NAFTE SE ZMANJŠUJE

V preteklem letu se je poraba nafte v svetu že tretjič zapored zmanjšala. Razlog je predvsem v slabši konjunkturi in pa varčevanju. Lansko leto je znašala skupna poraba 2,824 milijarde ton kar je skoraj toliko kot pred 10 leti, bila pa je za 320 milijonov ton nižja kot leta 1979, ko je dosegla 3,1 milijarde ton. V pri-

merjavi z letom 1981 se je poraba nafte lani zmanjšala za 3,4 %. Tudi pridobivanje nafte se je lani zmanjšalo za 5 %, najbolj na Bližnjem vzhodu, in to za 20 % napram letu 1981. Precej pa se je dvignila proizvodnja nafte v zahodni Evropi, in to zaradi proizvodnje oziroma črpanja nafte v Severnem morju. Ker se zmanjšuje obseg črpanja, se podaljšuje, tudi ob doslej znanih zalogah, gospodarno izkoriščanje na nadaljnjih okoli 83 let.

LETOS VEČ PREMOGA KOT LANI

Republiški komite za energetiko je objavil podatke, da so imeli prodajalci trdih goriv v Sloveniji koncem marca na zalogi 4.200 ton premoga, namenjenega široki porabi. V zalogi sta bila predvsem lignit in črni poljski premog. Slovenski premogovniki so namenili široki porabi 46,5 % več premoga kot lani. Medtem ko so industrijo prikrajšali v primerjavi z lanskim letom za več kot 28.000 ton. Slovenski premogovniki so dobavili široki porabi letos 53.279 ton premoga, iz drugih republik pa ga je prišlo nekoliko manj.

KAKO ELEKTROGOSPODARSTVO IZVLEČI IZ IZGUB?

Splošno združenje energetike Hrvatske je v začetku maja letos razpravljalo o ukrepih za saniranje izgub v elektrogospodarstvu te republike. Predlagali so, da naj bi na Hrvatskem s 1. 7. letos povečali ceno električne energije za 25 %. Do tega predloga so prišli na temelju ugotovitev, da se je ekonomski položaj elektrogospodarstva hudo poslabšal in da na to vplivajo predvsem predrago zgrajeni energetski objekti v prejšnjem obdobju. Sedaj mora elektrogospodarstvo Hrvatske plačevati neracionalno gradnjo, posebno so omenjali ob tej priliki drago izgradnjo NE Krško. Stroški te elektrarne pomembno vplivajo na položaj elektrogospodarstva Hrvatske do leta 1987. Temu je treba dodati tudi zgrajene termoelektrarne na drag mazut. Na seji izvršnega odbora tega združenja so ugotovili, da morajo delovne organizacije pro-



Kompresorska postaja na Neži.

Foto: Trbovlje

izvodnje in prenosa nositi letos stroške obresti za elektrarno Krško v višini 4 milijarde din. Na poslabšan ekonomski položaj vpliva tudi neustrezna cena električne energije, koriščenje dragih kratkoročnih kreditov zaradi pomanjkanja lastnih sredstev in neprekinjeno poslabševanje položaja v sekundarni delitvi. Nepokrite izgube elektrogospodarskih organizacij iz prejšnjih let znašajo 614,3 milijona din, izguba iz leta 1982 pa 3,9 milijarde din. Izguba je prenešana na leta do 1985. Da bi zagotovili ukrepe za sanacijo elektroenergetskih organizacij Hrvatske, so posebno mesto v sanacijskem programu namenili uvajanju dohodkovnih odnosov za to področje ter racionalnejšemu in ekonomičnejšemu poslovanju vseh 16.000 zaposlenih v elektrogospodarstvu. Računajo, da bo učinek vseh ukrepov do leta 1985 v vrednosti 2,25 milijarde din.

MOŽNOSTI VEČJE PROIZVODNJE PREMOGA V SRBIJI

Kupcem na področju Srbije brez pokrajin bo letos primanjkovalo okoli 2 milijona ton premoga, čeprav bodo v premogovnikih z jamsko eksploatacijo nakopali načrtovanih 1.450.000 ton. Raziskane rezerve na tem področju Srbije so takšne, da bi lahko proizvajali vseh potrebnih 3,5 milijona ton premoga, če bi pravočasno vlagali sredstva v mo-

dernizacijo in razširitev obstoječih premogovnikov, da bi aktivirali zaprte premogovnike in odprli nove na ugotovljenih ležiščih.

Manjkajoče količine premoga bo Srbija tako kot druga leta nabavljala v Bosni in Hercegovini in Črni gori, obstaja pa tudi možnost uvoza. Glede na to, da je bila v prvih štirih mesecih letos proizvodnja premoga v Srbiji v premogovnikih z jamsko eksploatacijo manjša od načrtovane, se lahko predvideva, da bo načrt za letošnje leto ostal neizpolnjen. Vsi zainteresirani vidijo izhod v intenziviranju razvoja obstoječih premogovnikov in odpiranju novih.

KOSOVO — NEUSKLAJEN RAZVOJ ENERGETSKIH ZMOGLJIVOSTI

V Skupščini pokrajine Kosovo so delegati vseh treh zborov razpravljali o poročilu pokrajinskih organov v preteklem letu. Najpomembnejša je bila razprava o energetski situaciji in o nadaljnjem razvoju elektrogospodarstva Kosovo. Poudarili so, da imajo 10,5 milijarde ton rezerv lignita, 5 termoelektrarn z močjo 800 MW in dva agregata v izgradnji s skupno močjo 700 MW, in da s tem predstavljajo brez dvoma pomemben energetski potencial naše države. V delegatski razpravi pa so poudarili, da so ti potenciali nedovoljno izkoriščeni. Ugotovili so, da kosovske elektrarne delajo manj

zaradi slabih projektov, zaradi zastarelosti naprav, pomanjkanja premoga in pogostih okvar, pri čemer se vedno govori z zaskrbljenostjo o slabem izkoriščanju energetskih zmogljivosti. Delegati so vztrajali, da je treba opozoriti na vzroke subjektivnega značaja. Ugotovili so, da ena od dveh novih TE, katere izgradnja dokončujejo, v naslednjih dveh letih ne bo obratovala, če ne bo zagotovljenega premoga. Lignita imajo sicer dovolj, kasni pa izgradnja naprav za njegovo eksploatacijo. Delegati so zahtevali pojasnilo, zakaj gradnja tako TE kakor tudi povečanje zmogljivosti rudnikov ne gredo vstrie. Ko so obravnavali energetsko bilanco Kosova do leta 1990 oziroma do leta 2000, so ugotovili, da bodo kosovske termoelektrarne lahko zadovoljevale le potrebe Kosova po energiji, medtem ko so na posreden način ugotovili, da drugim republikam in Vojvodini lahko v prihodnje dobavljajo le viške energije. Predvidena je izgradnja več novih energetskih objektov, niso pa zanje zagotovljena potrebna sredstva. Gradivo, ki so ga obravnavali v zvezi z energetsko bilanco tvori le osnovo za nadaljnje razprave.

TEŽAVE RUDARJEV IN ENERGETIKOV V BIH

Titovi rudniki premoga, ki praktično združujejo vse proizvajalce premoga v SR Bosna in Hercegovina, bodo letos nakopali 1,6 milijona ton lignita in rjavega premoga manj, kakor je predvideno po srednjeročnem načrtu. Bosansko hercegovske termoelektrarne Čatići v Kaknju in Tuzla v Tuzli porabijo okoli 47 % vseh količin bosansko hercegovskega premoga, zato bodo pomanjkanje premoga občutili tudi energetiki. Vzrokov za zaostajanje povečanja proizvodnje premoga je več, najpomembnejši je ta, da ne odpirajo novih rudarskih zmogljivosti. Premogovniki v glavnem že dve leti kasnijo z realizacijo svojega srednjeročnega programa. Prišli so v situacijo, ko nekatere zmogljivosti pojemajo zaradi izčrpanosti, medtem ko novih temu ustrezno ne odpirajo. Primer je površinski kop Dubrava, ki bi moral v glavnem nadomestiti proizvodnjo v Kreki. Namesto, da bi prihodnje leto proizvajali na tem

kopu, pa so šele sedaj sklenili konstrukcijo tega odpiranja. Podobno je tudi s kopom Vrtlište v Kaknju, Šikulja v Tuzlanskem bazenu itd. Termoelektrarne bodo že letos prejele manj premoga, zato bo tudi manj električne energije. Vsako prevažanje premoga iz drugih premogovnikov odpade zaradi dragega transporta in zaradi različnih toplotnih vrednosti.

PREMOG V RAZVITIH DRŽAVAH

Po mnenju predsednika ameriške nacionalne družbe za premog preživlja premogovna industrija v razvitih državah eno najglobljih depresij v zadnjih 35 do 40 letih. V letih 1979 do 1981 je na trgu razvitih držav prišlo do večjega povpraševanja po premogu zaradi zaostritve energetske krize. Koncem preteklega leta in letos pa že upada povpraševanje. Skoraj polovico uvoza premoga razvitih držav ustvarjajo države Evropske gospodarske skupnosti in Japonska, Francija pa je na prvem mestu po uvozu premoga. Glavni izvozniki med temi državami pa so ZDA, Avstralija in Južna Afrika.

Najpomembnejša razloga, ki sta vplivala na zmanjšanje porabe in ceno premoga sta kriza v metalurški industriji razvitih držav in manjša proizvodnja električne energije zaradi zmanjšane stopnje poslovne aktivnosti v gospodarstvu večine držav, kar se je odražalo tudi pri sprejemanju ukrepov za varčevanje z energijo. Po drugi strani pa je prišlo do večje ponudbe premoga zaradi velike povečane zmogljivosti predvsem v Avstraliji in Južni Afriki. To pa je vplivalo tudi na padec cen premoga, do katerih je prišlo predvsem lansko leto. Mnenja so, da se bo ta tendenca nadaljevala tudi v letih 1983 in 1984, predvsem zaradi globoke krize v železarski industriji in zaradi povečanih ponudb premoga. Manjše cene nafte ne bodo bistveno vplivale na porabo premoga. Trenutno so v nekaterih skladiščih precejšnje zaloge premoga, saj ga imajo na zalogi samo na ruskem in sarskem področju v Nemčiji okoli 32 milijonov ton, kar ustreza 1/3 letne proizvodnje.

Po podatkih francoske nacionalne družbe za premog je od 28. premogovnikov v Franciji lansko leto po-

slovalo le 10 rentabilno. Stroški proizvodnje premoga so precej narasli, zato je njihova družba poslovala preteklo leto z več milijardno izgubo. Deloma so jo pokrili iz državnega proračuna. Domnevajo, da bodo do leta 2000 v Franciji zaprli 2/3 premogovnikov, ki pripadajo Charbonage de France.

UPLINJEVANJE PREMOGA V ZDA

Raziskovalci kolumbijske univerze v ZDA izpopolnjujejo nov proces uplinjevanja premoga, s katerim bi radi odpravili škodljive kemijske odpadke. Nov proces, imenovan »toriflex«, še vedno preiskujejo in izkorišča temperaturo višjo za 1000° F, kakor pri običajnih pečeh za izgorjevanje škodljivih odpadkov, predvsem tekoče organske snovi. Industrijski in drugi odpadki, premog za koksanje in goriva iz odpadkov, bi lahko predelovali v brikete in jih uplinjevali pri temperaturi 3.000° F, da bi lahko dobili čist gorilni plin. Vsebujoče organske škodljive snovi izgorjevajo, medtem ko se neizgorljive kovine izločajo v obliki steklenega pepela, ki ga je možno izločiti iz uplinjevalca. Ta proces temelji na modificiranem procesu, imenovanem »simplex«, in uplinjevanju biomase.

KOLUBARA — NOVA FAZA V RAZVOJU

Delavski svet REIK Kolubara je sredi aprila t.l. sprejel srednjeročni načrt kombinata za obdobje 1981—1985. Sprejeli so vrsto sklepov o spremembi samoupravne organiziranosti in vrsto novih samoupravnih aktov. Po tem načrtu bo REIK Kolubara koncem tega srednjeročnega obdobja proizvajal letno blizu 30 milijonov ton premoga. Koncem tega obdobja bo zaposlenih v tem kombinatu v vseh delovnih organizacijah tozdi in delovnih skupnostih 19.285 delavcev. Sprejemanje tega zelo pomembnega dokumenta se je precej zavleklo. Pripravljal ga je posebni odbor od leta 1979 dalje. Temelji na načrtih tozdov in delovnih organizacij in zajema fizični obseg proizvodnje, skupni prihodek, dohodek, čisti dohodek z delom za osebno in skupno porabo in sredstva za razširitev materialne osnove

dela in rezerve, investicijska vlaganja, družbeni standard in drugo. Skupna investicijska vlaganja bodo znašala okoli 37,5 milijarde dinarjev. Največji del sredstev bo namenjen izgradnji objektov za proizvodnjo, predelavo in oplemenjevanje premoga ter za proizvodnjo električne energije. Z omenjenimi sredstvi nameravajo zgraditi 15 energetskega objektov; predvsem bo pomembna izgradnja rotacijske sušilnice premoga, postavitve naprav za proizvodnjo polkoksa ter izgradnja TE Kolubara B z močjo 1.200 MW.

(tl)



NOVICE IZ LAŠKEGA

V drugi polovici aprila je skupščina občine Laško sprejela zaključni račun proračuna občine Laško za leto 1982. Skupni prihodki so znašali 67.225.883,38, skupno pa je bilo porabljenih 66.279.974,15 din. Presežek je bil prenešen v leto 1983 v višini 945.909,23 din.

Sredstva stalne rezerve v znesku 91.021,20 din se po zaključnem računu za leto 1982 prenesejo na prihodke stalne rezerve leta 1983.

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Laško je pred kratkim sprejela sklep o spremembah in dopolnitvah pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj iz sredstev solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu. Nadalje so sprejeli pravilnik o pogojih in merilih za delno nadomeščanje stanarin imetnikom stanovanjske pravice občine Laško ter pravilnik o obvezni zagotovitvi lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice na družbeno najemnih stanovanjih, s katerimi razpolaga samoupravna stanovanjska skupnost občine Laško. Pravilnik je že stopil v veljavo s tem, ko je bil objavljen v Uradnem listu SRS številka 16 z dne 12. maja 1983.

GRADNJA NOVEGA STANOVANJSKEGA BLOKA

V začetku maja t.l. so na Partizanski cesti v Trbovljah podrli več objektov na področju tako imenovane »Sešlarovine«. V tem območju bodo zgradili namreč nov 40-družinski stanovanjski blok za delavce trboveljskih organizacij združenega dela in drugih organizacij. Zavoljo tega so podrli Sešlarjevo stanovanjsko hišo in garaže, za njimi pa Vranešičevo hišo.

V novozgrajenem bloku bo del garsonjer, ki bodo imele po 30 m² in del enosobnih stanovanj po 38 m². Projekt je izdelal IBT — TOZD Projektiva. Gradi pa ga po naročilu stanovanjske skupnosti Trbovlje SGD Beton — TOZD Operativa Zasavje Trbovlje.

SEMINAR ZA DRUŽBENO-POLITIČNE DELAVCE

V času od 16. do 19. maja t.l. je potekal v dvorani družbeno-političnih organizacij v Trbovljah seminar za vodilne družbeno-politične delavce v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih. Namenjen je poslovnim organom, predsednikom delavskih svetov in predsednikom oziroma sekretarjem osnovnih organizacij sindikata, zveze komunistov in mladine.

RUDIS BO ODPIRAL DVA RUDNIKA

Poslovna skupnost RUDIS je podpisala sredi maja dve pogodbi, in to z rudnikom Rjavoga premoga Kamengrad pri Sanskem mostu v BiH in rudnikom zlata, cinka in svinca Lece pri Leskovcu v Srbiji. V Kamengradu bodo odkrivali in transportirali premog, dela pa

V nekaj vrstah

so vredna 165 milijonov din. Pri teh delih bosta sodelovala RUDIS Inženiring iz Trbovelj in Gradis iz Ljubljane. Dnevni kop Oriše bo dajal po končanih delih 1,5 milijona ton premoga letno. Na rudniku Lece pa bodo sodelovali pri povečevanju proizvodnje svinčeve in cinkove rude RUDIS Inženiring, Geološki zavod iz Ljubljane in Inpos iz Knjaževca, ki bo sodeloval pri specialnih rudarskih gradbenih delih.

JAVNI NATEČAJ ZA STAVBNA ZEMLJIŠČA

Stavbno zemljiška skupnost občine Trbovlje je prejšnji mesec razpisala javni natečaj za oddajo stavbnih zemljišč za izgradnjo individualnih stanovanjskih hiš v stanovanjski soseski Dolnji Laznik v Trbovljah. Za oddajo je bilo pripravljenih 32 stavbnih parcel od 235 do 608 m². Polovico stanovanjskih parcel je namenjenih za gradnjo zidanih hiš, 7 za gradnjo montažnih hiš, ostale parcele pa so namenjene za gradnjo zidanih vrstnih hiš. Razpisovalec javnega natečaja je v svojem razpisu podrobneje navedel, kakšne so možnosti za udeležbo na tem natečaju glede na obveznosti ponudnika. Javni natečaj je bil 6. maja t.l. dopoldan na sedežu strokovnih tehničnih služb SIS občine Trbovlje.

AKCIJA »OČISTIMO NAŠE MESTO« JE KONČANA

Na pobudo Občinske konference SZDL in Občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje so v Trbovljah organizirali akcijo »Očistimo naše mesto 83«. Trajalo je od 9. do 17. maja. K tej akciji so bile povabljene vse TOZD in delovne skupnosti, krajevne skupnosti, interesne skupnosti, vse šole na področ-

ju Trbovelj, dalje vse družbene organizacije, društva in posamezni občani. V tem času so se delovni ljudje in krajanj lotili ureditve okolice stanovanjskih in poslovnih stavb, ureditve in ocvetličanja, fasad očistili so pločnike in ceste, namestili manjkajoče koše za odpadke ter očistili mesta za plakatiranje. Vsa prizadevanja so šla tudi v smeri hortikulture ureditve kraja kot celote.

Akocije so se udeležile tudi naše tozid in delovne skupnosti tako kot delovni ljudje in krajanj v naseljih, kjer živijo in krajevnih skupnostih.

ZAKLJUČNA ASFALTNA DELA NA NOVI CESTI

V prvi polovici maja so delavci Cestnega podjetja Ljubljana asfaltirali pločnike in cestne priključke na novozgrajeni cesti od Trga revolucije do Trga svobode v Trbovljah. Fini asfalt pa so položili tudi na odseku ceste od Dimnika do Kamnikarja. Tu so končali tudi ureditev križišča. Nekaj dni kasneje so ta del ceste na novo opremili tudi s prometnimi znaki. Ureditev sodi v okvir zaključnih del pri dokončanju celotne trase nove ceste od Trga revolucije do Kamnikarja pri Leninovem trgu. Vse kaže, da bo cesta na tem odseku odprta za ves promet, po predhodnem tehničnem pregledu, za občinski praznik Trbovelj, ki ga slavimo vsako leto 1. junija.

V ČRNOMLJU IMAJO SVOJEVRSTEN PARTIZANSKI SPOMENIK

Dne 23. aprila t.l. so v Črnomlju odkrili svojevrsten spomenik v počastitev dneva železničarjev Jugoslavije, praznika OF in 1. maja. Spomenik predstavlja parna lokomotiva, ki je v letih 1944 in 1945 poganjala partizansko elektrarno. S to postavitevjo so obogatili zbirko starih lokomotiv, popestrili pa tudi raznovrstnost spomenikov iz časov NOB. Lokomotiva

predstavlja partizansko podjetnost, domišljijo in iznajdljivost. V času NOB je namreč stala blizu železniške postaje v Črnomlju, poleg parne žage na električni pogon so postavili lokomotivo, ki je proizvajala paro, z njo pa so gnali električno centralo, ki je s svojo energijo oskrbovala mesto Črnomelj in nekatere vodstvene postaje v bližini Črnomlja, tako npr. glavni štab NOV in PO Slovenije. Na prvotni dimnik lokomotive so natakneli približno 5 m visok dimnik bivše žage. Takšna elektrarna je delovala praktično brez zastojev, čeprav so nanjo izvedli celo letalski napad.

HOTEL V HRASTNIKU

Pred dobrima dvema letoma je bil v Hrastniku na Logu zgrajen nov obrat družbene prehrane, katerega investitor je bil Mercator — Gostinsko podjetje Jelka. Vendar dela takrat niso v celoti končali. Zato so z nadaljevanjem gradnje hotelskega dela pričeli pred tedni. Gre za zgraditev tridesetih sob, v katerih bo 60 ležišč na razpolago bo tudi kavarniški prostor z 216 sedeži. Ko bodo dela v celoti dokončana, bo novozgrajeni objekt dobil hotelsko B kategorijo. Za dograditev objekta je investitor zagotovil 35 milijonov din.

NOVA AMBULANTA NA DOLU

V novozgrajenem stanovanjsko-poslovnem objektu na Dolu so 25. aprila letos odprli prostore za novo ambulanto, ki deluje v sestavi TOZD Zdravstveni dom Hrastnik, DO Zdravstveni center. Na voljo je ambulanta s skupno kvadrato 127 m². Stroški za ureditev so znašali 4 milijone din, posebej pa še za opremo 1 milijon din, skupaj torej 5 milijonov. Kasneje bodo uredili tudi zobno ambulanto. V preurejenih prostorih sedanje ambulante pa bodo društva in organizacije.

RAZSTAVA MALIH ŽIVALI ZA PIONIRJE

Društvo gojiteljev pasemskih malih živali Trbovlje je pripravilo v dneh 7. in 8. maja v prostorih kopališča na Leninovem trgu v Trbovljah razstavo malih pasemskih živali, in to za pionirje in cicibane tročveljskih šol in otroških vrtcev. V jeseni t.l. pa bodo pripravili v skladu z večletno tradicijo večjo razstavo, ki bo trajala nekaj dni.

SEZNANJANJE ČLANSTVA S STABILIZACIJSKIMI PROGRAMI

Medobčinsko študijsko središče pri Medobčinskem svetu ZK revirskih občin v Trbovljah je v maju pripravilo seminar za mentorje in uvodničarje, ki bodo predavali v organizacijah združenega dela in drugih sredinah o vsebini gradiva takoimenovane Kraigherjeve komisije. Ta komisija je namreč pripravila gradivo za javno razpravo, v njem je vsebovano obsežno dokumentirano gradivo z osnovami za bodoče akcije o stabilizaciji našega gospodarstva.

MEDIJSKE TOPLICE BODO OBNOVILI

Medijske Toplice z bazeni bodo letos odprli 1. junija. Odpiranje se je nekoliko zakasnilo iz raznih vzrokov. Pri občinski skupščini Zagorje so imenovali komisijo ki bo imela nalogo, da pripravi program za obnovo celotnih Medijskih toplih. V tem okviru bo treba sanirati pokriti bazen in usposobiti zunanje bazene. S prvo fazo del naj bi končali do leta 1985. Z vrtanji, kar bo opravil Geološki zavod iz Ljubljane, pa ugotovili vire tople vode, kar je bilo značilno za Medijske Toplice v preteklih desetletjih. S toplo vodo bi namreč lahko ogrevali tudi vse bližnje objekte na Izlakah. Za obnovo nameravajo nameniti tudi del

sredstev iz četrtega samopri-spevka zagorske občine.

SPODBUDEN PRIHRANEK

V aprilu letos je pričela Cementarna Trbovlje poskusno delno nadomeščati mazut s premogom v kurišču 1.300 tonske peči. Vsako uro so pokurili 2 toni premoga in tako prihranili v dveh urah in pol tono mazuta. Pri dosedanji približno 10-0/0 zamenjavi mazuta s premogom prihranijo v Cementarni, po besedah direktorja Toma Kusa, 120.000 din. na dan. To pomeni, da bi do konca leta porabili 1.500 ton mazuta manj in s tem pri sedanjih cenah mazuta in premoga prihranili 35 milijonov dinarjev. Postopek bodo še izpopolnili in bodo skušali nadomestiti s premogom 20 0/0 mazuta.

OBNAVLJANJE NAJSTAREJŠE HIŠE JE V TEKU

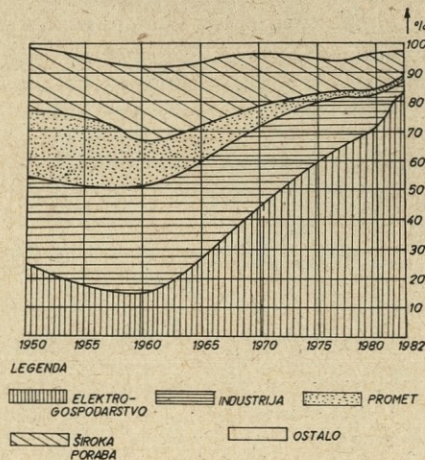
Sredi maja so delavci SGD Beton — TOZD Operativa Zasavje, Trbovlje, pričeli z obnovo strehe in zgornjega dela zgradbe najstarejše hiše v Trbovljah, ki jo včasih imenujemo tudi lovski gradič ali Arzenškova hiša. Projekte za obnovo je pripravil arh. Jurij Kolenc iz IBT TOZD Projekta Trbovlje, ostala operativna dela pa je imel na skrbi poseben odbor, imenovan s strani Občinske skupščine Trbovlje. Da so z deli pričeli, je bil že skrajni čas, sicer bi se streha, ki je bila najbolj načeta, kmalu sesedla in propadanje bi se še nadaljevalo. Želja vseh občanov Trbovelj je, da bi to hišo čimprej obnovili in da bi končno lahko služila svojemu namenu, kakor ga predvideva projekt oziroma program.

OBISK IZ LAZAREVCA

Ob 1. maju so se srečali v Trbovljah člani občinskih organizacij Zveze rezervnih vojaških starešin iz pobratene občine Lazarevac in Trbovelj. Lazarevčani so bili v gosteh pri trboveljskih tovariših 1. in 2.

maja. Poleg strokovnih razgovorov so svoje bivanje popestrili z različnimi športnimi tekmovanji. Gostje so obiskali nato še Vrhniko, Ilirsko Bistrico, Karlovac in Rab.

STRUKTURA PORABE DOMAČEGA PREMOGA V OBDOBJU
1950-1982



Skica sodi na stran 24.

PREDSTAVNIKI HRASTNIKA V GOSTEH PRI SKD V ZRN

Predstavniki občine in občinskih družbenopolitičnih organizacij Hrastnik so se mudili v času od 27. do 29. maja v kraju Nickelhofen pri Aachnu v ZR Nemčiji. Vrnili so obisk slovenskemu kulturnemu društvu »Slovenska beseda«. Ob tej priliki so se dogovarjali o nadaljnjem medsebojnem sodelovanju. (tl)

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta Jerneja Stvarnika, upokojenega delavca v DO RGD TOZD Avtoprevoz Zasavje — področje Zagorje, se iskreno zahvaljujemo za darovano cvetje in vence ter izraze sožalja sodelavcev pokojnega v avtoprevozu Zasavje — Zagorje, v DS SS DO ZPT področje Zagorje in delavcev TOZD SEPARACIJA PREMOGA Zagorje.

Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

Žena, Marija, sin Jože, hči Miroslava.

KATEGORIZIRANI SPORTNIKI

Iz obvestil Zveze telesno kulturnih organizacij Slovenije številka 3/83, povzemamo, da so bili naknadno kategorizirani iz naših krajev še naslednji športniki:

1. Alpinizem

— Šprogar Bojan, perspektivni športnik za leto 1983, član AO PD Trbovlje.

2. Nogomet

— Buovski Anton, perspektivni športnik za leto 1983, NK Rudar Trbovlje.

ŠPORTNA TEKMOVANJA OB DNEVU RUDARJEV

Kot že nekaj let nazaj bodo tudi letos potekala športna tekmovanja delavcev našega kombinata ob dnevu rudarjev. Gre za že tradicionalno manifestacijo, ki presega zgolj tekmovalni značaj. V zvezi z organizacijo tekmovanj je bil v petek, 22. 4. 1983, sestanek, ki so se ga udeležili športni referenti iz DO ZPT — področja Hrastnik, Zagorje, Trbovlje, DO IMD, DO RGD in DO Rudnika rjavega premoga Senovo.

Prisotni so sklenili, da se bodo tekmovanja odvijala v maju in prvi polovici junija. Športniki se bodo pomerili v šestih panogah: malem nogometu, kegljanju, šahu, namiznem tenisu, streljanju in ribolovu. TOZD Premogovnik Trbovlje in RESD Trbovlje sta prevzela organizacijo v malem nogometu, DO TET v šahu, DO ZPT področje Hrastnik v streljanju, DO ZPT področje Zagorje v ribolovu, DO RGD v kegljanju in DO IMD v namiznem tenisu.

Na letošnjem srečanju športnikov naše sestavljene organizacije bodo prvič sodelovali tudi delavci iz DO Rudnik Laško.

Razglasitev rezultatov in podelitev pokalov, diplom in priznanj bo na osrednji proslavi ob dnevu rudarjev.

Božo Marot

ŽREB JE ODLOČIL

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 7. maja 1983 na objavljeno nagradno križanko ob 1. maju skupno 19 rešitev.

Med reševalce, ki so pravilno rešili križanko, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrada: Gorazd Hrovat, Kisovec 71 a, 61412 Kisovec;
2. nagrada: Tadej Kovačič, Trg revolucije 15, 61420 Trbovlje;
3. nagrada: Janja Bočko, Opekarna 17, 61420 Trbovlje;

Vsem trem nagrajencem čestitamo!

Knjižne nagrade bomo poslali po pošti.

REŠITEV PRVOMAJSKE NAGRADNE KRIŽANKE

VODORAVNO:

JUHA, STIK, PLANINSKI DOM, AON, TEO, ELA, PA, SKLEP, IMP, AIR, PRVOMAJSKI IZLET, JOLKA, SAKSOFONIST, ULOMEK, AT, IZCEDEK, TAKTIKA, OF, NIKARAGUA, RAZSTAVA, MIJA, AVSENIK, EIRE, OKA, OP, NO, JNA, ARSA, ODNOS, NESRETNEŽ, SK, JB, ARIANA, ABA, LEMUR, PABLO, OBRAZ, OPARIN, ARIEL, VILLON, ORTNER, RODEO, TRESLJAJ, EDI, AMIL, LJIG, ILIJA, ESKIM, MAJI, ENSOR, ARAN, SLAD, SKAT, MILLER, INA, AP, TE, IVICA, BELJE, TRIMO, EDIKT, AMPULA, DOKAZ, ROV, IM, ESENCA, BACIL, DNO, KORAK, TETIVA, ITA, AK, ARENA, ANODA, JIM, MA, ČOPIČ, NASER, AVA

NAVPIČNO:

PSI, MO, NAPA, AMSTERDAM, PRAZNIK, ERAR, MAKEDONKA, AVKCIJA, SIBIRIJA, IVO, OSEKA, PALEOLITIK, MODA, ARNOLD, VTIKAČ, AFERA, REA, ELEMI, MORO, JOKAVOST, OVOJNICA, REP, SN, GSPAN, BI, ISLAM, ANI, SKI, UE, EARL, GOL, PEKAČ, PAKISTAN, OŽBALT, REBUS, LOLITA, IND, AZORI, RELE, JANEZ, KRKON, NELA, LANTAN, UN, PLUTA, OSLO, SIRIJA, CENA, HI, ELIZEJSKE POLJANE, ATOS, ANTITOKSIN, MARJANA, IDE SEM, MATRA, JURTA, TD, VAR, SKOPJE, AE, BRINJE, ROBA, TI, OKOV, NE, SS, IKA, IDEAL, FA, REKLAMACIJA, KOLIKA, DIAPOZITIV, MARAT, IMD, LAMA

Nekaj podatkov

O STANOVANJIH IN STANARINAH

S 1. aprilom 1983 se je v večini slovenskih občin podražila stanarina. Večinoma so se stanarine povečale za povprečno 30 % napram sedanjim. O vzrokih in nujnosti za zvišanje stanarin je bilo precej napisanega, še več pa govorenega na številnih sejah, sestankih in razgovorih. Pokazali bomo le nekaj najpomembnejših podatkov, ki se nanašajo na stanovanjsko gospodarstvo v posameznih občinah:

Povprečne stanarine v posameznih občinah (60 m² in 120 točk):

— Trbovlje	1.088,00 din
— Krško	1.045,00 din
— Hrastnik	1.020,00 din

— Laško	1.008,00 din
— Črnomelj	965,00 din
— Zagorje	904,00 din

Najvišja stanarina je v občini Trebnje 1.303,00 din, najnižja pa v občini Sentjur pri Celju 815,00 din.

Povprečna stanarina za m² stanovanjske površine je v Jugoslaviji znašala koncem decembra 1982 din 11,14, kar je za 16 % več kot leto poprej. Septembra 1982 je znašala najemnina za m² stanovanjske površine v Sloveniji 15,99 din, v Vojvodini 13,33 din v ožji Srbiji 12,40, na Hrvaškem 10,74, v Črni gori 8,09 na Kosovu 7,64, v Bosni in Hercegovini 5,72 din. (Podatki zveznega zavoda za statistiko).

V Sloveniji je bilo 31. 3. 1981 naslednje število stanovanj po posameznih občinah:

Občina	Število delež stanovanj v %		
	stanovanj	družbena	lastniška
Črnomelj	5.067	17,2	82,8
Hrastnik	3.749	56,9	43,1
Krško	8.407	22,4	77,6
Trbovlje	6.792	68,2	31,8
Zagorje	5.155	40,3	59,7
Slovenija	585.780	31,5	68,5

Kadrovske vesti

za čas od 1. 4. do 30. 4. 1983

PRIHOD

DO ZPT

TOZD PT: Zaplotnik Janez — vozač, Derstvenšek Martin — kopač, Pilič Ivan — vozač, Sadušek Milan — vozač, Gruber Franc — vozač, Planinc Zvonko — kopač.

TOZD RESD Trb.: Frece Anton — kovinar, Teržan Mirko — kovinar, Koritnik Jurij — kovinar, Koleša Franc — zundel., Martinčič Branko — tesar,

TOZD sep. Trb.: Popovič Strahinja — sep. delavec, Marinovič Slavko — sep. del., Parconič Jovan — sep. del.

DS PD Trb.: Šinkovec Marjan — vratar, Veternik Stane —

manipulacijska opravila v skladišču, Zidarič Marija — čistilka.

TOZD PH: Podlogar Bogdan — učenik, Mlakar Janez — kopač, Potočin Karel — učenik, Matek Karel — kop. pom., Tušek Niko — učenik.

DS PD Hr.: Nikič Boris — kontrolor os. znamk.

RESD Hr.: Nujič Nikola — vozač, Pust Anton — strojni tehnik DM — kovinar jamske mehanizacije, Dolinšek Drago — kovinar jam. mehanizacije, Pustišek Dušan — električar.

TOZD P Ko.: Bokal Stanislav — učenik, Ojsteršek Ivan — učenik, Zorec Janez — učenik, Podrenik Milan — učenik, Dr-

novšek Anton — učnik, Zupančič Pavel — učnik, Krhlikar Marko — učnik, Ocepek Franc — učnik, Kunst Anton — nadzor kamnoloma in zunanja dela, Vedenik Mavricij — učnik, Lebeničnik Ivan — kopač, Lebeničnik Iztok — učnik, Kralj Robert — učnik, Beganovič Mujo — učnik, Luzar Gusti — učnik.

TOZD RESD Zag.: Pogljajen Slavko — ključavničar, Skrabar Franc — ključavničar, Grobojšek Jože — električar, Jager Miroslav — električar.

TOZD sep. Zag.: Drobne Anton — sep. del., Dolinšek Marjan — sep. del., Lavrin Drago — sep. del.

TOZD P Ojstro: Sehur Alojz — učnik, Stopar Andrej — učnik, Oprešnik Milan — kopač, Lesjak Miran — učnik, Kolenc Branko — učnik, Mikanovič Željko — učnik.

DS PD Zag.: Kratki Dragan — čuvaj.

TOZD RŠC: Kokanovič Milivoje — hišnik v domu učencev,

DO RGD

TOZD RIG: Tomič Toma — kopač, Kadinič Mirsad — vozač, Deželak Boris — vozač, Jurjevič Slavko — vozač, Majdič Branko — vozač, Knez Branko — vozač, Duratovič Hazim — kopač, Lemezovič Senad — vozač, Kerič Atif — vozač, Ivanovič Dobrivoje — vozač, Zupančič Gašper — vozač, Osmanovič Rasim — vozač, Hevešević Izet — kopač, Ludoviko Franc — vozač.

TOZD GRAMAT: Remic Nada — zlagalka opeke, Pilavdžić Zikrija — vzdržev. elek. in strojne opreme, Delić Refika — zlagalka opeke, Keranovič Arifa — zlagalka opeke, Lovrenovič Stipan — zlagalec opeke, Sekić Osman — zlagalec opeke.

DS SS RGD: Perpar Milan — vodenje komerc. opravil.

DO IMD

DS SS IMD: Kreča Andrej — vodenje tehničnega sekt.

TOZD SIMD: Kastelic Samo — strojni inž. — pripravnik, Reven Franc — mizar.

DO TET

TOZD PEE: Zalaznik Boris — del., Borštnar Albin — del.

SOZD DS TSO: Vidmar Ervin — elektrotehnik.

ODHOD

DO ZPT

TOZD PT: Trivunčević Djurdij — kopač — v JLA, Koklič Roman — vozač spor. prek., Flis Milan — vozač — upokojen, Pusovnik Milan, vozač — v JLA.

TOZD sep. Trb.: Muhič Alojz — sep. del. — upokojena, Tahirovič Abdaga, čuvaj transp. meh. — v JLA, Gorenjc Alojz, sep. del. upok., Jocič Jovan, sep. del. — v JLA, Jankovič Milan sep. del. — disc. odpust, Zupančič Venčeslav sep. del. — disc. odpust, Borušić Slavko, sep. del. — disc. odpust, Lampreht Franc, sep. del. — disc. odpust, Rajner Rajko, strežev. — disc. odpust.

DS PD Trb.: Medved Jože, telefonist — upokojen, Koleča Franc, pom. del. — prem. v drugo TOZD.

TOZD RESD Trb.: Zagorc Adolf, strojnik — upokojen, Jazbec Roman, strugar — v JLA, Gorjup Karel, elekt. — v JLA, Ilić Zlatko, električar — v JLA,

TOZD PH: Pajk Karel, kopač — upokojen, Boršič Rudi, učnik — spor. prek., Rozman Anton, učnik — izključen, Nikič Boris, kopač — prem. v drugo TOZD, Smrekar Srečko, rud. teh. — upokojen, Saraf Ilija, kopač — pren. v posk. dobi, Juharič Marjan, učnik — v JLA, Kurtič Nail, kopač — v JLA, Vuković Sejad, učnik — v JLA, Mustać Goran, učnik — v JLA, Češnovar Marjan, kopač — izključen, Fistrič Anton, kopač — izključen, Rožič Borut, učnik — izključen, Zupan Iztok, učnik — pren. v posk. dobi, Bosnić Senad, učnik — sam. prek., Čeper-

lin Aleksander, zidar — upokojen.

TOZD RESD Hr.: Zupančič Valentin, kovač — upokojen, Podbevšek Mirko, pom. del. — v JLA, Slapšak Igor, električar — v JLA, Oprešnik Milan, kopač — prem. v drugo TOZD.

TOZD P Ojstro: Krajšek Jože, učnik — spor. prek., Velič Šefkija, kop. pom. — izključen, Motoh Milan, učnik — samov. prek., Drek Bajro, učnik — pren. v posk. dobi, Salihović Meh, učnik — spor. prek., Ružičič Milan, kopač — sam. prek., Lebar Andrej, učnik — samov. prek., Delić Pašan, učnik — samov. prek.

TOZD P Ko.: Hrastovec Anton, kopač — upokojen, Gonelli Janez, učnik — spor. prek., Ejupović Fadil, kopač — disc. odpust., Rogan Zlatko, učnik — v JLA, Polšak Samo, učnik — v JLA, Smole Ivan, učnik — samov. prek., Tomažič Igor, kopač — v JLA, Djombić Smajo, učnik — v zapor, Razboršek Leopold, vozač — odpuščen.

DS PD Zag.: Kunst Anton, mizarska in druga zunanja dela — prem. v drugo TOZD, Lebeničnik Ivan, čuvaj — pre. v drugo TOZD, Klančičar Ignac, sklad. delavec — upokojen.

TOZD RESD Zag.: Resnik Vlado, ključavničar — upokojen, Veteršek Miran, el. mehanik — v JLA, Kureš Anton 2., električar — v JLA, Ševerkar Ivan, kopač — upokojen.

DS SS ZPT: Podlogar Kamilo, vodenje opravil v jamomernici — upokojen, Jeltnikar Zinka, izvaj. opravil obračuna OD — upokojena.

TOZD sep. Zag.: Simončič Alojz, sep. del. — upokojen.

DO RGD

TOZD RIG: Jerman Anton, kopač — upokojen, Butala Ivan, rud. nadzor. — upokojen, Sotošek Vilma, obračun OD — upokojena, Jager Rudi, ključavničar — samov. prek., Ahmič Fa-

dil, kopač — inv. upok., Ikano-
vič Abdulah, kop. pom. — sa-
mov. prek., Okačič Smajo, vo-
zač — samov. prek., Pajek
Zvonko, vozač — disc. odpust.

TOZD GRAMAT: Matič Jog,
opek. del. — v JLA, Popovič
Živojin, zlag. opeke — v JLA,
Popovič Jasmina, kurirka —
spor. prek., Žalar Franc, kopač
disc. odpust, Volaj Ivan, opek.
del. — umrl.

TOZD AVTOPREVOZ: Prašni-
kar Franc, šofer — upokojen.

TOZD ESMD: Dolinšek Drago,
strugar, — spor. prek.

DS SS RGD: Dolanc Stanka,
izvaj. oprav. knjig. — upokoje-
na.

DO TET

TOZD PEE: Škrbec Egon,
ključav. — umrl.

DS SS TET: Savinjšek Ivan,
vratar — umrl.

DO IMD

TOZD SIMD: Dolanc Stojan
pom. ključav. dela — v JLA

Ljuba Poznič

NUSTOR

Zdravnik pravi pacientu, da se mo-
ra odpovedati kajenju in alkoholu,
predvsem pa izogniti vsakemu raz-
burjenju. —To je nemogoče, pravi
pacient. —Zakaj? vpraša zdravnik.
—Ali imate mogoče naporen po-
klic? —Ne, to ne, ampak že sama
misel, da ne bi pil in kadil, me
grozno razburi.

—Kaj bi rekla tvoja žena, če bi ve-
dela, da ti je tale kegljačica tako
všeč, pravi Tone prijatelju. —Nič,
nje šport sploh ne zanima!

Jure je prvič z dedkom na kmetih
in gleda kravo, kako prežvekuje. Pa
vpraša dedka: —Kje je dobila kra-
va zvečilni gumi?

—Ernest, kako je kaj s tvojo bolno
nogo, vprašuje prijatelj. —Oh, ka-
ko, če sedim gre, če pa grem, pa
ne gre!

Roman je šel na obisk k skopuški
teti. Ta mu ponudi za večerjo mas-
lo in kavo. Roman si na debelo
maže kruh z maslom. Teta zastoka:
—Ja, Roman, ali veš po čem je
zdaj maslo? —seveda vem, samo ni
vredno tega denarja, in mirno maže
kruh naprej.

Dober dan, oče, reče slikar, ko pri-
de na kmete. —Saj dovolite, da na-
slikam vašo kozo, kravo, vola in
bika? —Menda ja! Če hočete, vam
še ogledalo prinesem...

—Cene, mi lahko poveš, kako si
dal pokojni ženi napisati na spome-
nik? —Seveda, poslušaj: —Tu
notri pa moja Micka počiva, jaz,
revež, ostal sem sam. Ona naj božji
mir uživa, saj ga tudi jaz zdaj
imam.

Mamica, očka in Tonček so na obi-
sku pri sosedu, ki reče ob odhodu:
—Tonček, ali mi boš dal poljub-
ček? —Ne, tetica, ne bi rad dobil
klofute, kot jo je zadnjič očka!

—Ivan, povem ti, odkar sem ože-
njen, živim polovico ceneje. —Oh,
če je pa tako, pa še eno vzemi, pa
boš živel zastonj.

—Pred kratkim je prijateljica opr-
vila voziški izpit. Povabila me je
s seboj na daljšo vožnjo pripove-
duje Marija. —Vozila je kot satan
po nepreglednih ovinkih. Bilo me
je grozno strah in sem jo opozorila,
naj vsaj v ovinkih vozi previdneje.
Voznica mi je vzvišeno odvrnila:
—Če te je strah, potem zamiži tako
kot jaz!

Janez toži prijatelju: —Veš, pravi-
jo, da živim neredno, pa sem ven-
dar vsak dan redno pijan.

—Ljuba žena, kaj ko bi se midva
šla zopet tako kot takrat, ko sva
bila mlada. —Oh, zakaj pa ne! Ti
pojdi spodaj na vogal in me čakaj.
Ker je čakal zastonj, je prišel mož
domov in vprašal: —Zakaj te pa ni
bilo? —Mama me ni pustila, saj
razumeš!

—Tovariš, ne morem vam obvezati
zlomljene noge, sem namreč živino-
zdravnik. —No, ravno prav, jaz
sem pa osel, ker sem šel pijan v
avto.

Marinka Strniša



Glasilo Srečno izdaja SOZD Re-
virski energetske kombinat Ed-
varda Kardelja, n. sol. o., 61420
Trbovlje, Trg revolucije 12. Iz-
haja mesečno. Družbeni organ
glasila je časopisni svet — pred-
sednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor:
Jože Kirič, Franc Žgalin, Slavi
Guna, Boris Jesenšek, Štefan
Štok, Vladimir Breznik, Stan-
ko Drnovšek, Dragica Bregant,
Janez Oberžan (odgovorni ured-
nik), Tine Lenarčič (urednik).
Naklada 3400 izvodov.

Tisk KTL — TOZD TIKA, Tr-
bovlje. Za člane kolektiva
SOZD REK Edvarda Kardelja
je časopis brezplačen. Rokopi-
sov, fotografij, skic, risb itd.,
ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekre-
tariata za Informacije, št.
421-1/74 z dne 9. 1. 1974, spa-
da glasilo »Srečno« med proiz-
vode iz 7. točke 1. odstavka 36.
člena zakona o obdavčevanju
proizvodov in storitev v pro-
metu, za katere se ne plačuje
temeljnega davka od prometa
proizvodov.